

Współpraca młodzieży polskiej i szwajcarskiej

w celu wypracowania optymalnego
modelu aktywizacji młodego pokolenia
do udziału w życiu publicznym

PROGRAMY PILOTAŻOWE DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Serdecznie dziękujemy partnerom, Stiftung Gymnasium Untere Waid oraz Stowarzyszeniu Parafiada im. św. Józefa Kalasancjusza za zaangażowanie w realizację projektu. Składamy również podziękowania dla Fundacji Biuro Inicjatyw Społecznych BIS z Krakowa, która udzieliła nam nieocenionego wsparcia merytorycznego.

Zarząd Fundacji Oświatowej im. ks. Stanisława Konarskiego

Uczestnicy projektu „Współpraca młodzieży polskiej i szwajcarskiej w celu wypracowania optymalnego modelu aktywizacji młodego pokolenia do udziału w życiu publicznym”

Uczestnicy projektu

I Liceum Ogólnokształcące im. Leona Kruczkowskiego w Tychach

mgr Lucyna Staniczek

Bartłomiej Hermann

Zespół Szkół w Birczy Liceum Ogólnokształcące w Birczy

mgr Grzegorz Piwowarczyk

Jakub Kasprzyk

Zespół Szkół im. Tadeusza Kościuszki w Żarkach

mgr Alicja Misiak

Sylwia Pilis

mgr Mariola Piątek*

Powiatowy Zespół nr 11 szkół ogólnokształcących w Kętach

mgr Alicja Obidowicz

Kinga Osierda

Adam Schimke*

Zespół Szkół Mechanicznych im. Tadeusza Wendy w Gdyni

mgr Anna Próchnicka

Tomasz Zawadzki

Sławomir Ciszewski*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Bohaterów Westerplatte w Brzesku

mgr Małgorzata Bielawska-Wołek

mgr Marzena Mazgaj*

Agnieszka Zych

Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Łapanowie

mgr inż. Dorota Matłęga-Wolak

mgr Aneta Celejowska-Paduch*

Marek Bielski

Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Krościenku n.D.

mgr Elżbieta Wójcik

Katarzyna Wolska

Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Górze

mgr Ewelina Waląg
Wojciech Szendryk
Paweł Wojciechowski*

Zespół Szkół nr 2 im. S. Konarskiego w Bochni

mgr Ilona Żerek-Gibała
Kamil Seremak

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 „Elektryk” im. Włodzimierza Krukowskiego

mgr Iwona Wolańczyk-Nowicka
Jakub Przytomski

Liceum Ogólnokształcące im. Świętej Rodziny w Rabce-Zdroju

mgr Jarosław Sulak
Mateusz Chariasz

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Rutyny w Szczucinie

mgr Joanna Rzepecka
Anna Rędzińska
Katarzyna Jabłońska*
Faustyna Kozioł*

XVI Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Krakowie

mgr Krystyna Król
Karolina Kic

XX Liceum Ogólnokształcące im. Z. Herberta w Gdańsku

mgr Marcin Szczepan
Bartosz Stefanowski

Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Lubaczowie

mgr Paweł Wild
Karolina Bajan

Liceum Ogólnokształcące Sióstr Prezentek w Krakowie

mgr Rafał Stopa
mgr Kinga Gędłek*
Weronika Olejniczak

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Lipsku

mgr Małgorzata Senderowska

mgr Agnieszka Mosek*
Adrian Chojnacki
Anna Senderowska*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 6 im. Królowej Jadwigi w Piotrkowie Tryb.

mgr Hanna Bieniek
Monika Nawrocka

Zespół Szkół Technicznych im. Ignacego Mościckiego w Tarnowie

mgr Anna Damian
Anna Baran

Szkoły Okrętowe i Ogólnokształcące „Conradinum” w Gdańsku

mgr Andrzej Piaszczyński
Arkadiusz Bartnicki

Liceum Ogólnokształcące Towarzystwa Salezjańskiego w Aleksandrowie Kujawskim

Monika Sobierajska
Aleksandra Smardzewska

Zespół Szkół Budowlanych w Braniewie

mgr Agnieszka Borysewicz-Filipek
Natalia Mikieliewicz

I Liceum Ogólnokształcące im. Karola Miarki w Żorach

mgr Agnieszka Kraińska
Justyna Adamczyk

Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Miechowie

mgr Agnieszka Skoczeń
Olga Łach
Małgorzata Dudek*

I Liceum Ogólnokształcące im. J. Śniadeckiego w Siemianowicach Śląskich

mgr Anna Kusy
Laura Majorek

Katolickie Liceum Ogólnokształcące Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Bp. Teodora Kubiny w Wieluniu

mgr Bogusław Kurzyński
Paulina Zimoch
Marta Mikuś*

Powiatowy Zespół Nr 9 Szkół im. Marii Dąbrowskiej w Kętach

mgr Edyta Adamus

Alicja Korczyk

Szymon Gurdek*

I Liceum Ogólnokształcące im. Króla Kazimierza Wielkiego w Olkuszu

mgr Edyta Kociołek

Ryszard Makuch

Magdalena Siudyka*

Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zakonu Pijarów im. św. Józefa Kalasancjusza w Poznaniu

dr Agnieszka Eichner

mgr Emilia Wróbel*

Tomasz Bekas

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 54 Liceum Ogólnokształcące im. Marynarzy Wojsk Ochrony Pogranicza

mgr Ewa Dziedzic

Noemi Sip

Pijarskie Liceum Ogólnokształcące Królowej Pokoju w Łowiczu

mgr Kamila Stępień

mgr Sebastian Popiel*

mgr Tadeusz Rutkowski*

o. mgr Edward Leśniak*

Maciej Jarosiński

Anna Wojciechowska*

IV Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Bytomiu

mgr Karolina Mamcarczyk

Filip Luks

Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Krasnobrodzie

mgr Karolina Piotrowska

Justyna Rybak

III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Tarnowie

mgr Krzysztof Płonka

Michał Ślaski

Zespół Szkół Pijarskich im. Św. Mikołaja Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zakonu Pijarów w Elblągu

mgr Patrycja Łuszczak

Daria Raczkowska

VII Liceum Ogólnokształcące im. Józefa Wybickiego w Gdańsku
w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 7 w Gdańsku

mgr Bogdan Wolf
Karolina Jakubowska
Kinga Bryła*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Ks. Majora Stanisława Domańskiego w Siennie

mgr Bogusława Mosiołek
Marcin Wosiek

II Liceum Ogólnokształcące im. Emilii Plater w Sosnowcu

mgr Anna Baczyńska-Jach
mgr Monika Sośnica

Zespół Szkół im. Bartosza Głowackiego w Proszowicach

mgr Beata Zapiór
Katarzyna Chwał

Liceum Ogólnokształcące Zakonu Pijarów im. ks. Stanisława Konarskiego w Krakowie

mgr Janusz Podwika
Jan Nowak

Liceum Akademickie Korpusu Kadetów im. Biskupa Polowego WP gen. Broni Tadeusza Płoskiego

ks. mgr Marek Wesołowski
mgr Dorota Niezabitowska*
Dariusz Kubat
Tomasz Baraniak *

Zespół Szkół nr 6 im. Króla Jana III Sobieskiego w Jastrzębiu-Zdroju

mgr Lidia Różacka
Edyta Tokarska

XXVIII Liceum Ogólnokształcące im. Wojciecha Bednarskiego w Krakowie

mgr Anna Martuszevska
Karolina Leniartek

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie

mgr Izabela Fatyga – Lato
Patrycja Borto

* zastępstwo

„Pogodny wieczór” - zajęcia integracyjne

Wstęp

Szkoła służąca rozwojowi uczniów, aktywizująca i wychowująca młodych ludzi do życia społecznego to model, do którego – czerpiąc również z doświadczeń szwajcarskich – powinniśmy dążyć. Jednak stworzenie w szkole odpowiednich warunków służących rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego zależy od rozmaitych czynników. Bez wątpienia ważnymi elementami wpływającymi na aktywność młodzieży są sprawnie działający samorząd uczniowski, otwartość i mądrość grona pedagogicznego, a przede wszystkim kreowanie możliwości do podejmowania działań. Analogie pomiędzy szkołą a demokratycznym państwem są bardzo wyraźne. Sposób kształtowania relacji pomiędzy poszczególnymi grupami społeczności szkolnej, przestrzeganie prawa i wypełnianie obowiązków w szkole, a także rodzaj podejmowanych działań i aktywności – wszystko to wpływa na zaangażowanie młodych ludzi w kolejnych etapach życia obywatelskiego.

Bez wątpienia nieoceniona jest tu rola samorządu uczniowskiego oraz jego opiekunów. Przekonaliśmy się o tym podczas realizacji projektu *Współpraca młodzieży polskiej i szwajcarskiej w celu wypracowania optymalnego modelu aktywizacji młodego pokolenia do udziału w życiu publicznym*.

Obserwując zaangażowanie liderów społeczności szkolnej – nauczycieli oraz uczniów – umocniliśmy się w przekonaniu, że silne i pomysłowe jednostki mogą wiele zmienić w swojej szkole. Kreatywność, chęć działania oraz energia widoczna podczas warsztatów pozwoliły na wypracowanie programów pilotażowych z zakresu pozalekcyjnej edukacji obywatelskiej.

W niniejszej publikacji prezentujemy Państwu rozmaite rozwiązania z zakresu szeroko pojętej edukacji obywatelskiej, od wolontariatu po przedsięwzięcia ekologiczne. Mamy nadzieję, że programy pilotażowe opracowane przez uczestników projektu będą stanowiły inspirację do działania zarówno dla nauczycieli, jak i uczniów. Wierzymy, że będą pomagały na co dzień w kształtowaniu się społeczeństwa odpowiedzialnego i obywatelskiego.

Katarzyna Peterman
Koordynator projektu
wraz z zespołem

Konferencja inauguracyjna

Idea programu

Niniejsza publikacja stanowi integralną część oraz podsumowanie projektu *Współpraca młodzieży polskiej i szwajcarskiej w celu wypracowania optymalnego modelu aktywizacji młodego pokolenia do udziału w życiu publicznym*. Projekt przedmiotowy był realizowany w Hebdowie od 1 października 2011 roku do 30 czerwca 2012 roku przez Fundację Oświatową im. ks. Stanisława Konarskiego oraz partnerów: Stowarzyszenie Parafiada im. św. Józefa Kalasancjusza oraz szwajcarską szkołę Stiftung Gymnasium Untere Waid.

Nadrzędnym celem projektu były: aktywizacja młodego pokolenia do udziału w życiu publicznym w Polsce, rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez poznanie rozwiązań szwajcarskich, rozwój wiedzy i wymiana doświadczeń oraz opracowanie przez uczestników publikacji.

Adresatami projektu byli przedstawiciele 45 szkół ponadgimnazjalnych z całej Polski. Reprezentacje szkół tworzyli nauczyciele – najczęściej opiekunowie samorządów uczniowskich oraz uczniowie – liderzy społeczności szkolnej oraz członkowie samorządów uczniowskich.

Uczestnicy projektu wzięli udział w dwóch konferencjach oraz w warsztatach, w czasie których poznawali rozmaite zagadnienia z zakresu edukacji obywatelskiej oraz wymieniali się swoimi doświadczeniami.

Program wydarzeń zrealizowanych w ramach projektu został przedstawiony poniżej.

Konferencja inauguracyjna

Młodzi w społeczeństwie obywatelskim. Polska i Europa 2011

dr Grzegorz Pożarlik, Instytut Europeistyki, UJ (Kraków)

Rola państwa w kontekście globalizacji w kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego – wybrane zagadnienia

dr Robert Zapart, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Rzeszowski

Szwajcarski i polski model edukacji obywatelskiej z punktu widzenia dyrektora szkoły

Uczestnictwo młodzieży w życiu społecznym i publicznym w szkolnictwie polskim i szwajcarskim

dr Ivo Regli – Rektor Stiftung Gymnasium Untere Waid

Przemysław Jabłoński – Dyrektor Pijarskich Szkół Królowej Pokoju w Łowiczu

Dobre praktyki – przykłady rozwiązań w szkołach szwajcarskich i polskich

dr Ivo Regli

Przemysław Jabłoński

o. Edward Kryściak SP – Prezes Fundacji Oświatowej im. ks. Stanisława Konarskiego, Dyrektor Liceum Ogólnokształcącego Zakonu Pijarów oraz Publicznego Gimnazjum nr 52 Ojców Pijarów

Możliwości i narzędzia aktywizacji młodzieży na podstawie doświadczeń Departamentu Edukacji, Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego

Małgorzata Madej – Zastępca Dyrektora Departamentu Edukacji, Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMWM

Miejsce organizacji pozarządowych w realizowaniu edukacji obywatelskiej

o. Marek Kudach SP – Prezes Stowarzyszenia PARAFIADA im. św. Józefa Kalasancjusza

Warsztaty dla nauczycieli

1 moduł

Szkoła i jej misja w przygotowaniu uczniów do roli obywatela

Kształcenie obywatelskie na lekcjach

Samorząd szkolny – najważniejsze narzędzie uczenia aktywności obywatelskiej

2 moduł

Kompetencje nauczyciela w zakresie edukacji obywatelskiej

Metody nauczania i doskonalenie

Umiejętności interpersonalne w procesach nauczania o społeczeństwie

Warsztaty dla uczniów

1 moduł

Aktywność obywatelska w szkole

Samorząd szkolny i rola lidera

Praktyczne poznawanie edukacji obywatelskiej przez uczniów

2 moduł

Społeczeństwo obywatelskie – jednostki i szczeble władzy publicznej

Wolontariat jako element zaangażowania obywateli

Możliwości aktywnej działalności w NGO

3 moduł

Opracowanie modelowego, pilotażowego programu dla szkół i nauczycieli, służącego zaangażowaniu młodzieży w życie publiczne na podstawie doświadczeń polskich i szwajcarskich.

Konferencja podsumowująca

Prezentacje pilotażowych programów opracowanych przez partnera projektu Stiftung Gymnasium Untere Waid oraz uczestników projektu.

Zastanawiając się nad współczesną demokracją w kontekście świata, Europy czy Polski, coraz częściej uświadamiamy sobie potrzebę rozwijania postaw społecznych. Poziom edukacji obywatelskiej w szkole ma bezpośrednie przełożenie na aktywność obywatelską młodych ludzi w dorosłym życiu. Elementy obywatelskości zaszczerpione na poziomie szkolnym procentują w przyszłości. Myśląc o społeczeństwie obywatelskim, które nastanie za 10 lub 20 lat, już dziś należy spojrzeć na obecne zaangażowanie uczniów. Rola szkoły w kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego jest więc nieoceniona.

Spółeczeństwo obywatelskie to ideał, do którego zmierza większość państw europejskich. Aktywność obywatelska wymaga uznania i pochwały. Uczestnicy niniejszego projektu, charakteryzując aktywnego obywatela, wskazują na jego szeroką wiedzę, liczne umiejętności, postawę budzącą zaufanie i szacunek. Aktywny obywatel ma świadomość, że wiedza jest oknem na świat, potrafi aktywizować społeczeństwo, umie stosować zasady i normy, charakteryzuje się postawą patriotyczną. Cech charakteryzujących aktywnego obywatela jest doprawdy wiele. W jaki sposób można w takim razie zdefiniować społeczeństwo obywatelskie? W *Strategii wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na lata 2009-2015* czytamy: *Spółeczeństwo obywatelskie ogólnie obejmuje w Polsce dwa obszary: obywatelską aktywność grupową – przejawiającą się w działalności różnorodnych wspólnot, przede wszystkim w działalności organizacji pozarządowych o charakterze obywatelskim, wspólnot lokalnych i samorządowych, a także nieformalnych grup i ruchów społecznych (przykładowo wspólnot sąsiedzkich czy subkulturowych) oraz indywidualną aktywność obywatelską – obejmującą postawy i świadomość obywatelską Polaków*¹. Według J. Korzeniowskiego i M. Machałki społeczeństwo obywatelskie istnieje wówczas, gdy wykazuje następujące cechy:

- równość wszystkich obywateli wobec prawa;
- zaufanie społeczne oraz chęć zrzeszania się obywateli w celu realizowania wspólnych działań;
- wzajemny szacunek oraz tolerancja;
- zainteresowanie kwestiami publicznymi;
- obywatele mają możliwości aktywnego włączania się w życie publiczne;
- podejmowane zadania są ukierunkowane na wspólne korzyści oraz wspólnego dobra;
- pluralizm, czyli możliwość dobrowolnego angażowania się obywateli w wybrane przez siebie organizacje czy instytucje;
- istnienie instytucji obywatelskich, niezależnych od władzy państwowej;
- działalność rozmaitych form samoorganizowania się społeczeństwa obywatelskiego m.in. organizacji nastawionych na zysk, organizacji społecznych, gospodarczych, kulturalnych, ukierunkowanych na wywieranie wpływu i kontrolę władzy publicznej, organizacji politycznych, których głównym celem jest zdobycie i sprawowanie władzy, a także funkcjonowanie wolnych mediów, uczelni czy fundacji².

Z kolei W. Osiatyński zwraca uwagę, że społeczeństwo obywatelskie jest *autonomicznym bytem, który jest zdolny równoważyć władzę państwową, pozwalając jednocześnie społeczeństwu przejawiać swoje interesy i potrzeby, jednoczyć je wobec spraw wspólnej troski oraz wpływać na decyzje publiczne*³. Można mówić o dwóch formatach społeczeństwa obywatelskiego – czynnym oraz obronnym. Wymiar czynny realizuje interesy różnych grup społecznych, z kolei obronny dotyczy kontroli oraz równoważenia władzy państwowej. Społeczeństwo obywatelskie spełnia różne funkcje:

¹ *Strategia wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na lata 2009-2015*, Załącznik do uchwały nr 240/2008 Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2008 r.

² J. Korzeniowski – M. Machałka, *Edukacja obywatelska w szkole. Teoria i praktyka*, Warszawa 2011, 11-12.

³ W. Osiatyński, *Rzeczpospolita obywateli*, Warszawa 2004, 120.

- społeczną – stwarzanie możliwości rozwoju osobistego, zawodowego, artystycznego, czy sportowego oraz ocena instytucji np. akademickich;
- organizacyjną – realizowanie działań na rzecz środowiska lokalnego, zaspokajanie potrzeb ludzi;
- pomocniczą – działania na rzecz ubogich, niepełnosprawnych, słabszych;
- twórczą w życiu publicznym – inicjowanie oraz opiniowanie działań władzy publicznej poprzez udział w debatach publicznych, dyskusje czy opiniowanie kandydatów na stanowiska publiczne;
- kontrolną – polegającą na monitorowaniu działań prowadzonych przez organy władzy publicznej⁴.

Państwo powinno sprzyjać rozwojowi aktywności społecznej obywateli poprzez stwarzanie odpowiednich warunków. Bardzo istotne dla społeczeństwa obywatelskiego są korzystne przepisy prawne, które umożliwiają bezproblemowe zakładanie organizacji pozarządowych czy też regulacje podatkowe. Warto wspomnieć również o szacunku dla zasady subsydiarności, a także otwartości państwa przejawiającej się w możliwościach współdecydowania organizacji pozarządowych oraz dostępu do informacji o uchwalanych aktach prawnych. Zaangażowaniu społecznemu obywateli służy również transparentność, otwartość na rozmowy i debaty, a także odpolitycznienie samorządów⁵. W Polsce dużym problemem jest apatia i niewielkie zaangażowanie obywateli w sprawy społeczne. Chcąc nakłonić obywateli do większej aktywności, należy ich wyposażyć w niezbędną wiedzę oraz umiejętności. Dlatego niezmiernie istotna jest edukacja obywatelska, realizowana w szkole oraz podczas zajęć pozalekcyjnych. *Ważna jest edukacja obywatelska kształtująca obywateli aktywnie uczestniczących w życiu społeczno-politycznym lokalnych społeczności. Adresatem tak rozumianej edukacji w procesie dydaktycznym powinien być nie tylko uczeń, ale i jego rodzina, społeczność lokalna aż po społeczeństwo globalne*⁶.

W takim razie na czym ma polegać edukacja obywatelska? Zgodnie z *Poradnikiem szkolenia nauczycieli edukacji obywatelskiej i praw człowieka*, edukacją obywatelską jest *każde zorganizowane działanie jednych obywateli w celu edukowania innych w zakresie obywatelskich kompetencji i postaw*⁷. Z kolei *Encyklopedia Szkolna* PWN wspomina o koncepcji, zgodnie z którą podstawowym zadaniem wychowania jest *wdrażanie do pełnienia funkcji obywatelskich oraz zapoznanie się z obowiązującymi prawami wyznaczonymi ustawodawstwem państw. Podkreśla się w niej wagę przejścia od postrzegania świata z perspektywy prywatnej i lokalnej do myślenia kategoriami całego społeczeństwa i państwa*⁸. Natomiast Nowarski, podejmując próbę wyjaśnienia terminu *edukacja obywatelska*, odnosi się do części składowej określenia. *Obywatel to członek społeczeństwa dojrzewający do tego miana w toku wychowania, kształcenia i samokształcenia, dorastający do samodzielności i odpowiedzialności za swoje myśli i czyny, mający określone uprawnienia oraz obowiązki gwarantowane przez prawo i konstytucję*⁹. Edukację można określić jako procesy oświatowo-wychowawcze: kształcenie, wychowanie, a także działalność oświatową. Omówione powyżej rozmaite definicje wskazują na różnorodność pojęcia *edukacja obywatelska*. Podczas konferencji Rady Europy w Krakowie w 2000 roku obecni na spotkaniu ministrowie edukacji państw europejskich wskazali również na szeroki zakres tematyczny pojęcia *edukacja obywatelska*, zmienny ze względu na stale zmieniającą się sytuację społeczną oraz polityczną. Do edukacji obywatelskiej zalicza się edukację polityczną, prawną, ekonomiczną,

⁴ Tamże, 120.

⁵ W. Osiatyński, *Aktywność obywatelska – szanse i bariery*, Warszawa 2004, 121.

⁶ J. Kucia, *Edukacja obywatelska we współczesnej szkole*, Kraków 2010, 52.

⁷ K.E. Siedława-Kolbowska – A. Łada – J. Ćwiek-Karpowicz (red.), *Edukacja obywatelska w Niemczech i Polsce. Raport z badań*, Warszawa 2008, 55.

⁸ A. Mikusińska (red.), *Encyklopedia szkolna PWN. Wiedza o społeczeństwie*, Warszawa 2009, 109.

⁹ Cz. Nowarski, *Edukacja obywatelska we współczesnej szkole*, Kraków 2010, 32-33.

europijską, globalną, rozwojową, kulturalną, społeczną, medialną, edukację w zakresie bezpieczeństwa oraz praw człowieka¹⁰. Bez wątpienia edukacja obywatelska jest realizowana przede wszystkim w szkole, nie tylko podczas lekcji wiedzy o społeczeństwie, ale także rozmaitych form aktywności pozalekcyjnej i pozaszkolnej oraz poprzez program wychowawczy. Można więc powiedzieć, że *szkoła powinna przygotowywać uczniów do bycia obywatelami poprzez doświadczenie odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego*¹¹. Uczestnicy projektu *Współpraca młodzieży polskiej i szwajcarskiej w celu wypracowania optymalnego modelu aktywizacji młodego pokolenia do udziału w życiu publicznym*, realizowanego przez Fundację Oświatową im. ks. Stanisława Konarskiego, skupili się kształceniu obywatelskim w formie zajęć pozalekcyjnych. Na tę formę edukacji zwrócono również uwagę w Ustawie o Systemie Oświaty, która nakłada obowiązek organizowania poza zajęciami wiedzy o społeczeństwie rozmaitych form aktywności pozalekcyjnej, prowadzących do nabywania przez uczniów kompetencji społecznych i obywatelskich¹². W Preambule do Ustawy o Systemie Oświaty, możemy przeczytać, że: *Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa; [...] Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartość kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności*¹³.

Nie ulega wątpliwości, iż uczeń z edukacją obywatelską styka się w szkole na każdym kroku. Kompetencji obywatelskich nabywa nie tylko podczas lekcji WOS. Nauczyciele wszystkich przedmiotów w *swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych mają obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia*¹⁴. Ustawa o Systemie Oświaty odnosi się także do organów społecznych, które funkcjonują w szkole, mając bezpośredni wpływ na jej działalność, czyli:

- Rady szkoły, która między innymi uczestniczy w rozwiązywaniu spraw wewnętrznych szkoły, uchwała statut szkoły, czy przedstawia wnioski w sprawie rocznego planu finansowego;
- Rady rodziców, złożonej z rodziców, reprezentującej prawa uczniów oraz rodziców m.in. poprzez występowanie do dyrektora i innych organów szkoły, organu prowadzącego szkołę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny, z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły;
- Rady pedagogicznej, która jest kolegialnym organem szkoły lub placówki w zakresie realizacji jej statutowych zadań dotyczących kształcenia, wychowania i opieki;
- Samorządu uczniowskiego, tworzonego przez całą społeczność uczniowską, mogącego przedstawiać radzie szkoły lub placówki, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczące realizacji podstawowych praw uczniów¹⁵.

Samorząd uczniowski jest bez wątpienia jedną z najważniejszych form pozalekcyjnej edukacji obywatelskiej. Samorząd jest organem stwarzającym możliwości samodzielnego decydowania, rozwiązywania swoich problemów czy nawet współdecydowania. To właśnie samorząd ma stać na straży praw uczniów, a także podejmować rozmaite inicjatywy w szkole. Samorząd uczniowski można traktować jako laboratorium demokracji. To właśnie

¹⁰ J. Korzeniowski – M. Machatek, *Edukacja obywatelska w szkole. Teoria i praktyka*, Warszawa 2011, 13.

¹¹ L. Kacprzak – K. Pająk, *Spółeczeństwo obywatelskie. Interdyscyplinarny wymiar problemu*, Piła 2006, 147.

¹² J. Korzeniowski – M. Machatek, *Edukacja obywatelska w szkole. Teoria i praktyka*, Warszawa 2011, 14-15.

¹³ Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 r., Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.

¹⁴ Tamże.

¹⁵ Tamże.

w szkole uczniowie mają szansę, by ćwiczyć mechanizmy demokratyczne. *Poprzez eksperymenty, doświadczenia i działania uczniowie poznają pewne uniwersalne mechanizmy społeczne, zdobywają umiejętność indywidualnego, krytycznego myślenia, wyrabiania i obrony własnego zdania. Muszą mierzyć się z konsekwencjami swoich decyzji czy też działań*¹⁶. Samorząd może działać skutecznie i spełniać swoje cele w sytuacji, gdy w szkole istnieją warunki sprzyjające aktywności. Normy są określone odpowiednimi przepisami zewnętrznymi, między innymi Ustawą o Systemie Oświaty. Jednak o kształcie wielu zasad w placówce może decydować szkoła czy nawet samorząd uczniowski. Podstawą do pobudzania aktywności obywatelskiej są niewątpliwie demokratyczne wybory przedstawicieli samorządu uczniowskiego. Warto w tym miejscu bardziej szczegółowo opisać rolę, jaką pełni samorząd uczniowski. Należy zwrócić uwagę na korzyści wynikające z jego funkcjonowania nie tylko z perspektywy uczniów, ale również nauczycieli czy dyrekcji. Samorząd uczniowski stwarza możliwości rozwijania swoich kompetencji podczas realizowania rozmaitych projektów społecznych. Ułatwia komunikację w szkole, uczy umiejętności prowadzenia negocjacji oraz osiągania kompromisów tak przydatnych w „dorosłym” życiu. Działający na podstawie partnerskich zasad w szkole samorząd sprzyja budowaniu pozytywnych relacji pomiędzy środowiskiem pedagogicznym a uczniowskim. Sprawny samorząd pozwala uniknąć nasilenia się różnych konfliktów, które są nieodzownym elementem szkolnego życia. Dobra atmosfera na linii nauczyciele – uczniowie sprzyja nauce i rozwojowi. Szkoła ma służyć rozwojowi młodzieży, stąd tak ważne jest by znać potrzeby, problemy i oczekiwania uczniów. Dzięki dobrze zorganizowanemu samorządowi uczniowskiemu można skuteczniej realizować programy rozwoju szkoły. Samorząd bez wątpienia jest jedną z najlepszych możliwości uczenia młodych ludzi demokracji, promuje postawy obywatelskie i pozwala wykorzystywać prawa zagwarantowane w Ustawie o Systemie Oświaty. Samorząd uczniowski to też szerokie spektrum działania. Angażując się w jego działania, uczniowie rozwijają swoje zainteresowania oraz talenty. Wśród przykładowych sekcji mogących funkcjonować w samorządzie warto wspomnieć o następujących: reprezentacyjnej (reprezentowanie samorządu na zewnątrz), ds. praw ucznia (informowanie o prawach ucznia, wysłuchiwanie oraz podejmowanie działań w przypadku łamania praw ucznia), dziennikarskiej (redagowanie gazetki szkolnej), ds. życia kulturalnego i rozrywki (organizowanie imprez, dyskotek szkolnych, wycieczek), ds. organizacji imprez sportowych (organizowanie zawodów międzyklasowych, zespołów kibiców, pozyskiwanie sponsorów na działalność sportową, współpraca z nauczycielami wf)¹⁷.

W działalności samorządu ważną rolę odgrywa opiekun samorządu uczniowskiego. By skutecznie pełnić tę rolę, należy kierować się kilkoma ważnymi zasadami. Opiekun jest orędownikiem praw uczniów w szkole, dba o wiedzę oraz rozwój wszystkich uczniów w szkole, nie tylko przedstawicieli samorządu. Jest koordynatorem inicjatyw uczniowskich, jednak nie jest członkiem czy liderem samorządu. To uczniowie tworzą samorząd. Opiekun samorządu stanowi źródło inspiracji oraz wiedzy dla działań uczniowskich, służy poradą w kwestii organizacji projektu. Jest swoistego rodzaju łącznikiem pomiędzy uczniami a dyrekcją szkoły oraz radą pedagogiczną. Opiekun samorządu uczniowskiego to jego największy sojusznik¹⁸. Poza sprawnie działającym opiekunem, skuteczność działania przedstawicieli samorządu uczniowskiego zależy od stopnia zaangażowania całej społeczności uczniowskiej. Przedstawiciele samorządów uczniowskich, biorący udział w projekcie *Współpraca młodzieży polskiej i szwajcarskiej w celu wypracowania optymalnego modelu aktywizacji młodego pokolenia do udziału w życiu publicznym* wskazują, iż jedną z największych przeciwności dla działalności samorządu jest niski stopień zaangażowania młodzieży. *Bez kontaktu z pozostałymi uczniami, korzystania z ich wsparcia, wspólnego wymyślenia i szukania rozwiązań, nawet demokratycznie wybrani i pełni zapału przedstawiciele SU nie będą w stanie zdziałać wiele. Mała aktywność młodzieży jest*

¹⁶ A. Geller – M. Tragarz – J. Witkowski – J. Ziętkowska, *Przewodnik dla opiekunów samorządów uczniowskich*, Warszawa 2011, 6.

¹⁷ J. Korzeniowski – M. Machałek, *Edukacja obywatelska w szkole. Teoria i praktyka*, Warszawa 2011, 240-241.

¹⁸ Tamże, 241-242.

jedną z największych bolączek zarówno nauczycieli – opiekunów SU, jak i zaangażowanych działaczy samorządu¹⁹. Większą grupę młodzieży można zaangażować w rozmaite przedsięwzięcia, nie tylko wychodzące z inicjatywy przedstawicieli samorządu uczniowskiego. Zaangażowanie młodzieży znacząco wzrośnie, gdy zostaną spełnione pewne warunki:

- uczniowie będą mieli poczucie faktycznego wpływu na sytuację w szkole;
- będą mogli dokonywać realnych zmian w szkole;
- będą mogli realizować się w dziedzinach, z którymi wiążą swoje zainteresowania oraz przyszłość;
- będą ponosili odpowiedzialność za swoje dokonania;
- zaangażowanie będzie tylko możliwością, nie przymusem.

Idea szkoły rozumianej jako laboratorium demokracji zakłada, że edukacja będzie opierała się na dialogu społecznym, czyli partycypacji obywatelskiej. W rozmaitych sytuacjach i w różnym stopniu uczniowie oraz rodzice mogą włączyć się w podejmowanie decyzji ich dotyczących. Włączenie w proces decydowania oznacza jednak ustalenie w szkole klarownych zasad i systemu. Pomocna w tym procesie może być piramida decydowania przedstawiona na poniższym schemacie.

Źródło: Fundacja BIS, prezentacja *Model aktywizacji młodego pokolenia do udziału w życiu publicznym*.

¹⁹ A. Geller – M. Tragarz – J. Witkowski – J. Ziętkowska, *Przewodnik dla opiekunów samorządów uczniowskich*, Warszawa 2011, 10.

Na najniższym poziomie piramidy zaznaczono etap informowania o decyzji. Wśród przykładów takiego działania można wymienić poinformowanie uczniów o przyjęciu statutu szkoły.

Z punktu widzenia edukacji obywatelskiej bardziej sprzyjające aktywności uczniowskiej będą wyższe poziomy piramidy – konsultowanie oraz decydowanie i współdecydowanie. Konsultowanie decyzji z uczniami to odpowiednik konsultacji społecznych. Opiera się na kilku etapach: przedstawieniu rozwiązania, wysłuchaniu opinii zainteresowanych, wprowadzeniu zmian, które uwzględniają proponowane przez społeczność uwagi oraz poinformowanie o ostatecznym rozwiązaniu²⁰. Przykładem konsultacji szkolnej jest przypadek związany ze skreśleniem z listy uczniów. Kolejnym poziomem jest budowanie partnerstwa pomiędzy dyrekcją szkoły a uczniami, co dokonuje się poprzez decydowanie oraz współdecydowanie. *Pełne włączenie uczniów w decydowanie (lub wręcz przekazanie im w całości odpowiedzialności za podjęcie decyzji) jest procesem wymagającym wiele zaangażowania nie tylko ze strony uczniów, ale również dorosłych, którzy deklarują swoją otwartość na współpracę z młodzieżą. Warto jednak podjąć ten wysiłek – docenią go z pewnością uczniowie i pozytywnie wpłynie to na prestiż oraz aktywność samorządu uczniowskiego*²¹. O współdecydowaniu możemy mówić w sytuacji, gdy wybierany jest patron szkoły, z kolei przykładem samodzielnego decydowania uczniów są wybory przedstawicieli samorządu uczniowskiego. Doskonałym przykładem współdecydowania jest rada szkoły, czyli organ złożony z nauczycieli, rodziców oraz uczniów. Należy jednak zaznaczyć, iż rada szkoły nie jest obowiązkowym organem. Decydowanie i współdecydowanie ma miejsce, gdy uczniowie mają realny wpływ na decyzje, dorośli są otwarci na pomysły i inicjatywy młodych osób, a młodzież jest przygotowana do dyskusji na dany temat i jest w stanie proponować własne pomysły i rozwiązania.²²

Samorząd uczniowski to bez wątpienia jeden z najistotniejszych organów szkolnych. Należy jednak pamiętać, że rozmaite inicjatywy można również podejmować na innych polach działania. Warto wspomnieć o działalności grup wolontariatu organizowanych przez szkołę lub organizacje pozarządowe współpracujące ze szkołą. Jedną z interesujących form edukacji obywatelskiej może być szkolny klub wolontariusza. Wiele młodych osób podejmuje wolontariat w rozmaitych organizacjach. Stworzenie klubu wolontariusza jest ułatwieniem dla społeczności szkolnej, stwarza poczucie bezpieczeństwa, istotne zwłaszcza z punktu widzenia rodziców. Wolontariat to *bezpłatne, dobrowolne, świadome działanie na rzecz innych, wykraczające poza więzi rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie*²³. Takie działanie wpływa na rozwój otwartości oraz wrażliwości u uczniów. Aktywność w szkolnych klubach wolontariusza jest ukierunkowana na dwa obszary: pomoc społeczności szkolnej oraz społeczności lokalnej. Pierwszy rodzaj działalności opiera się najczęściej na pomocy koleżeńskiej (pomoc młodszym kolegom w nauce, organizowanie zbiórek książek dla uboższych uczniów, imprez szkolnych). Z kolei działalność na rzecz lokalnej społeczności to pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym, prowadzenie zajęć na świetlicach środowiskowych, pomoc z hospicjach, ale także organizowanie imprez dla dzieci mieszkających w okolicach. Szkolne kluby wolontariusza, podobnie zresztą jak samorządy uczniowskie, mogą działać na podstawie projektów, które tworzą następujące elementy:

- nazwa projektu;
- miejsce realizacji;
- czas realizacji;
- opis problemu / potrzeby – może być wyrażony w jednym zdaniu, ale musi wskazywać istotę problemu bądź potrzeby;
- cele projektu. Powinny odzwierciedlać to, jakie efekty chcemy uzyskać dzięki realizacji projektu;

²⁰ Tamże, 20.

²¹ A. Geller – M. Tragarz – J. Witkowski – J. Ziętkowska, *Przewodnik dla opiekunów samorządów uczniowskich*, Warszawa 2011, 18.

²² Tamże, 18-19.

²³ Centrum wolontariatu, *Podstawowe pojęcia* (dostęp: <http://www.wolontariat.org.pl/strona.php?p=92>).

- opis działań, które należy podjąć, aby zrealizować cel;
- zespół projektowy – wykaz osób realizujących projekt;
- interesariusze /adresaci – instytucje oraz osoby, które mogą być zainteresowane realizacją projektu;
- szacunkowe koszty – określenie kosztów projektu oraz (jeśli to możliwe) sposobów ich sfinansowania;
- ocena ryzyka – finansowego, czasowego jak i lokalowego;
- sposób badania osiągniętych efektów – wskazanie, w jaki sposób zamierzamy ocenić efekty naszej pracy wśród uczestników.

Realizacja przedsięwzięcia przez szkolny klub wolontariusza powinna być prowadzona przez grupę uczniów, którzy charakteryzują się samodzielnością w działaniu, a opiekun klubu (np. nauczyciel) pełni rolę osoby monitorującej i konsultującej przedsięwzięcie. Warto również włączać w działania klubu osoby z lokalnego środowiska, gdyż przynosi to dodatkowe korzyści²⁴.

W Polsce istnieje wiele organizacji pozarządowych, które mogą stanowić źródło inspiracji dla szkolnego klubu wolontariatu. Kluby mogą nawiązywać współpracę z tzw. trzecim sektorem. Istotne jednak, by nad wyborem realizowanych projektów czy podjęciem stałej współpracy z daną organizacją czuwał opiekun klubu. Źródłem informacji o organizacjach pozarządowych jest strona internetowa www.bazy.ngo.pl, na której można znaleźć wszystkie fundacje i stowarzyszenia funkcjonujące w Polsce.

Inną formą aktywności obywatelskiej w szkole może być szkolny klub europejski. Służy on upowszechnianiu wiedzy o Europie – jej państwach, historii, geografii, nauce czy znanych ludziach. Działalność w klubie uczy młodych ludzi aktywności, tolerancji, szacunku dla innych narodów oraz współpracy w grupie. Klub może być inicjatywą dyrekcji, społeczności nauczycielskiej lub uczniowskiej. Formalnością, której należy dopełnić przy jego zakładaniu, jest zgoda dyrekcji i zgłoszenie klubu do bazy danych szkolnych klubów europejskich, prowadzonej przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej²⁵.

Ciekawym pomysłem jest również klub młodego obywatela, którego celem jest rozwój oraz kształtowanie postaw społecznych wśród uczniów. Może działać jako organizacja autonomiczna, która realizuje różne zajęcia w postaci bloków programowych, przykładowo z zakresu efektywnego komunikowania się czy kierowania własnym rozwojem²⁶. Kolejną formą organizacyjną edukacji obywatelskiej są wycieczki edukacyjne, czyli zorganizowane wyjścia poza teren szkoły mające cele dydaktyczne i wychowawcze. Wycieczki stanowią interesującą formę zdobywania wiedzy, umożliwiają poznanie instytucji państwowych i samorządowych oraz ciekawych ludzi. Wycieczki muszą być zaplanowane przez nauczycieli, przy zachowaniu wszystkich wymogów prawnych, w oparciu o plan pracy dydaktyczno-wychowawczej.

W następnym rozdziale znajdziecie Państwo kolejne pomysły służące edukacji obywatelskiej. Proponowane programy pilotażowe to autorskie pomysły uczestników projektu „Współpraca młodzieży polskiej i szwajcarskiej w celu wypracowania optymalnego modelu aktywizacji młodego pokolenia do udziału w życiu publicznym”. Opiekunowie samorządów szkolnych oraz liderzy społeczności uczniowskiej, pracując w grupach, przygotowali propozycje działań mających na celu aktywizację młodego pokolenia do udziału w życiu publicznym oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Proponowane rozwiązania mają charakter uniwersalny, stanowią propozycję organizacji zajęć pozalekcyjnych. Zachęcamy do korzystania z przedstawionych programów, mając nadzieję, że zainspirują Państwa do interesujących działań służących budowie społeczeństwa obywatelskiego.

²⁴ J. Korzeniowski – M. Machałek, *Edukacja obywatelska w szkole. Teoria i praktyka*, Warszawa 2011, 244-245.

²⁵ Tamże, 247.

²⁶ Tamże, 247.

„Pogodny wieczór” – zajęcia integracyjne

Projekty opracowane przez nauczycieli

3D maja. Młodzi dla konstytucji. Młodzi dla miasta. Młodzi dla ciebie.

Aktywni uczniowie – aktywni obywatele.

Eko-obywatel. Edukacja ekologiczna we współpracy z instytucją ochrony przyrody.

Mam rzecznika – mam strażnika.

Ogniska patriotyzmu.

Poczucie sprawiedliwości w szkole.

Spółdzielnia Uczniowska, czyli Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości. Fabryka Umiejętności.

Fabryka Talentów. Fabryka Wiedzy. Fabryka Finansów.

Twoje zdrowie w Twoich rękach.

Zjawisko alienacji uczniów niepełnosprawnych i chorych a integracja w szkole.

Hotel św. Norberta w Hebdowie

Nazwa projektu	
3D Maja Młodzi dla konstytucji. Młodzi dla miasta. Młodzi dla ciebie.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła, miejski ośrodek kultury.	3 miesiące (luty – maj).
Opis problemu	
Młodzież wykazuje bardzo niską aktywność w środowisku lokalnym (lub nie wykazuje jej wcale). Wynika to w dużej mierze z jednej strony z „hermetyczności” szkoły, tj. młodzież skupia się na lekcjach, przygotowaniu do matury; ograniczenie czasem (lekcje trwają do godzin popołudniowych) powoduje, że uczniowie nie są gotowi do podejmowania jakichkolwiek dodatkowych wyzwań, z drugiej – młodzież przyjmuje postawę wycofującą w zderzeniu z propozycjami aktywności w środowisku lokalnym, która wynika z braku wiary we własne możliwości, obawy przed porażką, braku umiejętności organizacyjnych jak również komunikacyjnych (zwłaszcza w konfrontacji z osobami dorosłymi pełniącymi funkcje kierownicze w szkole lub instytucjach). W dobie konsumpcjonizmu i komercjalizacji młodzi ludzie także nie dostrzegają potrzeby angażowania się w przedsięwzięcia wymagające własnego nakładu pracy oraz poświęcenia wolnego czasu na rzecz innych.	
Cel projektu	
Uczeń nabędzie umiejętności: – korzystania z różnych źródeł informacji oraz operowania informacją; – rozpoznawania potrzeb środowiska lokalnego; – podejmowania decyzji; – oceniania i samokontroli; – dostrzegania, formułowania oraz rozwiązywania problemów; – organizacji pracy: planowania, podziału zadań, współdziałania; – wyrażania własnych opinii i słuchania opinii innych osób; – komunikowania się i innych umiejętności interpersonalnych; – autoprezentacji; – planowania i prezentacji własnego pomysłu poprzez projektowanie reklamy z wykorzystaniem grafiki komputerowej (broшура, plakat, prezentacja multimedialna). Ponadto uczeń ukształtuje poczucie samodzielności i odpowiedzialności, a także samorządności.	
Opis działań	
Nauczyciel inicjuje zajęcia wprowadzające w tematykę ogólną. Uczniowie opracowują w formie propozycji szczegółowy temat działania (tytuł), cele, ustalają formę realizacji i prezentacji, czas, a także określają spodziewane rezultaty działania. Po analizie propozycji nauczyciel z uczniami dokonuje akceptacji. Później następuje przydział zadań poszczególnym członkom zespołu i realizacja działania, w ramach którego uczniowie, osiągając ustalony cel w postaci konkretnego przedsięwzięcia (patrz: harmonogram działań), będą nabywać niezbędną do tego wiedzę i umiejętności.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
Uczeń nabędzie umiejętności: – korzystania z różnych źródeł informacji oraz operowania informacją; – rozpoznawania środowiska lokalnego; – podejmowania decyzji; – oceniania i samokontroli; – dostrzegania, formułowania oraz rozwiązywania problemów;	– Konsultacje z nauczycielem-opiekunem po każdym etapie działań. – Ankiety dotyczące samooceny po każdym etapie działań. – Spotkanie i ankieta ewaluacyjna po zakończeniu projektu.

– organizacji pracy: planowania, podziału zadań, współdziałania; – wyrażania własnych opinii i słuchania opinii innych osób; – komunikowania się i innych umiejętności interpersonalnych; – autoprezentacji. Ponadto ukształtuje poczucie samodzielności i odpowiedzialności, a także samorządności.	– Wymiernym skutkiem badania osiągniętych efektów może być ocena osób trzecich przedstawiona w formie słownej lub pisemnej (opinia np. dyrekcji i osób zaangażowanych na którymś etapie działania, relacja w mediach, itp.).
Zasoby do realizacji projektu	
Sale w budynku szkoły; miejski ośrodek kultury; artykuły biurowe i in. niezbędne do realizacji zadań oraz badania osiągniętych efektów; komputer, drukarka, projektor multimedialny; nagrody w zaplanowanym konkursie, sponsorzy.	
Zespół projektowy	
Uczniowie oraz nauczyciel-opiekun, konsultant (psycholog) prowadzący warsztaty z dziedziny technik komunikowania się, grafik komputerowy, a także dyrekcja szkoły i osoby, do których adresowany jest projekt.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
– „Słomiany zapał” uczniów. – Nieotrzymanie zaplanowanych środków finansowych lub sprzętowych. – Przypadki losowe. – Konflikty grupowe. – Nieumiejętność pracy w grupie.	

Harmonogram działań			
Etap	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1	Nauczyciel inicjuje zajęcia wprowadzające w tematykę ogólną; sugestia przygotowania obchodów Konstytucji 3 Maja, gdzie szkoła jest inicjatorem, a odbiorcami – członkowie społeczności lokalnej; w ramach w/w pomysłu nauczyciel będzie organizował zajęcia a następnie monitorował postępy uczniów w dziedzinie umiejętności interpersonalnych, komunikacyjnych, pracy w grupie itd. (patrz: cele projektu).	Nauczyciel, uczniowie, dyrekcja.	Tydzień pierwszy.

2	Uczniowie opracowują w formie propozycji szczegółowy temat działania (tytuł), cele, ustalają formę realizacji i prezentacji, czas, a także określają spodziewane rezultaty działania. Analiza propozycji dokonywana przez nauczyciela i akceptacja działania Przydział zadań poszczególnym członkom zespołu.	Nauczyciel, uczniowie.	Tydzień drugi.
3	Warsztaty, podczas których dokonane zostanie rozpoznanie potrzeb środowiska lokalnego, zapoznanie z funkcjonującymi urzędami, instytucjami; zapoznanie z zakresem ich kompetencji.	Nauczyciel.	Tydzień trzeci.
4	Warsztaty podczas których uczniowie poznają techniki komunikowania się i auto-prezentacji.	Konsultant – psycholog.	Tydzień czwarty.
5	Warsztaty, podczas których uczniowie poznają techniki skutecznej reklamy i projektowania ulotek i plakatów reklamowych.	Grafik.	Tydzień piąty.
6	Przygotowanie pism informujących o projekcie <i>3D Maja</i> do urzędów i instytucji lokalnych; przygotowanie regulaminu konkursu na plakat o Konstytucji 3 Maja adresowanego do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu (powiatu, miasta, dzielnicy); projektowanie dyplomów; zaproszenia dla uczniów szkół podstawowych na warsztaty, podczas których nastąpi przygotowanie białoczerwonych chorągiewek (do rozdania podczas obchodów rocznicy Konstytucji 3 Maja).	Nauczyciel, uczniowie.	Tydzień szósty.

7	Spotkania z przedstawicielami lokalnych urzędów i instytucji; spotkania z lokalnymi mediami; kolportaż ulotek i plakatów reklamowych.	Uczniowie.	Tydzień siódmy.
8	Przygotowanie scenariusza akademii z okazji rocznicy Konstytucji 3 Maja.	Nauczyciel, uczniowie.	Tydzień ósmy.
9	Uczniowie zaangażowani w projekt koordynują warsztaty z dziećmi ze szkół podstawowych – przygotowanie chorągiewek.	Uczniowie.	Tydzień dziewiąty.
10	Przygotowanie Akademii z okazji rocznicy Konstytucji 3 Maja – próby.	Nauczyciel, uczniowie.	Tydzień dziesiąty.
11	Akademia z okazji rocznicy Konstytucji 3 maja w miejskim ośrodku kultury – z udziałem władz samorządowych, instytucji, szkół, społeczności lokalnej; rozstrzygnięcie konkursu na plakat; dystrybucja przygotowanych chorągiewek; wywiady do prasy i TV.	Nauczyciel, uczniowie, dyrekcja.	Tydzień jedenasty.
12	Przygotowanie relacji z przedsięwzięcia dla mediów, przygotowanie podziękowań dla urzędów, instytucji itp. za udział w akademii (i ewentualną pomoc w realizacji zadań); spotkanie ewaluacyjne.	Nauczyciel, uczniowie.	Tydzień dwunasty.

Autorzy

- Anna Baczyńska-Jach
- Karolina Mamcarczyk
- Monika Sośnica
- Agnieszka Borysewicz- Filipek

Nazwa projektu	
Aktywni uczniowie – aktywni obywatele.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła.	Pierwszy semestr roku szkolnego.
Opis problemu	
Małe zaangażowanie uczniów w życie szkoły, społeczności lokalnej; brak świadomości korzyści wyływających z działalności publicznej; brak motywacji do podejmowania działań niestandardowych.	
Cel projektu	
– Zaangażowanie młodzieży w życie społeczności szkolnej i lokalnej. – Zapoznanie z funkcjonowaniem SU. – Doskonalenie umiejętności: formułowania postulatów, określania rodzaju działalności, prezentacji własnego zdania, szanowania odmiennych opinii. – Wykształcenie poczucia przynależności do społeczności szkolnej i / lub lokalnej.	
Opis działań	
Projekt obejmuje cykl trzech debat oksfordzkich dotyczących: – samorządu uczniowskiego, – społeczności lokalnej, – korzyści osobistych. 1. Zorganizowanie I debaty oksfordzkiej (szczegółowy opis reguł debat oksfordzkich znajduje się w załączniku nr 1). Przykładowa teza: „Warto angażować się w działalność Samorządu Uczniowskiego”. W pierwszej debacie wykorzystujemy aktualny samorząd uczniowski. W przypadku braku zgłoszeń wybieramy dwie 3-osobowe drużyny. Ich zadaniem jest znalezienie argumentów zarówno na poparcie tezy, jak i argumentów ją obalających. Ustalamy termin i miejsce debaty (minimum tydzień na przygotowanie argumentów). Na pół godziny przed planowaną debatą drużyny losują stanowiska (<i>za</i> lub <i>przeciw</i>). Publicznością mogą być uczniowie wszystkich klas pierwszych. Przebieg debaty odbywa się zgodnie z regułami debat oksfordzkich. Rolą opiekuna jest dopilnowanie tego, by argumenty na poparcie tezy były przemyślane i atrakcyjne dla słuchaczy. Efektem I debaty powinno być zwiększenie liczby osób zaangażowanych w działalność SU i pojawienie się nowych pomysłów w działalności SU. UWAGA: Może nastąpić weryfikacja tez kolejnych debat w zależności od efektów I debaty. Można stworzyć własne projekty kolejnych debat. 2. Zorganizowanie II debaty oksfordzkiej. Proponowana teza: „Aktywni obywatele szansa dla regionu / mojej miejscowości”. Podobnie jak w przypadku I debaty tu również potrzebne są dwie 3-osobowe drużyny. Powinny się one wyłonić samodzielnie. Zapleczem każdej z nich będzie klasa, która pomoże w doborze stosownych argumentów. Czynności organizacyjne – jak przy I debacie. Publicznością może być cała społeczność szkolna lub uczniowie klas pierwszych. Zadaniem opiekunów jest monitorowanie pracy uczniów nad przygotowaniem argumentów. Efektem II debaty powinno być przekonanie, iż zaangażowanie na rzecz środowiska, okolicy, regionu daje oprócz satysfakcji wymierne korzyści. 3. Zorganizowanie III debaty oksfordzkiej. Proponowana teza: „Aktywne uczestnictwo w życiu publicznym szansą dla Ciebie”. Procedura jak przy wcześniejszych debatach. Efektem powinno być dostrzeżenie możliwości rozwoju osobistego i zmian w otaczającym nas świecie w wyniku działalności na rzecz innych.	

Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Zwiększenie liczby osób zaangażowanych w pracę w SU. – Pojawienie się nowych pomysłów w działalności. – Wykształcenie wśród uczniów umiejętności: formułowania postulatów, określania rodzaju działalności, prezentacji własnego zdania, szanowania odmiennych opinii. – Wykształcenie poczucia przynależności do społeczności szkolnej i / lub lokalnej. Po II i III debacie być może pojawią się projekty działań na rzecz społeczności lokalnej.	– Porównanie liczby osób zaangażowanych w działalność SU przed i po debacie. – Porównanie ilości inicjatyw SU przed i po debacie.
Zasoby do realizacji projektu	
Miejsce – wyposażona w miejsce prezydjalne i miejsca dla publiczności sala z odpowiednim nagłośnieniem (sala audiowizualna).	
Zespół projektowy	
Opiekun samorządu uczniowskiego i jego członkowie.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Drużyna, której zadaniem jest obalenie tezy, może okazać się bardziej charyzmatyczna i przekonująca niż drużyna broniąca tezy. Zadaniem opiekuna jest zbadanie siły argumentów przeciwników.	

Harmonogram działań			
Etap	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
I debata oksfordzka.	Przeprowadzenie debaty zgodnie z regułami (załącznik nr 1).	Opiekun SU.	Październik.
II debata oksfordzka.	j.w.	j.w.	Listopad.
III debata oksfordzka.	j.w.	j.w.	Listopad / grudzień.

Podstawowe informacje dotyczące debat oksfordzkich

- Debaty są doskonałym narzędziem aktywizowania uczniów. (Wielokrotnie sprawdzonym przez autorów).
- Pierwszym krokiem powinno być zredagowanie kontrowersyjnej tezy w formie zdania oznajmującego (np.: „Polak – Niemiec, dwa bratanki”).
- Drugi krok polega na wytypowaniu drużyn. Każda drużyna składa się z 3 osób i grupy wsparcia, którą może być klasa. Zadaniem drużyn jest zgromadzenie argumentów zarówno na poparcie, jak i obalenie tezy.

Przebieg debaty

- Na 30 min. przed ustalonym terminem rozpoczęcia debaty następuje losowanie stanowisk.
- Wybór i przedstawienie marszałka debaty. Jego rolą jest monitorowanie czasu wystąpień poszczególnych mówców oraz dyscyplinowanie pytających.
- Debatę rozpoczyna pierwszy mówca drużyny propozycji. Czas jego wystąpienia to 4 minuty. Po jego wypo-

wiedzi drużyna opozycji może (powinna) zadać trzy pytania. Wymiana pytań i odpowiedzi nie powinna przekroczyć trzech minut.

- Następnie pierwszy mówca drużyny opozycji ma czterominutowe wystąpienie. Po nim następują 3 pytania drużyny przeciwnej (czas j.w.).
- Procedura powtarza się przy drugim i trzecim mówcy z obu drużyn na przemian.
- Na zakończenie można pozwolić publiczności na zadanie kilku pytań (nie dłużej niż 10-15 minut).
- Publiczność wybiera zwycięzcę debaty, przechodząc na odpowiednią stronę sali. Publiczność przechodzi na tę stronę sali, którą zajmuje lepiej argumentująca drużyna.

Autorzy

- Anna Damian, Lucyna Staniczek, Marcin Szczepan, Ilona Żerek-Gibała, Joanna Rzepecka, Marzena Mazgaj

Nazwa projektu	
Eko-obywatel. Edukacja ekologiczna we współpracy z instytucją ochrony przyrody.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Środowisko lokalne: szkoła, instytucja ochrony środowiska, teren gminy lub powiatu.	Rok szkolny.
Opis problemu	
Brak wiedzy o najbliższym środowisku przyrodniczym i potrzebie jego ochrony. Niskie zaangażowanie i świadomość społeczna w tej dziedzinie. Nieznajomość przepisów związanych z ochroną przyrody i krajobrazu. Brak akceptacji miejscowej ludności dla istnienia instytucji ochrony przyrody.	
Cel projektu	
Poznanie instytucji zajmujących się ochroną przyrody. Uzyskanie akceptacji społecznej dla ich funkcjonowania. Poznanie ważnych miejsc lokalnego krajobrazu oraz flory i fauny. Zwiększenie świadomości ekologicznej młodzieży. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie oraz kreatywności. Zaistnienie młodzieży w środowisku lokalnym oraz rozwijanie poczucia wpływu na nie. Zmiana podejścia społeczeństwa do problemów lokalnego środowiska. Zainteresowanie młodzieży tematyką ekologiczną.	
Opis działań	
Zajęcia informacyjne dla uczniów na temat zaplanowanych działań. Prowadzenie prelekcji tematycznych na temat cech lokalnego krajobrazu, zagospodarowania przestrzennego, flory i fauny, form ochrony przyrody. Organizowanie zajęć praktycznych: znakowanie szlaków turystycznych, zajęcia terenowe ukazujące lokalne zagospodarowanie terenu, sadzenie drzew, przenoszenie żab, dokarmianie zwierząt, rozpoznawanie tropów zwierząt na śniegu, korytarze ekologiczne, zbieranie nakrętek, zbiórka baterii, zajęcia terenowe z zakresu badania czystości wody, wizyta w oczyszczalni ścieków, zorganizowanie w formie happeningu Dnia Ziemi, udział w akcji sprzątania świata. Organizowanie wycieczek krajoznawczych. Zorganizowanie konkursu fotograficznego, mini olimpiady o lokalnej florze i faunie. Kontaktowanie się z lokalną prasą oraz prowadzenie strony internetowej na temat prowadzonego projektu.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Zwiększy się stan wiedzy społeczeństwa o instytucjach zajmujących się ochroną przyrody, o formach ochrony przyrody, zasobach lokalnego środowiska przyrodniczego (flory, fauny, krajobrazu). – Nastąpi wzrost umiejętności komunikowania się i pracy w grupie. – Zwiększy się ilość osób zaangażowanych w wolontariat i pracę na rzecz środowiska. Instytucje ochrony przyrody będą postrzegane pozytywnie. – Młodzi ludzie uświadomią sobie możliwość indywidualnego wpływu na stan naszego środowiska.	– Obserwacja efektów (np. większa ilość segregowanych śmieci, zmniejszająca się liczba nielegalnych szamb, itp.). – Ankieta wśród miejscowej ludności. – Wzrost akcji o charakterze ekologicznym na terenie szkoły podejmowanych z inicjatywy uczniów. – Większa liczba uczniów biorących udział w olimpiadzie ekologicznej. – Wzrost liczby członków LOP.
Zasoby do realizacji projektu	
Instytucja zajmująca się ochroną przyrody. Miejsce do przeprowadzenia prelekcji, warsztatów (klasopracownia, sala wykładowa z projektorem). Miejsca ochrony przyrody (parki, rezerваты itp.). Wyznaczone szlaki turystyczne. Zakłady komunalne zajmujące się ochroną środowiska (oczyszczalnia ścieków). Aparaty fotograficzne, komputer, papier ksero, materiały na plakaty.	
Zespół projektowy	
Koordynatorzy ze strony instytucji, dyrektor szkoły, wychowawcy klas, uczniowie, pracownicy zakładów komunalnych, sponsorzy.	

Ocena ryzyka i środki zaradcze

- Niechęć instytucji ochrony przyrody do współpracy z młodzieżą.
- Brak wypracowanych wzorców współpracy.
- Ograniczenia prawno-formalne.
- Ograniczenia czasowe.
- Ograniczenia finansowe.
- Niechęć ze strony nauczycieli (przepadną lekcje).
- Szukanie kontaktów.
- Prowadzenie dialogu na temat wspólnych korzyści.
- Zapoznanie się ze stroną formalno-prawną.
- Przeprowadzenie szkolenia (konferencji) dla nauczycieli przedmiotu i wychowawców.

Harmonogram działań

Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Nawiązanie współpracy z instytucją ochrony środowiska np. parkiem, rezerwatem, organizacją typu LOP.	Spotkanie organizatorów. Podpisanie umowy między szkołą a instytucją.	Dyrektorzy i koordynatorzy.	Wrzesień.
Opracowanie harmonogramu prac. Opracowanie regulaminów konkursów.	Wyznaczenie potrzeb i celów. Opracowanie harmonogramu konkretnych działań i rezultatów. Wyznaczenie rzecznika prasowego, osób do prowadzenia strony internetowej.	Koordynatorzy i wychowawcy klas.	Wrzesień – październik.
Realizacja działań zaplanowanych dla pierwszego etapu: „Chronię krajobraz”.	Spotkanie informacyjne uczniów z przedstawicielami instytucji. Wykłady teoretyczne dotyczące planu zagospodarowania, cech krajobrazu, architektury krajobrazu itp. Zajęcia praktyczne: znakowanie szlaków turystycznych, zajęcia terenowe ukazujące lokalne zagospodarowanie terenu – dobre i złe przykłady w praktyce. Wycieczki krajoznawcze Konkurs fotograficzny o tematyce związanej z ochroną krajobrazu Ewaluacja na lekcjach wychowawczych.	Wychowawcy klas i uczniowie. Przedstawiciele instytucji, którzy przeprowadzają zajęcia. Rzecznik prasowy, osoby redagujące stronę internetową.	Październik – czerwiec.

Realizacja działań zaplanowanych dla drugiego etapu: „Pomagam zachować naturalną faunę i florę”.	Spotkanie informacyjne uczniów z przedstawicielami instytucji. Wykłady i prelekcje teoretyczne dotyczące lokalnej flory i fauny. Zajęcia praktyczne: sadzenie drzew, przenoszenie żab, dokarmianie zwierząt, rozpoznawanie tropów zwierząt na śniegu, poznawanie istniejących w pobliżu korytarzy ekologicznych. Mini olimpiada wiedzy z zakresu flory i fauny Ewaluacja na lekcjach wychowawczych. Kontakty z lokalną prasą Redagowanie strony internetowej.	Wychowawcy klas i uczniowie. Przedstawiciele instytucji, którzy przeprowadzają zajęcia. Rzecznik prasowy, osoby redagujące stronę internetową.	Październik – czerwiec.
Realizacja działań zaplanowanych dla drugiego etapu: „Nie zaśmiecam i nie zatruwam środowiska”.	Spotkanie informacyjne uczniów z przedstawicielami instytucji. Wykłady i prelekcje teoretyczne dotyczące sposobów ochrony przyrody. Zajęcia praktyczne: zbieranie nakrętek, zbiórka zużytych baterii, tonerów, telefonów komórkowych itp., zajęcia terenowe z zakresu badania czystości wody w okolicznych ciekach wodnych, wizyta w oczyszczalni ścieków, zorganizowanie w formie happeningu Dnia Ziemi, udział w akcji sprzątania świata (np. sprzątanie szlaków turystycznych).	Wychowawcy klas i uczniowie. Przedstawiciele instytucji, którzy przeprowadzają zajęcia. Rzecznik prasowy, osoby redagujące stronę internetową.	Październik – czerwiec.

Autorzy

- Elżbieta Wójcik
- Dorota Matłęga-Wolak
- Grzegorz Piwowarczyk

Konferencja inauguracyjna

Nazwa projektu	
Mam rzecznika, mam strażnika.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła.	Semestr pierwszy roku szkolnego oraz rok pracy rzecznika.
Opis problemu	
W szkole coraz częściej zauważany jest problem nieprzestrzegania praw ucznia, brak poszanowania sprawiedliwości przez wszystkie podmioty tworzące społeczność szkolną. W takiej sytuacji rodzi się potrzeba wyboru osoby, która reprezentować będzie interesy uczniów, określenia jej kompetencji i zakresu pełnionej funkcji, a także potrzeba nabycia umiejętności składania skarg i wniosków, dochodzenia do swoich praw. Powołanie takiej osoby wychodzi naprzeciw potrzebie poszanowania praw i godności ucznia oraz potrzebie sprawiedliwości. Natomiast sam wybór reprezentanta uczy demokracji.	
Cel projektu	
– Umożliwianie zbierania opinii na temat poszanowania prawa i poczucia sprawiedliwości przez uczniów w szkole. – Zwiększenie znajomości praw i obowiązków ucznia wśród przedstawicieli społeczności szkolnej. – Zwiększenie wiedzy uczniów o roli i znaczeniu rzecznictwa interesów w obronie praw i interesów indywidualnych. – Dostrzeżenie przez społeczność szkolną powołania przedstawiciela uczniów dbającego o przestrzeganie prawa.	
Opis działań	
– Przygotowanie i przeprowadzenie anonimowych ankiet mających na celu zebranie opinii na temat przestrzegania praw ucznia w szkole (obejmująca wszystkich uczniów w szkole). – Akcja informacyjna dotycząca problemu poszanowania praw ucznia w szkole (wynikającego z ankiety). – Jednorazowe rozmowy, konsultacje na temat zaistniałego problemu ze wszystkimi grupami tworzącymi społeczność szkolną, wspólna debata mająca na celu rozwiązanie powstałego problemu (nieposzanowania praw ucznia). – Organizacja warsztatów dla uczniów z zaproszonym rzecznikiem, na których przedstawiona zostanie rola i obowiązki rzecznika. – Określenie przez samorząd uczniowski zakresu działalności rzecznika w szkole. – Opracowanie procedur wyborczych przez komisję wyborczą. – Zorganizowanie wyborów rzecznika.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Wiedza na temat praw i obowiązków ucznia, funkcji rzecznika i procedur wyborczych. – Umiejętności: nawiązanie porozumienia na linii uczeń – nauczyciel, zachowanie procedur demokratycznych wyborów, składania wniosków i skarg, negocjacji i konsultacji. – Postawy: poszanowanie prawa, odpowiedzialność za słowa i czyny. – Przekonania: tworzy się atmosfera wzajemnego poszanowania oraz wzajemnego respektowania praw, wzrost znaczenia poczucia równości wobec prawa.	– Wzrost wiedzy na temat praw i obowiązków ucznia. – Bezpośrednio po wyborze rzecznika – przeprowadzenie ankiety, dla całej społeczności szkolnej, oceniającej sensowność wprowadzenia urzędu rzecznika praw ucznia. – Po roku działania rzecznika – ankieta oceniająca sposoby rozwiązywania konfliktów i innych trudnych sytuacji na terenie placówki (ankieta powinna obejmować uczniów i nauczycieli).

Zasoby do realizacji projektu
Rzeczowe: papier, ksero – w celu przygotowania ankiet, aula (przeprowadzenie debaty).
Zespół projektowy
Opiekun SU, pedagog, wychowawcy klas, prezydium SU.
Ocena ryzyka i środki zaradcze
Ryzyko – Trudności we współpracy ze środowiskiem zewnętrznym (brak możliwości zorganizowania spotkania z rzecznikiem). – Niechęć ze strony uczniów i nauczycieli. – Nierzetelność w wypełnianiu ankiet. – Brak chętniej osoby na stanowisko rzecznika. Środki zaradcze – Zorganizowanie warsztatów na temat funkcji rzecznika, zapoznanie z przepisami prawa, symulacja składania skarg. – Wskazanie pozytywnych przykładów, motywowanie poprzez prezentowanie wymiernych korzyści. – Zapewnienie pełnej anonimowości przed wypełnieniem ankiet. – Zachęcanie poprzez wskazywanie korzyści (samorealizacja, rozwój umiejętności).

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Analiza sytuacji w szkole (ankiety, rozmowy).	Przygotowanie i przeprowadzenie ankiety (na wybranej próbie) dotyczącej przestrzegania praw ucznia w szkole Przeprowadzenie rozmów pogłębiających wiedzę o problemie (wywiady pogłębione).	Wybrane osoby odpowiedzialne za przygotowanie i przeprowadzenie ankiet i rozmów, wychowawcy klas.	Minimum 2 tygodnie.
Poinformowanie o wynikach ankiet, rozmów na temat sytuacji w szkole.	Opublikowanie informacji np. w gazetce szkolnej; przedstawienie na godzinach wychowawczych (przez przedstawicieli SU).	SU, wychowawcy.	2 tygodnie.
Debata na temat sytuacji w szkole w kontekście uzyskanych uprzednio wyników.	Przygotowanie i przeprowadzenie debaty z przedstawicielami różnych grup szkolnych z udziałem publiczności. Rekomendacja wyników ankiety (podczas debaty powołanie się na wyniki uzyskane w ankietach).	Przewodniczący SU (przygotowanie też do debaty i jej poprowadzenie bądź wyznaczenie osoby prowadzącej; podsumowanie wyników debaty).	1 miesiąc.

Edukacja w zakresie istniejącego prawa.	Przypomnienie podstawowych aktów prawnych obowiązujących w szkole (statut, WSO) – godziny wychowawcze, gazetka SU, posiedzenia Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców (po ustaleniach z SU i opiekunem SU).	Wychowawcy, SU.	1 miesiąc.
Zapoznanie z działalnością instytucji rzecznika (Rz. Praw Dziecka, Rz. Praw Konsumenta itp.).	Spotkanie z wybranym rzecznikiem.	Dyrektor szkoły.	Minimum 2 tygodnie.
Konsultacje wyboru rzecznika praw ucznia ze wszystkimi podmiotami w szkole.	Konsultacje z przedstawicielami różnych podmiotów (mają na celu określenie zakresu obowiązków przyszłego rzecznika, a także sposobu składania skarg i wniosków do niego), określenie cech osobowościowych kandydatów na rzecznika.	Prezydium SU, opiekun SU jako koordynator.	1 miesiąc.
Przeprowadzenie wyborów wybierających rzecznika praw ucznia.	Powołanie komisji wyborczej, zgłaszanie kandydatów, kampania wyborcza. Przeprowadzenie wyborów i ogłoszenie ich wyników.	Opiekun SU (jako osoba nadzorująca wybory). Wybrana spośród uczniów komisja wyborcza.	Minimum 1 miesiąc.
Podsumowanie działań.	Przygotowanie i przeprowadzenie ankiet podsumowujących (pierwsza ankieta po wybraniu rzecznika; ankieta ta ma ocenić, czy zmieniło się respektowanie praw ucznia; druga ankieta po roku sprawowania urzędu przez rzecznika, ocena poziomu zmiany sytuacji w szkole).	Prezydium SU.	Minimum 1 tydzień.

Autorzy

- Agnieszka Eichner
- Agnieszka Kraińska
- Anna Kusy
- Karolina Piotrowska
- Tadeusz Rutkowski

Konferencja inauguracyjna

Nazwa projektu	
Ogniska patriotyzmu.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Wieluń i kilkadziesiąt miejscowości w Polsce oraz dowolne miejsce, gdzie znajdzie się organizator lokalny.	Każdego roku 11 listopada i 3 maja.
Opis problemu	
Od pięciu lat w Wieluniu 11 listopada organizujemy wydarzenie o nazwie „Ogniska patriotyzmu”. Pomysł narodził się po spotkaniu uczniów i absolwentów szkoły przy ognisku, kilka lat temu. Wspólne śpiewanie dało nam tyle radości, że postanowiliśmy zaszczerpić tę ideę wśród mieszkańców Wielunia i w innych środowiskach. Naszym pierwszym działaniem było zebranie grupy aktywnych uczniów szkoły, którzy podjęli się pomocy w organizacji wydarzenia w szkole i swoich środowiskach lokalnych. W ramach działań tej grupy wieczorem 11 listopada na placu w centrum miasta rozpalamy ognisko i zapraszamy mieszkańców do wspólnego śpiewu pieśni patriotycznych. Niepowtarzalny klimat wieczoru patriotycznego powoduje, że każdego roku przybywa uczestników (w 2011 roku było nas ponad 200). To doświadczenie wspólnego, radosnego, wielopokoleniowego świętowania zachęciło nas do zaproszenia innych grup i miejscowości do przyłączenia się do akcji. Naszym zamierzeniem jest zachęcenie wielu środowisk w Polsce do organizacji w swojej miejscowości podobnej imprezy. Już w 2011 roku ogniska zapłonęły w kilkudziesięciu miejscowościach i wielu Polaków, śpiewając, wspominało wydarzenia historii Polski. Organizatorem lokalnym stały się miejscowe szkoły, parafie, harcerze, stowarzyszenia lub prywatne osoby. Roli organizatora ogólnopolskiej akcji podjęło się Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich. W naszej szkole, koordynującej działania, przyjmujemy zgłoszenia, drukujemy plakaty i wysyłamy je do zgłaszających się miejscowości. Zamieszczamy także na stronie internetowej śpiewnik pieśni patriotycznych do pobrania i wydruku dla uczestników. Chcielibyśmy, aby 11 listopada 2017r., w stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę, w każdej polskiej gminie popłynęły pieśni rodaków. Pragniemy także zachęcić środowiska Polonii, szczególnie tej młodej, która nie wypracowała żadnych tradycji kultywowania polskości, do włączenia się w obchody świąt narodowych. W tym roku, na prośbę mieszkańców Wielunia, zorganizowaliśmy ognisko także 3 maja. Nadaliśmy mu nieco inny charakter. Dodaliśmy do śpiewnika pieśni ludowe, rozdaliśmy uczestnikom spotkania kotyliony, które wykonali przy pomocy rodziców nasi uczniowie, a także zaprosiliśmy wszystkich do zatańczenia poloneza. Korowód prowadzony był alejkami parku im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Wieluniu. W tańcu uczestniczyło trzydzieści par. Mamy nadzieję, że odtąd zarówno 3 maja jak i 11 listopada będą zawsze świętowane w Wieluniu tak uroczystie. Różnymi drogami szukamy partnerów do organizacji ognisk. Szczególnie zależy nam, by zdobyć środki na druk śpiewnika i jego wysyłkę do organizatorów lokalnych.	
Cel projektu	
– Popularyzacja nowych form świętowania świąt narodowych. – Integracja starszego i młodego pokolenia przy wspólnym śpiewaniu polskich pieśni. – Popularyzacja wśród młodych Polaków tradycyjnych pieśni patriotycznych i ludowych.	
Opis działań	
– Promocja akcji przy wykorzystaniu różnych metod (strona internetowa, wizytówki akcji, kartki pocztowe do władz lokalnych, plakaty, e-maile do różnych środowisk). – Poszukiwanie organizatorów lokalnych gotowych do podjęcia akcji w swoich miejscowościach. – Budowanie strony internetowej, na której zamieszczane są relacje, zdjęcia, filmy z przebiegu uroczystości. – Przygotowanie śpiewnika. – Organizacja miejsca, ogniska, przygotowanie młodzieży do animacji muzycznej.	

Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Wzrost zainteresowania historią i tradycją narodową wśród młodzieży. – Uczestnicy akcji w inny sposób, bardziej aktywni niż dotychczas, będą przeżywać święta narodowe. – Poprzez śpiew, wysłuchiwanie gawęd wzrośnie świadomość narodowa, wiedza historyczna. – Wzrost poczucia wspólnoty narodowej. – Poznanie piękna kultury narodowej. – Integracja międzypokoleniowa.	– Badanie frekwencji, struktury wieku uczestników. – Badanie ilości organizowanych ognisk. – Założenie, że każdego roku przybywać będą nowe środowiska. – Inne, niewymierne, trudne do zbadania (atmosfera, poczucie więzi narodowej, wzrost świadomości historycznej).
Zasoby do realizacji projektu	
Wspieraniem dla akcji są środki finansowe na druk plakatów pochodzące od Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich oraz środowisko uczniów, nauczycieli i rodziców oraz obiekty ponad stu szkół, dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich.	
Zespół projektowy	
Pomysłodawcą i koordynatorem ogólnopolskim akcji jest dyrektor Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Wieluniu – Bogusław Kurzyński. Zaangażowani są również nauczyciele i uczniowie tegoż liceum oraz Publicznego Gimnazjum SPSK w Wieluniu. Projekt wspiera również Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Z uwagi na charakter akcji ryzyko niepowodzenia jest niewielkie. Wystarczy bowiem kilka zaangażowanych osób w danym środowisku, aby zagwarantować przedsięwzięciu powodzenie.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Organizacyjny.	Wykonanie projektu plakatu, opracowanie śpiewnika, przygotowanie filmu do wrzucenia na portalu www.youtube.pl oraz przygotowanie strategii rozpowszechniania informacji.	Bogusław Kurzyński.	Do końca sierpnia.
Rozpowszechnianie informacji o akcji w Polsce i w środowiskach polonijnych.	Wysyłanie e-maili i kartek pocztowych do władz gmin.	Bogusław Kurzyński.	Do 20 października.
Wysyłanie materiałów do środowisk, które zgłosiły się do akcji.	Korespondencja z organizatorami lokalnymi, wysyłanie materiałów.	Bogusław Kurzyński, uczniowie Katolickiego LO i PG w Wieluniu.	Do 1 listopada.
Realizacja akcji „Ogniska patriotyzmu”.	W każdym środowisku wg przyjętego scenariusza.	Osoby, instytucje, które podjęły się roli organizatora lokalnego.	11 listopada.

Podsumowanie.	Przyjmowanie relacji od organizatorów lokalnych, opracowanie raportu zbiorczego.	Bogusław Kurzyński.	Do końca listopada.
Opracowanie materiału i zamieszczenie go na stronie internetowej.	Praca zespołu.	Bogusław Kurzyński.	Do 15 grudnia.

Autor

– Bogusław Kurzyński

Praca warsztatowa

Nazwa projektu	
Poczucie sprawiedliwości w szkole.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła.	Rok szkolny.
Opis problemu	
Brak poczucia sprawiedliwości w różnych aspektach życia w szkole.	
Cel projektu	
Wypracowanie wspólnego wzorca sprawiedliwego nauczyciela (tzw. „kanon zasad sprawiedliwego nauczyciela”). Zdobycie wiedzy o regułach i zasadach sprawiedliwego oceniania, nagradzania, karania oraz o relacjach nauczyciel – uczeń.	
Opis działań	
Debaty przy „okrągłym stole”. Ich efektem ma być wypracowanie zasad (kanonu), którymi kieruje się sprawiedliwy nauczyciel.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
Wzrost świadomości elementów sprawiedliwości w ocenianiu, nagradzaniu, karaniu i w relacjach nauczyciel – uczeń.	Ankieta podsumowująca.
Zasoby do realizacji projektu	
Aula lub sala gimnastyczna, artykuły papiernicze. Kopie dokumentów szkolnych.	
Zespół projektowy	
Samorząd szkolny wraz z opiekunem. Zespół nauczycieli i zespół uczniów.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
– Emocje, brak umiejętności panowania nad debatą. – Brak respektowania ustalonych zasad. – Brak poparcia grona pedagogicznego.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Powołanie zespołu organizacyjnego.	Wybór trzyosobowego zespołu spośród przewodniczących klas i wybór trzyosobowego zespołu nauczycieli.	Opiekun samorządu szkolnego.	Wrzesień.
2. Ankieta wstępna „Sprawiedliwość w szkole”, której celem jest diagnoza problemu (obszarów dyskusji).	Przygotowanie ankiety. Przeprowadzenie na grupie uczniów klas drugich. Analiza – wyznaczenie spornych punktów do dalszej pracy przy „Okrągłym stole”.	Komitet organizacyjny.	Do 15 października.

3. Wybory delegatów do obrad „okrągłego stołu”.	Wybory powszechne wśród uczniów i nauczycieli. Wybiera się delegatów w takiej samej liczbie spośród uczniów i nauczycieli (minimalna liczba delegatów 9 maksymalna 15).	Komitet organizacyjny.	Do końca października.
4. Organizacja zespołów.	Wybór liderów – 1 uczeń i 1 nauczyciel.	Wybrani delegaci.	Początek listopada.
5. Przygotowanie grupy młodzieży do dyskusji.	Cykl wykładów na temat formy debaty, języka, kultury. Przeprowadzają zaproszeni specjaliści.	Opiekun samorządu.	Drugi tydzień listopada.
6. Bezpośrednie przygotowanie do pierwszego spotkania przy „okrągłym stole”.	Opracowanie procedur.	Liderzy zespołów.	Początek grudnia (1 dzień).
7. Pierwsze spotkanie przy „okrągłym stole”.	Sprawozdanie z ankiety i wyznaczenie celów do pracy w podzespołach. Podział na podzespoły i wybór animatorów mających kierować pracą w podzespołach.	Liderzy zespołów.	Połowa grudnia (1-2 dni).
8. Praca w podzespołach (liczba podzespołów zależna od liczby problemów wynikających z ankiet).	Debata w podzespołach efektem, której będzie stworzenie kanonu zasad sprawiedliwego nauczyciela. Możliwe podzespoły: – ds. oceniania, – ds. nagród i kar, – ds. relacji – nauczyciel – uczeń – i inne.	Animatorzy podzespołów.	Styczeń.
9. Drugi „okrągły stół”.	Podzespoły przedstawiają efekty swojej pracy. Następuje zredagowanie ostatecznej wersji kanonu i głosowanie nad jego przyjęciem. W obradach jako widzowie mogą uczestniczyć inni nauczyciele i uczniowie.	Liderzy zespołów.	Po feriach zimowych.

10. Zapoznanie wspólnoty szkolnej z przyjętym „kanonem zasad sprawiedliwego nauczyciela”.	Wywieszenie kanonu na tablicy informacyjnej. Zapoznanie z Kanonem na lekcjach wychowawczych. Zapoznanie z kanonem nauczycieli na szkoleniowej Radzie Pedagogicznej.	Komitet organizacyjny i Liderzy zespołów.	Początek marca.
11. Ankieta jako sposób badania osiągniętych efektów.	Przygotowanie ankiety. Przeprowadzenie na tej samej grupie uczniów klas drugich. Analiza ankiet. Opublikowanie wyników.	Komitet organizacyjny.	Początek czerwca.
12. Ponowna ankieta	Przygotowanie ankiety. Przeprowadzenie na grupie uczniów klas trzecich. Analiza. Opublikowanie wyników.	Komitet organizacyjny.	Grudzień roku następnego.

Autorzy

– Anna Martuszevska, Agnieszka Skoczeń, Krzysztof Płonka, Bogdan Wolf, Janusz Podwika

Nazwa projektu

Spółdzielnia Uczniowska, czyli Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości **Fabryka Umiejętności** **Fabryka Talentów** **Fabryka Wiedzy** **Fabryka Finansów**

Jest to projekt systemowy. Składa się on z czterech części nazywanych fabrykami. W dzisiejszych czasach balansujemy pomiędzy odpowiedzią na pytania: *mieć?* czy *być?* Spółdzielnia Uczniowska czyli Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości jest olbrzymim wyzwaniem dla uczestników projektu. Stara się godzić te dwie sprzeczności i ukształtować, poprzez szereg ciekawych działań, człowieka, który nie ztraca swojego człowieczeństwa, a ma naturalną chęć do bogacenia się i posiadania.

Ogólna idea projektu:

Uczestnicy projektu zakładają Spółdzielnię Uczniowską (forma prawna) i Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości (forma praktyczna). Projekt składa się z następujących części:

- Fabryka Wiedzy – dobrzy uczniowie pomagają słabszym w nauce i osiągnięciu lepszych wyników na egzaminie maturalnym.
- Fabryka Umiejętności – uczniowie posiadający wszelakie umiejętności praktyczne uczą innych podczas warsztatów (np. pieczenie), a wytworzone w ramach tych warsztatów gotowe produkty po znalezieniu nabywców zostają sprzedane.
- Fabryka Talentów – działa na tej samej zasadzie. Uzdolnieni uczniowie pokazują swoje talenty, przy okazji ucząc innych.
- Fabryka Finansów – uczy podstaw wiedzy prawniczej i finansowej potrzebnej do legalnego założenia i funkcjonowania Spółdzielni Uczniowskiej.
- Efektywna praca spółdzielni i jej poszczególnych fabryk prowadzi w rezultacie do zbierania środków finansowych na wycieczkę szkolną (można obrać inny cel, ale taki, do realizacji którego potrzebne są pieniądze).

Ważne jest, aby próbować pozyskać do projektu uczniów zagrożonych różnego rodzaju patologiami społecznymi i z rodzin niewydolnych. Wtedy sens projektu jest jeszcze bardziej widoczny. Ta karta zawiera ogólny opis celów i działań. Natomiast każda fabryka ma oddzielne karty projektowe, które szczegółowo pokazują cele i poszczególne działania. Szkoła, stając się platformą, umożliwia uczniom rozwój nowych umiejętności, które będą przydatne w dalszym dorosłym życiu. Przygotuje w ten sposób do radzenia sobie z problemami życia codziennego. Taka praca uświadamia, że w sytuacjach trudnych (np. utrata pracy) potrafimy sami sobie poradzić, szukając rozwiązań. Stajemy się przedsiębiorczy, a nie biernie czekamy, co przyniesie los.

Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła ponadgimnazjalna, raczej duża. Można wyjść poza szkołę: sprzedaż produktów na festynie i kiermaszu, pokaz talentów w MOK, MDK itp.	3 semestry. Projekt może być realizowany w całości (wszystkie części) lub częściowo, jednak należy wybrać przynajmniej 3 obszary tematyczne (Fabryka Wiedzy, Fabryka Finansów, Fabryka Umiejętności / Fabryka Talentów). Wybór pomiędzy Fabryką Umiejętności a Talentów uzależniony jest od potencjału młodzieży, jaką dysponuje dana szkoła. Wytyczne te związane są z głównym celem projektu, czyli zebraniem funduszy na szkolną wycieczkę.

Opis problemu
– Niski poziom aktywności uczniów, którzy niechętnie angażują się w działalność pozalekcyjną, bo nie mają z tego wymiernych korzyści. – Słaba integracja środowiska szkolnego. Działalność Spółdzielni Uczniowskiej pozwoli na współpracę i przyczyni się do integracji uczestników projektu (uczniów, nauczycieli, rodziców i innych partnerów projektu). – Brak cech prospołecznych np. empatia, wrażliwość. Realizacja projektu uświadomi uczniów na wzajemne potrzeby, nastąpi zmiana postawy biernej na aktywną. – Potrzeba większego dostrzeżenia umiejętności przeciętnego i słabego ucznia, ale posiadającego umiejętności praktyczne. W wyniku pracy w czasie trwania projektu uczeń słaby zostanie zaktywizowany, sam zaś, poprzez uczestnictwo w Fabryce Wiedzy, poprawi swoje oceny. – Uczniowie nie posiadają lub posiadają rozwinięte w małym stopniu umiejętności praktyczne potrzebne w życiu codziennym. Szkoła nie przygotowuje do życia codziennego, skupia się tylko na sferze edukacji tzn. sprawnego przekazywania wiedzy głównie teoretycznej.
Cel projektu
Główny cel projektu: zebranie funduszy na szkolną wycieczkę dla osób biorących udział w projekcie (grupa ok. 50 osób). Cele operacyjne projektu – Wzrost kompetencji kluczowych i społecznych. – Nabycie praktycznych umiejętności z różnych dziedzin życia codziennego poprzez dzielenie się swoimi umiejętnościami i talentami z tymi, którzy jeszcze ich nie posiadają, a mogliby czy chcieliby je nabyć. – Przygotowanie aktywnego obywatela, znającego mechanizmy demokracji, wolnego rynku, posiadającego minimum wiedzy prawniczej. – Wzrost samooceny 50 uczniów, podniesienie wartości cech pożądaných w życiu społecznym.
Opis działań
– Powołanie zespołu projektowego – pozyskanie zainteresowanych, potwierdzenie diagnozy wstępnej potrzeb np. za pomocą ankiet, wywiadu itp. – Rozreklamowanie na terenie szkoły projektu Spółdzielnia Uczniowska czyli Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości. – Wykonanie plakatu informacyjnego. – Umieszczenie informacji na stronie internetowej szkoły. – Umieszczenie informacji w lokalnych mediach. – Założenie Spółdzielni Uczniowskiej (stworzenie ram prawnych do jej działalności – statut), w której uczniowie będą wzajemnie się uczyć i nabywać umiejętności praktycznych. – Sporządzenie kontraktu z uczestnikami projektu (forma pisemna – szkoła – uczeń – rodzic). – Ustalenie harmonogramu działań, rozpisanego na 3 semestry (rozpoczęcie projektu – termin dowolny, który gwarantuje udział uczniów w projekcie przez 3 semestry, ale w podziale na poszczególne fabryki). – Działania w zespołach fabryk tematycznych. – Monitoring bieżący. – Znalezienie odbiorcy / nabywcy produktów. – Przeprowadzenie dnia talentów – Sprzedaż wytworzonych produktów. – Zorganizowanie wycieczki z pozyskanych środków. – Zebranie informacji zwrotnych dotyczących zrealizowanych działań (ewaluacja) od uczestników i partnerów projektu. – Umieszczenie informacji dotyczących efektów zrealizowanego projektu w przestrzeni publicznej.

Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Wyjazd uczniów na wycieczkę (być może dla niektórych uczniów będzie to pierwszy tego typu wyjazd, bo ze względu finansowych wcześniej nie mieli takiej okazji). – Nabycie nowych umiejętności i możliwości zdiagnozowania własnych potrzeb. – Umiejętność dzielenia się własnymi umiejętnościami, talentami, wiedzą. – Aktywizacja i integracja społeczności szkolnej. – Nabycie zdolności współpracy w grupie. – Umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce.	– Znalezienie nabywcy na wyprodukowane przez spółdzielnię produkty. – Sprzedaż stworzonych produktów, usług. – Prezentacja talentów, umiejętności pokazane podczas dnia talentów. – Zebranie informacji zwrotnych dotyczących zrealizowanych działań (ewaluacja) od uczestników, rodziców, odbiorców i partnerów projektu. – Wyniki nauczania, egzaminów zewnętrznych, edukacyjna wartość dodana. – Śledzenie losów absolwentów.
Zasoby do realizacji projektu	
– Zapewnienie warunków lokalowych, udostępnienie sprzętu komputerowego i innego wyposażenia będącego bazą szkoły. – Zapewnienie materiałów niezbędnych do rozwijania umiejętności (w miarę możliwości szkoły, rodziców, uczniów, organu prowadzącego, pozyskanych partnerów projektu).	
Zespół projektowy	
– Zespół nauczycieli koordynatorów (w zależności od potrzeb, zalecane 4 osoby). – Grupa ok. 50 uczniów stworzona dobrowolnie, składająca się z osób zainteresowanych projektem i aktywowanych do działania oraz z uczniów ze zdiagnozowanymi problemami edukacyjno-społecznymi i zachęconych do uczestnictwa w programie. – Liderzy wyłonieni spośród 50 uczniów w zależności od powstałych grup tematycznych. Ich zadaniem jest koordynacja działań uczniów zaangażowanych w projekt. – Dyrekcja, zainteresowani rodzice, organ prowadzący, środowisko lokalne.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Ocena ryzyka: – Ryzyko związane z krótkoterminowym zaangażowaniem w działania projektowe i niechęcią uczniów do współpracy. – Brak wolnego czasu uczniów na realizację działań. – Nadmiar zajęć obowiązkowych uczniów uniemożliwiający udział w projekcie. – Natłok działań w ramach działalności Spółdzielni wprowadzający chaotyczność. – Brak możliwości i środków finansowych uczniów na dojazd na zajęcia. Środki zaradcze: – Sporządzenie kontraktu pomiędzy uczestnikami i partnerami projektu. – Ustalenie racjonalnego harmonogramu działań zgodnie z funkcjonowaniem szkoły. – Określenie maksymalnej liczby i czasu trwania działań, zgodnie z możliwościami grupy, częstotliwości spotkań. – Wzajemne wspieranie się, mobilizacja liderów, zespołów i koordynatorów. – Aktywne słuchanie uczniów i wybranie tego, co naprawdę ich interesuje i czego potrzebują. – Zapewnienie finansowania dojazdów i posiłków dla uczestników zajęć.	

Konferencja podsumowująca

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Powołanie zespołu projektowego.	Pozyskanie zainteresowanych. Wykonanie diagnozy potwierdzającej potrzebę realizacji projektu np. ankiety, wywiad.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny.	2 tygodnie.
2. Rozreklamowanie na terenie szkoły projektu: Spółdzielnia Uczniowska czyli Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości (Fabryka Umiejętności).	Wykonanie plakatu informacyjnego. Umieszczenie informacji na stronie internetowej szkoły. Umieszczenie informacji w lokalnych mediach.	Wybrani uczniowie.	2 tygodnie.
3. Założenie Spółdzielni Uczniowskiej, w której uczniowie będą wzajemnie się uczyć i nabywać umiejętności praktyczne.	Podział na grupy tematyczne (fabryki). Opracowanie statutu w ramach fabryki finansów.	Zakwalifikowani uczniowie. Nauczyciele, uczniowie, prawnik.	Spotkanie. Termin do ustalenia.
4. Sporządzenie kontraktu w obrębie grup tematycznych z uczestnikami projektu (forma pisemna).	Wyłonienie koordynatorów wśród nauczycieli i liderów (uczniów) w obrębie grup. Spisanie kontraktu i podpisanie dokumentu przez uczestników danej grupy.	Nauczyciele, liderzy (uczniowie) grup. Koordynatorzy, liderzy grup.	Spotkanie. 1 tydzień.
5. Opracowanie harmonogramu działań rozpisanego na 3 semestry.	Spotkanie liderów z koordynatorami, opracowanie planu pracy i oczekiwanych efektów końcowych.	Koordynator, liderzy grup.	Spotkanie. 1 tydzień.
6. Działania w zespołach (fabrykach) tematycznych.	Wymiana umiejętności praktycznych w obrębie grupy. Nabywanie nowych zdolności przez uczniów.	Liderzy, koordynatorzy, uczniowie.	Spotkania według ustalonego harmonogramu.
7. Monitoring bieżący.	Bieżący monitoring pracy grup – dziennik spotkań. Spotkania sprawozdawcze koordynatorów z liderami grup.	Koordynator. Liderzy grup.	Na bieżąco – jeden raz w miesiącu. Raz na kwartał.

8. Zorganizowanie wycieczki ze środków pozyskanych ze sprzedaży produktów (fabryka umiejętności), biletów na zorganizowany koncert, aukcji prac (fabryka talentów) itp.	Zaplanowanie wycieczki. Przeprowadzenie wycieczki. Ewaluacja wycieczki.	Zespół projektowy. Liderzy grup. Uczestnicy projektu.	3 semestr.
9. Zebranie informacji zwrotnych (ewaluacja) od uczestników i partnerów projektu, dotyczących zrealizowanych działań.	Ankiety zwrotne, sprawozdania grup tematycznych.	Zespół projektowy. Liderzy grup. Uczestnicy projektu.	3 semestr.
10. Umieszczenie informacji dotyczących efektów projektu w przestrzeni publicznej.	Przygotowanie informacji, ogłoszenie w prasie lokalnej, informacja na stronie internetowej.	Zespół projektowy. Liderzy grup. Uczestnicy projektu.	3 semestr.

Podtytuł projektu	
Spółdzielnia Uczniowska, czyli Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości (Fabryka Umiejętności).	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła ponadgimnazjalna.	3 semestry. Projekt może być realizowany w całości (wszystkie części) lub częściowo, jednak należy wybrać przynajmniej 3 obszary tematyczne, tj. Fabryka Wiedzy, Fabryka Finansów, Fabryka Umiejętności, Fabryka Talentów. Wytyczne te związane są z głównym celem projektu, czyli zebraniem funduszy na szkolną wyprawę turystyczną.
Opis problemu	
– Niski poziom aktywności uczniów. – Słaba integracja środowiska szkolnego. – Brak cech prospołecznych np. empatia, wrażliwość. – Potrzeba większego dostrzeżenia umiejętności przeciętnego i słabego ucznia, ale posiadającego umiejętności praktyczne. – Uczniowie nie posiadają lub posiadają w małym stopniu umiejętności praktyczne potrzebne w życiu codziennym. – Szkoła nie przygotowuje do życia codziennego, skupia się tylko na sferze edukacji.	

Cel projektu	
Główny cel projektu: zebranie funduszy na szkolną wycieczkę turystyczną, poprzez wzrost kompetencji społecznych i kluczowych u 50 uczniów. Cele operacyjne projektu: – Wzrost kompetencji kluczowych i społecznych u 50 uczniów. – Zebranie funduszy na szkolną wycieczkę turystyczną dla osób biorących udział w projekcie (50 osób). – Nabycie praktycznych umiejętności z różnych dziedzin życia codziennego poprzez dzielenie się swoimi umiejętnościami. – Przygotowanie aktywnego obywatela w społeczeństwie. – Wzrost samooceny 50 uczniów, podniesienie wartości cech pożądaných w życiu społecznym. – Szkoła umożliwi uczniom (stając się platformą) rozwój nowych umiejętności, które będą przydatne w dalszym dorosłym życiu.	
Opis działań	
– Powołanie zespołu projektowego – pozyskanie zainteresowanych, potwierdzenie diagnozy wstępnej potrzeb np. za pomocą ankiet, wywiadu itd. (uwaga tylko dla nas – najpierw diagnoza, później projekt, a nie odwrotnie). – Rozreklamowanie projektu na terenie szkoły (wykonanie plakatu informacyjnego, umieszczenie informacji na stronie WWW i w lokalnych mediach). – Założenie Spółdzielni Uczniowskiej, w której uczniowie będą wzajemnie się uczyć i nabywać umiejętności praktyczne, sporządzenie kontraktu z uczestnikami projektu (forma pisemna – szkoła – uczeń – rodzic). – Ustalenie harmonogramu działań, rozpisanego na 3 semestry (rozpoczęcie projektu – termin dowolny, który gwarantuje udział uczniów w projekcie przez 3 miesiące). – Działania w zespole (fabryce) umiejętności. – Monitoring bieżący. – Znalezienie odbiorcy / nabywcy produktu i sprzedaż wytworzonych produktów. – Zorganizowanie wycieczki z pozyskanych środków, zebranie informacji zwrotnych (ewaluacja) od uczestników i partnerów projektu dotyczących zrealizowanych działań. – Umieszczenie informacji dotyczących efektów zrealizowanego projektu w przestrzeni publicznej.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Wyjazd 50 uczniów na wycieczkę. – Nabycie nowych umiejętności i możliwości zdiagnozowania własnych potrzeb przez 50 uczniów. – Nabycie umiejętności m.in.: gotowanie, robótki ręczne, robienie biżuterii, majsterkowanie, pisanie programów komputerowych, budowanie stron internetowych, nauka stylizacji, wizażu itp. – Aktywizacja i integracja społeczności szkolnej. – Nabycie umiejętności współpracy w grupie. – Nabycie umiejętności wykorzystania wiedzy w praktyce. – Nabycie cech przydatnych w życiu społecznym, np. kreatywność, przedsiębiorczość, asertywność.	– Ocena sposobu i efektów przygotowania oferty marketingowej dla znalezienia nabywcy. – Poziom sprzedaży wytworzonych produktów, usług. – Zebranie informacji zwrotnych (ewaluacja) od uczestników i partnerów projektu dotyczących zrealizowanych działań. – Śledzenie losów absolwentów.

Zasoby do realizacji projektu
– Zapewnienie warunków lokalowych, udostępnienie sprzętu komputerowego i innego wyposażenia będącego bazą szkoły. – Zapewnienie materiałów niezbędnych do rozwijania umiejętności w miarę możliwości szkoły, rodziców, uczniów, organu prowadzącego.
Zespół projektowy
– Zespół nauczycieli koordynatorów (w zależności od potrzeb, zalecane 4). – Grupa ok. 50 uczniów stworzona dobrowolnie, składająca się z osób zainteresowanych projektem i zaktywizowanych do działania oraz z uczniów ze zdiagnozowanymi problemami edukacyjno-społecznymi i zachęconych do uczestnictwa w programie. – Liderzy wyłonieni spośród 50 uczniów w zależności od powstałych grup tematycznych. – Dyrekcja. – Zainteresowani rodzice. – Organ prowadzący. – Środowisko lokalne.
Ocena ryzyka i środki zaradcze
Ocena ryzyka: – Ryzyko związane z krótkoterminowym zaangażowaniem w działania projektowe i niechęcią uczniów do współpracy. – Brak wolnego czasu uczniów na realizację działań. – Nadmiar zajęć obowiązkowych uczniów uniemożliwiający udział w projekcie. Brak możliwości i środków finansowych uczniów na dojazdy na zajęcia: – Środki zaradcze. – Sporządzenie kontraktu pomiędzy uczestnikami i partnerami projektu. – Ustalenie racjonalnego harmonogramu działań zgodnie z funkcjonowaniem szkoły. – Określenie maksymalnej liczby działań zgodnie z możliwościami grupy. – Zapewnienie finansowania dojazdów i posiłków dla uczestników zajęć.

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Powołanie zespołu projektowego.	Pozyskanie zainteresowanych. Wykonanie diagnozy potwierdzającej potrzebę realizacji projektu np. ankiety, wywiad.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny.	2 tygodnie.
2. Rozreklamowanie projektu na terenie szkoły.	Wykonanie plakatu informacyjnego. Informacje na stronie WWW i w lokalnych mediach.	Wybrani uczniowie.	1 miesiąc.

3. Założenie Spółdzielni Uczniowskiej, w której uczniowie będą wzajemnie się uczyć i nabywać umiejętności praktyczne.	Podział na grupy tematyczne (fabryki).	Zakwalifikowani uczniowie.	Spotkanie.
4. Sporządzenie kontraktu w obrębie grup tematycznych z uczestnikami projektu (forma pisemna).	Wydzielenie grup tematycznych. Wyłonienie liderów (uczniów) w obrębie grupy. Spisanie kontraktu i podpisanie dokumentu przez uczestników danej grupy.	Nauczyciele, liderzy (uczniowie) grup.	Spotkanie.
5. Zaktualizowanie harmonogramu działań rozpisanego na 3 semestry.	Spotkanie liderów z koordynatorem, opracowanie planu pracy i oczekiwanych efektów końcowych.	Koordynator, liderzy grup.	Spotkanie.
6. Monitoring bieżący.	Bieżący monitoring pracy grup – dziennik spotkań. Spotkanie sprawozdawcze koordynatora z liderami grup.	Koordynator, liderzy grup.	Na bieżąco – jeden raz w miesiącu, Raz na kwartał.
7. Znalezienie odbiorcy / nabywcy produktu.	Przygotowanie oferty marketingowej. Znalezienie odbiorców produktów i usług.	Uczestnicy projektu, liderzy grup.	1 i 2 semestr.
8. Sprzedaż wytworzonych produktów.	Sprzedaż wytworzonych usług i produktów.	Uczestnicy projektu, liderzy grup.	2 i 3 semestr.
9. Zorganizowanie wycieczki z pozyskanych środków.	Zaplanowanie wycieczki. Przeprowadzenie wycieczki. Ewaluacja wycieczki.	Zespół projektowy, liderzy grup, uczestnicy projektu.	3 semestr.
10. Zebranie informacji zwrotnych (ewaluacja) od uczestników i partnerów projektu dotyczących zrealizowanych działań.	Ankiety zwrotne, sprawozdania grup tematycznych.	Zespół projektowy, liderzy grup, uczestnicy projektu.	3 semestr.
11. Umieszczenie informacji dotyczących efektów projektu w przestrzeni publicznej.	Przygotowanie informacji, ogłoszenie w prasie lokalnej, informacja na stronie WWW.	Zespół projektowy, liderzy grup, uczestnicy projektu.	3 semestr.

Podtytuł projektu	
Spółdzielnia Uczniowska czyli Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości (Kućnia Umiejętności, Talentów, Wiedzy, Finansów).	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła ponadgimnazjalna.	3 semestry.
Opis problemu	
– Brak przestrzeni dla pokazania talentów artystycznych. – Potrzeba pokazania się w środowisku i dzielenia się swoimi talentem. – Potrzeba utożsamiania się z grupą o podobnych zainteresowaniach. – Chęć nabycia umiejętności artystycznych.	
Cel projektu	
– Zebranie funduszy na szkolną wyprawę turystyczną dla osób biorących udział w projekcie, 50 osób. – Rozwijanie i dzielenie się talentami: wokalnymi, tanecznymi, aktorskimi, fotograficznymi, plastycznymi itd. (w miarę potrzeb po diagnozie). – Rozpoznanie środowiska – przeprowadzenie ankiety. – Utworzenie konkretnych grup zainteresowań.	
Opis działań	
– Szeroka informacja o realizowanym projekcie (plakaty, gazetka, ulotki, radiowęzeł, strona WWW, godziny wychowawcze). – Stworzenie grup zainteresowań konkretną dziedziną. – Wybranie koordynatorów grup odpowiadających za całokształt (nadzorowanie, kontrola, sprawdzanie, opis działań). – Wybranie liderów odpowiedzialnych za koordynację pracy grup i kontakt z opiekunem-nauczycielem. – Przygotowanie i przeprowadzenie ankiety diagnozującej potrzeby – talenty. – Godzina wychowawcza – zdiagnozowanie środowiska uczniowskiego. – Spotkanie zainteresowanych grup z koordynatorem nauczycielem, wybranie liderów, opracowanie planu pracy, określenie konkretnych działań w grupach.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Nabycie nowych umiejętności artystycznych.	– Wystawa zdjęć. – Wystawa prac plastycznych. – Koncerty. – Pokazy taneczne, magików i innych umiejętności. – Aukcje prac. – Przedstawienia teatralne. – Projekcja filmowa. – Inne, w zależności od potrzeb.
Zasoby do realizacji projektu	
– Zapewnienie warunków lokalowych, udostępnienie sprzętu komputerowego i innego wyposażenia będącego bazą szkoły. – Zapewnienie materiałów niezbędnych do rozwijania umiejętności w miarę możliwości szkoły, rodziców, uczniów, organu prowadzącego.	

Zespół projektowy
– Grupa ok. 50 uczniów stworzona dobrowolnie, składająca się z osób zainteresowanych projektem i zaktywizowanych do działania oraz z uczniów ze zdiagnozowanymi problemami i zachęconych do uczestnictwa w programie. – Liderzy wyłonieni spośród 50 uczniów w zależności od powstałych grup tematycznych. – Zespół nauczycieli koordynatorów (w zależności od potrzeb, zalecane 4). – Dyrekcja. – Zainteresowani rodzice. – Organ prowadzący. – Środowisko lokalne.
Ocena ryzyka i środki zaradcze
Ocena ryzyka: – Ryzyko związane z krótkoterminowym zaangażowaniem w działania projektowe i niechęcią do współpracy. – Brak czasu na realizację projektu. – Nadmiar działań. Środki zaradcze: – Sporządzenie kontraktu pomiędzy uczestnikami i partnerami projektu. – Ustalenie racjonalnego harmonogramu działań zgodnie z funkcjonowaniem szkoły. – Określenie maksymalnej liczby działań zgodnie z możliwościami grupy.

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1.	Szeroka informacja o realizowanym projekcie (plakaty, gazetka szkolna, ulotki, strona internetowa szkoły, radiowęzeł, ulotki, lekcje wychowawcze).	Nauczyciel-koordynator, samorząd szkolny, wychowawcy klas.	Miesiąc.
2.	Przygotowanie i przeprowadzenie ankiet diagnozujących potrzeby i talenty uczniów.	Nauczyciel-wychowawca.	2 tygodnie.
3.	Wybranie liderów odpowiedzialnych za koordynację pracy grupy, sporządzenie i podpisanie kontraktu z uczestnikami projektu i kontakt z opiekunem.	Koordynator.	Spotkanie.
4.	Spotkanie liderów z koordynatorem, opracowanie planu pracy i oczekiwanych efektów końcowych.	Koordynator i liderzy grup.	Spotkanie.

5.	Opracowanie planu pracy w grupach, harmonogramu spotkań. Ustalenie efektu końcowego.	Liderzy.	Spotkanie.
6.	„Szlifowanie” talentów w wybranych grupach.	Osoby biorące udział w projekcie.	Według ustalonego harmonogramu.
7.	Bieżący monitoring pracy grup – dziennik spotkań.	Koordynator.	Na bieżąco.
8.	Spotkanie sprawozdawcze koordynatora z liderami grup.	Koordynator projektu, liderzy grup.	Semestralnie.
9.	Podsumowanie projektu, prezentacja talentów i nabytych umiejętności artystycznych, aukcje prac.	Uczestnicy projektu.	Tydzień.
10.	Przesłanie zebranych funduszy na konto spółdzielni.	Koordynator.	Koniec projektu.

Podtytuł projektu

Spółdzielnia Uczniowska czyli Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości (Fabryka Wiedzy).

Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła, środowisko lokalne.	3 semestry.
Opis problemu	
Słabe wyniki, brak możliwości uzupełnienia wiedzy i umiejętności, potrzeba polepszenia wyników nauczania. Brak możliwości prezentowania swoich zainteresowań, wiedzy i zdolności, potrzeba umożliwienia uczniom prezentowania swoich szczególnych zainteresowań, zdolności.	
Cel projektu	
Cel główny: zbieranie funduszy na szkolną wyprawę turystyczną (realizator projektu określa miejsce wycieczki oraz liczbę osób nagrodzonych).	
Cele operacyjne:	
– Wsparcie uczniów mających braki w różnych obszarach edukacyjnych. – Wymiana doświadczeń, umiejętności w różnych obszarach edukacyjnych między uczniami zdolnymi. – Kształtowanie postaw prospołecznych. – Aktywizacja środowiska szkolnego. – Integracja uczniów szkoły (budowa więzi). – Podniesienie edukacyjnej wartości dodanej (EWD). – Umożliwienie odniesienia sukcesu przez uczniów. – Zmniejszenie ilości ocen słabych. – Kształtowanie wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka.	

Opis działań	
– Zdiagnozowanie potrzeb (rozmowa indywidualna z uczniem, pedagogiem, wychowawcą, nauczycielem danego przedmiotu). – Znalezienie chętnych do współpracy (uczniowie mogą zdobywać dodatkowe punkty do ocen z zachowania, zarówno pomagający jak i korzystający z pomocy, rankingi itp.). – Zapewnienie miejsca i materiałów. – Pomoc uczniowska w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych. – Skrzynka potrzeb (miejsce gdzie uczniowie szukający pomocy z danej dziedziny będą wrzucać kartki [załącznik nr 1] ze swoimi danymi). – Tablica ogłoszeń zapotrzebowania na konkretne zajęcia (taka sama funkcja jak wyżej, opcjonalnie jedna z podanych metod)[załącznik nr 2]. – Puchar umiejętności i wiedzy (uczniowie wrzucają kartki dotyczące tego, co potrafią, czym chcą się podzielić. Każdy puchar reprezentowany jest przez miesiąc np.: humanistyczny, przyrodniczy, zawodowy, językowy, ścisły). – Konkursy organizowane przez młodzież dla szkoły lub reprezentantów poszczególnych klas. – Współpraca młodzieży przygotowującej się do konkursów zewnętrznych. – Uczniowie w ramach współpracy pomagają przy innych działaniach Spółdzielni Uczniowskiej w celu pozyskania środków do osiągnięcia wyznaczonego celu.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Wyjazd na wycieczkę dla najbardziej aktywnych. – Uczniowie czują się docenieni. – Potrafią dzielić się swoimi umiejętnościami i wiedzą. – Są chętni do współpracy. – Czują się partnerami i współodpowiedzialnymi za to, co dzieje się w szkole. – Poprawa wyników.	– Ocenę. – Wyniki egzaminów zewnętrznych. – EWD. – Prezentacja swojej wiedzy i umiejętności (wystawa, prezentacja, wykład, drama itp.). – Wyniki konkursów organizowanych przez młodzież oraz przez instytucje zewnętrzne.
Zasoby do realizacji projektu	
Rzeczowe: materiały dydaktyczne, papier ksero, sprzęt multimedialny (komputer, rzutnik, tablica interaktywna itp.). Lokalne: sala lekcyjna na zajęcia indywidualne lub w grupie, czytelnia, pracownia informatyczna, aula, świetlica lub sala gimnastyczna (potrzebne do demonstracji, pokazu rezultatów). Załączniki: załącznik nr 1, karta potrzeb, załącznik nr 2, karta puchar umiejętności i wiedzy, załącznik nr 3, ankieta ewaluacyjna.	
Zespół projektowy	
Uczniowie, nauczyciele poszczególnych przedmiotów oraz wychowawcy, samorząd uczniowski.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Ryzyko: brak chętnych, brak czasu, opór dyrekcji. Środki zaradcze: odpowiedni przepływ informacji w różnych formach (tablica SU, plakaty, radiowęzeł, Facebook, strona internetowa szkoły, komunikatory internetowe, gazetka szkolna). Pozytywne wzmocnienie przez nauczycieli, racjonalizacja wykorzystania czasu, przedstawienie korzyści wynikających z projektu dla uczniów, jakości pracy i wzmocnienia dobrego wizerunku szkoły.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Informowanie.	Przepływ informacji na temat projektu w różnych formach.	Samorząd Uczniowski.	Miesiąc.
2. Przygotowanie.	Diagnoza potrzeb Poszukiwanie chętnych Ustalenie harmonogramu pracy z uczniami, SU oraz nauczycielami.	SU. Uczniowie zainteresowani. Nauczyciele.	Kolejne 2-3 tygodnie.
3. Realizacja.	Wprowadzanie projektu w życie. Samopomoc. Prezentacja umiejętności, zainteresowań. Wymiana doświadczeń Współpraca „Fabryki Wiedzy” z innymi podmiotami Spółdzielni Uczniowskiej.	Wszyscy zainteresowani.	Rok szkolny.
4. Ewaluacja.	Rozmowa indywidualna. Ankieta [patrz załącznik nr 3]. Wywiad.	SU.	Pod koniec każdego semestru.

Załącznik nr 1 - Karta potrzeb

Karta Potrzeb

Imię i nazwisko:

Klasa:

Przedmiot (zapotrzebowanie na pomoc):

Załącznik nr 2 - Karta Puchar Umiejętności i Wiedzy

Imię i nazwisko:

Klasa:

Co potrafię?

Czym się interesuję?

Z jakiej dziedziny nauki jestem dobry?

Moja propozycja tematu do podzielenia się z innymi:

Załącznik nr 3 - Ankieta ewaluacyjna

Czy korzystałeś z oferty przedstawionej w ramach „Fabryki Wiedzy”?

Jeżeli TAK, to dlaczego?

Jeżeli NIE, to dlaczego?

Jeżeli korzystałeś z „Fabryki Wiedzy”, czy wpłynęło to na Twoje wyniki edukacyjne?

Czy uważasz, że „Fabryka Wiedzy” umożliwiła Ci:

- zaprezentowanie swoich zainteresowań, umiejętności,
- nawiązanie nowych znajomości,
- lepszą integrację ze środowiskiem szkolnym?

Czy odpowiadała Ci forma działalności „Fabryki Wiedzy” w ramach Spółdzielni Uczniowskiej?

Jeżeli TAK, to dlaczego?

Jeżeli NIE, to dlaczego i co byś zmienił?

Podtytuł projektu

Spółdzielnia Uczniowska czyli Szkolny Inkubator Przedsiębiorczości (Spółdzielnia Uczniowska).

Miejsce realizacji

Szkoła ponadgimnazjalna i środowisko lokalne.

Czas realizacji

3 semestry.

Opis problemu

Uczniowie są mało aktywni, nie mają umiejętności prowadzenia księgowości, gromadzenia i zdobywania środków finansowych, nie wszyscy mają możliwość finansowania wielodniowych wyjazdów. Ponadto uczniowie mają mało możliwości wykorzystywania swojej wiedzy w praktyce, są mało zintegrowani.

Potrzeby:

- Umożliwić rozwój uczniom na różnych płaszczyznach.
- Umożliwić uczniom zaprezentowanie na forum szkoły lub klasy swoich umiejętności, zdolności i wiedzy.

Cel projektu

- Poznanie zasad prowadzenia rozliczeń w spółdzielni uczniowskiej.
- Poznanie elementów podstaw prawnych prowadzenia działalności gospodarczej.
- Kształtowanie postawy przedsiębiorczości.
- Wypracowanie umiejętności pracy w zespole.
- Kształtowanie niezbędnych cech / umiejętności: odpowiedzialności, terminowości, planowania działań.

Opis działań

Przygotować i zebrać wiadomości na temat spółdzielni uczniowskiej

Zgłosić wniosek o ujęcie w statucie szkoły zapisu: „W szkole działa spółdzielnia uczniowska” (może o być w formie aneksu do aktualnego statutu).

Na radzie pedagogicznej wytypować nauczyciela-opiekuna spółdzielni uczniowskiej w danej szkole.

Wśród uczniów szkoły zebrać co najmniej 20 uczniów kandydatów na członków spółdzielni.

Przygotować projekt statutu.

Zwołać Walne Zebranie Założycielskie Członków Spółdzielni Uczniowskiej z następującym porządkiem obrad: (a) przedstawienie statutu i przyjęcie go w głosowaniu. Przekazanie statutu do zatwierdzenia przez radę pedagogiczną; (b) przyjęcie członków spółdzielni uczniowskiej; (c) wybory zarządu spółdzielni uczniowskiej; (d) wybory rady nadzorczej; (e) ustalenie planu pracy; (f) wybór sprzedawców i rozdzielanie innych zadań wynikających ze statutu.

Nawiązać współpracę np. z powiatową lub wojewódzką Radą Spółdzielczości Uczniowskiej, Fundacją Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej.

Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Statut (dokument) spółdzielni jako struktury szkolnej. – Zgromadzone środki. – Impreza zorganizowana z wypłaconych środków. – Uczniowie poznali i stosują zasady prowadzenia dokumentacji spółdzielni. – Uczniowie potrafią zaplanować sprzedaż produktów. – Zwiększenie kreatywności uczniów. – Wspólne inicjatywy, podział ról w wykonywaniu zadań. – Zorganizowane akcje, zebrane środki.	– Kontrola dokumentacji. – Ilość środków uzyskanych ze sprzedaży – obserwacja opiekuna, ankieta wśród uczniów. – Obserwacja oferty, ankieta wśród kupujących. – Obserwacja sposobu realizacji zadań.
Zasoby do realizacji projektu	
– Sale do organizowania spotkań, miejsca do sprzedaży. – Miejsce na przechowywanie przygotowanych do sprzedaży artykułów i wykonanych prac – miejsce na sklepik szkolny. – Materiały plastyczne, spożywcze.	
Zespół projektowy	
– Nauczyciel (opiekun). – Uczniowie z grupy inicjatywnej. – Uczniowie – członkowie spółdzielni.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Ocena ryzyka: – Źle stworzony plan pozyskiwania środków. – Źle zdiagnozowane potrzeby rynku. – Źle ustalone ceny. – Brak chętnych do działania. – Brak pieniędzy na wkład członkowski. – Źle dobrany zespół (zarząd, opiekun). Środki zaradcze: – Korekta planu. – Bieżąca analiza. – Obniżanie cen w trakcie kiermaszu. – Wzmacnianie motywacji. – Pożyczka od rodziców, zbieranie surowców wtórnych, runa leśnego. – Ocena działań organów spółdzielni i głosowanie nad absolutorium, wymiana władz.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Powołanie grupy inicjatywnej do napisania statutu.	Kampania informacyjna w klasach (radiowęzeł, tablice informacyjne, inne).	Nauczyciel, uczniowie, samorząd.	Wrzesień.
Zdobywanie wiedzy na temat Spółdzielni Uczniowskiej.	Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się spółdzielczością, spotkanie z prawnikiem od prawa oświatowego, wymiana doświadczeń z innymi szkołami.	Nauczyciel, uczniowie.	Wrzesień, październik.
Tworzenie statutu.	Stworzenie ram dokumentu, wypełnienie przygotowanych regulaminów wewnętrznych projektu zawierających informacje: kto i jak wypracowuje środki, jakie są zasady wypłacania środków, jaki jest sposób prowadzenia dokumentacji, czy trzeba utworzyć konto... Zatwierdzenie statutu.	Nauczyciel i uczniowie z grupy założycielskiej.	Październik.
Powołanie spółdzielni.	Zorganizowanie zebrania założycielskiego, wybór władz.	Grupa inicjatywna.	Listopad.
Realizacja projektu, zbieranie środków finansowych na szkolną wyprawę turystyczną.	Podział zadań (powołanie zespołów lub osób do opracowania biznesplanu, do spraw prowadzenia dokumentacji, sprzedaży, kasjera itp.).	Grupa inicjatywna.	Listopad, grudzień.
Realizacja zadań statutowych.	Sprzedaż w sklepiku, prowadzenie dokumentacji, uczestniczenie w szkoleniach organizowanych dla członków spółdzielni.	Sklepowe, osoby odpowiedzialne za księgi, członkowie spółdzielni.	3 semestry lub inny okres wynikający ze statutu.
Zwołanie zebrania walnego sprawozdawczo-wyborczego członków spółdzielni.	Sprawozdanie z działalności organów spółdzielni. Głosowanie nad absolutorium. Wybory na nową kadencję.	Zarząd.	Koniec kadencji władz spółdzielni.

Autorzy

„Fabryka Umiejętności”

- Jarosław Sulak, Edyta Kociołek, Ewelina Waług, Iwona Wolańczyk-Nowicka

„Fabryka Talentów”

- Alicja Misiak, Hanna Bieniek, Małgorzata Senderowska, Monika Sobierajska, Izabela Fatyga-Lato

„Fabryka Wiedzy”

- Anna Próchnicka, Rafał Stopa

„Fabryka Finansów”

- Paweł Wild, Alicja Obidowicz, Krystyna Król

Nazwa projektu	
Twoje zdrowie w Twoich rękach.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła, tereny wokół szkoły, obiekt sportowy.	Dzień Dziecka.
Opis problemu	
Jeden z uczniów lub członek rodziny jednego z uczniów przewlekłe choruje. Koszty leczenia przewyższają domowy budżet danej rodziny.	
Cel projektu	
Celem projektu jest zbiórka funduszy na leki, suplementy diety, preparaty żywieniowe, witaminowe itd.	
Opis działań	
– Zawody sportowe (konkurencje indywidualne i grupowe np. przeciąganie liny, wyścig w workach, skok w dal, turniej piłki nożnej i piłki siatkowej. Każda klasa przygotowuje swoją reprezentację). – Występy artystyczne na scenie (proponuję skontaktować się z instytucjami kulturalnymi działającymi w danym regionie, które nieodpłatnie mogą nas wspomóc w formie występu, na przykład z fundacją Dr Clown, z domami kultury, szkołami tańca). – Stoisko, gdzie uczniowie przebrani za warzywa (można skontaktować się z teatrem i pożyczyć kostiumy) przygotowują świeże soki (używają sokowirówek przyniesionych z domu). – Przyjazd karetki pogotowia, która zaprezentuje zainteresowanym wyposażenie wnętrza pojazdu. – Loteria fantowa. – Udział w zawodach sportowych. Soki, loteria fantowa są płatne. Całkowity dochód przeznaczony jest na leki.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Zakup leków. – Wzrost empatii u uczniów, wrażliwości na los drugiego człowieka. – Umiejętność pracy w grupie. – Wzrost poczucia sprawstwa.	– Kontakt z osobą, na rzecz której kwestowaliśmy w czasie festynu. – Analiza poziomu zaangażowania uczniów uczestniczących w projekcie.
Zasoby do realizacji projektu	
– Niezbędne są fundusze na zakup owoców. Możemy szukać sponsorów lub zgłosić się do rady rodziców. – Szukamy sponsorów w celu zgromadzenia nagród dla zwycięzców poszczególnych konkurencji sportowych (kluby sportowe, rodzice uczniów, miejscowe media, firmy kosmetyczne, fundacje, szpitale, sklepy znajdujące się w okolicy szkoły, centra handlowe, itd.). – Budowa sceny dla artystów. – Akcesoria niezbędne do przeprowadzenia zawodów sportowych.	
Zespół projektowy	
Opiekun samorządu szkolnego, samorząd szkolny, nauczyciele wychowania fizycznego.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Jeśli pogoda nam nie sprzyja, musimy być przygotowani do przeprowadzenia festynu w murach szkoły.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1.	Spotkanie z pedagogiem szkolnym w celu wyznaczenia osoby najbardziej potrzebującej pomocy finansowej.	Opiekun samorządu szkolnego, pedagog szkolny.	Wrzesień.
2.	Spotkania z samorządem szkolnym w celu podziału obowiązków (zapisy na zawody sportowe, budowa sceny, zakup owoców, sokowirówki, pozyskiwanie sponsorów, wypożyczenie kostiumów, kontakt z fundacjami, szkołami tańca, domami kultury w celu organizacji występów artystycznych, plakaty informujące o festynie, kontakt z radiem i telewizją, fotograf, ekipa sprzątająca).	Opiekun samorządu szkolnego, samorząd szkolny.	Październik - maj.
3.	Spotkanie z nauczycielami wychowania fizycznego w celu zaangażowania ich w projekt. Nauczyciele ci przejmują organizację części sportowej.	Opiekun samorządu szkolnego, nauczyciele wychowania fizycznego.	Październik.
4.	Kontakt z mediami (radio, telewizja lokalna).	Opiekun samorządu szkolnego.	Maj.
5.	Festyn charytatywny.	Opiekun samorządu szkolnego, samorząd szkolny, nauczyciele wychowania fizycznego.	Dzień Dziecka.

Autor

– Ewa Dziedzic

Nazwa projektu	
Zjawisko alienacji uczniów niepełnosprawnych i chorych a integracja w szkole.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła ponadgimnazjalna, w której pobierają naukę osoby niepełnosprawne.	Jeden rok szkolny.
Opis problemu	
Alienacja osób niepełnosprawnych w środowisku szkolnym i lokalnym. Działania zmierzające do integracji. Projekt daje możliwość dostosowania działań do indywidualnych potrzeb uczniów w danej szkole.	
Cel projektu	
– Zdobycie wiedzy na temat różnych typów niepełnosprawności (uczeń – nauczyciel). – Zdobycie umiejętności udzielania pomocy osobom z danym typem schorzenia / niepełnosprawności. – Podniesienie własnej samooceny osoby niepełnosprawnej. – Podniesienie poziomu świadomości własnych mocnych stron u osób niepełnosprawnych. – Wzrost wzajemnej znajomości pomiędzy uczniami. – Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do kultury. – Zaangażowanie osób niepełnosprawnych w życie szkolne. – Podjęcie działań ukierunkowanych na zmniejszenie nacechowanego negatywnie stereotypu dotyczącego osób niepełnosprawnych.	
Opis działań	
– Wykład (lekarz, psycholog, terapeuta – w zależności od potrzeb). – Warsztaty. – Uroczystości i imprezy szkolne. – Wyjścia i wyjazdy.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Podniesienie poziomu wiedzy na temat różnych typów niepełnosprawności. – Zdobycie umiejętności udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym. – Ukształtowanie postawy pomocy koleżeńskiej zarówno ze strony uczniów niepełnosprawnych, jak i zdrowych. – Nawiązanie znajomości oraz utrwalanie koleżeństwa pomiędzy uczniami zdrowymi i niepełnosprawnymi. – Wyjazdy do teatru z udziałem osób niepełnosprawnych. – Widoczny udział osób niepełnosprawnych w imprezach szkolnych, kołach zainteresowań, samorządzie uczniowskim itp. – Zmiana z negatywnego na pozytywny sposobu patrzenia na osoby niepełnosprawne.	– Konkurs wiedzy dla uczniów. – Pokaz z udziałem młodzieży i fachowców. – Wyniki w nauce, ilość godzin zrealizowanych konsultacji. – Przeprowadzenie ankiety wśród wszystkich uczniów. – Spotkanie ewaluacyjne. – Wykazy i listy uczniów biorących udział w akademiach szkolnych i kołach zainteresowań. – Pre-test i post- test (badamy podejście do niepełnosprawnych na początku oraz na końcu projektu, wartościujemy w punktach).

Zasoby do realizacji projektu
– Dofinansowanie z funduszu rady rodziców. – Pozyskanie sponsorów. – Środki własne.
Zespół projektowy
– Dyrekcja i pedagog szkolny. – Chętni nauczyciele. – Wychowawcy. – Pielęgniarka szkolna. – Uczniowie samorządu uczniowskiego. – Przedstawiciele szkolnego wolontariatu. – Terapeuci, lekarze, psycholog (w miarę potrzeb). – Chętna młodzież.
Ocena ryzyka i środki zaradcze
– Pogorszenie stanu zdrowia osób niepełnosprawnych. – Brak zgody rodziców.

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Pre-test dotyczący sposobu patrzenia młodzieży szkolnej na osoby niepełnosprawne.	Ustalenie pytań. Ustalenie zasad przeprowadzenia. Przeprowadzenie oraz analiza tematu.	Wychowawcy, pedagog szkolny, samorząd uczniowski.	Wrzesień.
Ślubowanie klas I.	Ustalenie miejsca. Przydział klasy.	Wychowawca, samorząd klasowy.	Wrzesień.
Wykłady dotyczące schorzeń osób niepełnosprawnych oraz nauka tolerancji.	Ustalenie odpowiednich (pod kątem schorzeń osób niepełnosprawnych) prelegentów. Ustalenie terminów i miejsca prelekcji. 16 XI Dzień Tolerancji - plakaty okolicznościowe wykonane przez uczniów.	Lekarz, psycholog, terapeuta (w zależności od potrzeb), nauczyciele, wolontariusze, samorządy klasowe.	Październik – listopad.
Organizacja zespołów pomocy koleżeńskiej, zarówno ze strony uczniów zdrowych, jak i niepełnosprawnych.	Ustalenie, z jakich przedmiotów wymagana jest pomoc. Ustalenie, kto w jakim przedmiocie może pomagać.	Uczniowie zainteresowani, nauczyciele.	Październik.

Konkurs wiedzy o scho- rzeniach i niepełnospraw- ności.	Ustalenie formy konkursu oraz pytań. Powołanie jury. Ustalenie listy uczestni- ków. Poszukanie sponso- rów i zakup nagród.	Pedagog szkolny, nauczy- ciele, wolontariusze, uczniowie biorący udział w konkursie.	3 XII (Międzynarodowy dzień Osób Niepełno- sprawnych).
Wigilia klasowa.	Ustalenie miejsca. Rozdział zadań.	Wychowawcy, samorząd klasowy.	Grudzień.
Wielka Orkiestra Świątecz- nej Pomocy z udziałem osób niepełnosprawnych.	Ustalenie zakresu zadań. Ustalenie miejsca kwesto- wania.	opiekun wolontariatu, wolontariusze.	Styczeń.
Wyjazd do teatru.	Ustalenie repertuaru. Ustalenie środka trans- portu. Ustalenie spotkania ewalu- acyjnego i jego przebiegu.	Nauczyciele, wychowawca, samorząd klasowy.	Styczeń.
Nauka sposobów pomocy osobom niepełnospraw- nym – warsztaty.	Ustalenie zakresu tema- tyki warsztatów w zależno- ści od potrzeb. Poszukanie przeszkolonych do tego typu zadań osób. Zorganizowanie sali i ewentualnie wyposaże- nia. Wyznaczenie terminów warsztatów.	Przeszkoleni ratownicy lub inne przeszkolone osoby, nauczyciele, wychowawcy, młodzież biorąca udział w warsztatach.	Luty – marzec.
Akademia szkolna z oka- zji Święta Wiosny (21 III) połączona z pokazem spo- sobów pomocy niepełno- sprawnym (16 III Międzynarodowy Dzień Inwalidów i Ludzi Niepełnosprawnych).	Ustalenie scenariusza akademii z włączeniem uczniów niepełnospraw- nych. Ustalenie terminu. Rozdzielenie zadań. Dekoracja sali, przygoto- wanie zaproszeń dla dyrek- cji i gości. Przygotowanie wyposaże- nia do pokazów udzielania pomocy.	Uczniowie uczestniczący w warsztatach, nauczy- ciele, ratownicy i kadra warsztatowa, dyrekcja.	Marzec.

Przygotowanie akademii patriotycznej z okazji Święta 3 Maja z udziałem osób niepełnosprawnych.	Ustalenie scenariusza akademii. Rozdzielenie ról oraz ustalenie terminów prób. Przygotowanie zaproszeń dla instytucji i działaczy środowiska lokalnego. Dekoracja sali.	Nauczyciele, samorząd uczniowski, wychowawcy.	Kwiecień – maj.
Wyniki klasyfikacji przeprowadzonej na koniec roku – analiza pracy zespołów pomocy koleżeńskiej.	Analiza wyników w nauce uczniów – dzienniki lecyjne (dotyczy uczniów niepełnosprawnych jak i zdrowych).	Nauczyciele, dyrekcja, pedagog szkolny.	Czerwiec.
Post-test.	Ustalenie pytań. Ustalenie zasad przeprowadzenia. Przeprowadzenie oraz analiza. Porównanie z wynikami pre-testu.	Wychowawcy, pedagog szkolny, samorząd uczniowski.	Czerwiec.

Autorzy

– Beata Zapiór, Edyta Adamus, Bogusława Mosiołek, Lidia Różacka

Projekty opracowane przez uczniów

Co Ty na to?

Dlaczego ludzie nie chcą chodzić na imprezy? Swobodny przepływ informacji i zwiększanie motywacji wśród społeczności szkolnej jako podstawy działań mających na celu integrację młodzieży w ramach wydarzeń szkolnych.

Mój głos jest ważny, będę odważny!

Nieoceniona wartość jednego głosu.

Odważ się!

Razem możemy więcej.

Razem z działamy więcej.

Bądź komunikatywny, będziesz aktywny.

Sztuka rozmawiania – komunikacja jako fundament wszelkich działań.

Uczeń sam decyduje, co go w szkole interesuje.

Wiem co, jak i gdzie. Będę aktywny, przyłączę się!

Wzrost aktywności młodzieży w życiu szkolnym.

Praca warsztatowa

Nazwa projektu	
Co Ty na to?	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła.	Cały rok szkolny.
Opis problemu	
– Brak poczucia wspólnoty w szkołach – tworzenie się tzw. „grupek”. – Brak chęci poznania ludzi ze swojej szkoły. – Brak otwartości na zawieranie nowych znajomości.	
Cel projektu	
– Stworzenie przyjaznej atmosfery w szkołach. – Utworzenie więzi między uczniami. – Możliwość poznania ludzi ze swojej szkoły.	
Opis działań	
– Znalezienie osób chętnych. – Otrzymanie zgody dyrektora szkoły. – Sporządzenie ankiet. – Przeprowadzenie ankiet (wyniki). – Rozplanowanie imprez w szkolnym kalendarzu. – Uzgodnienie terminów imprez z Radą Pedagogiczną. – Omówienie przebiegu najbliższej imprezy (sponsorzy itp.). – Reklama danego wydarzenia – akcja propagandowa.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Zwiększenie poziomu znajomości ludzi w szkole. – Aktywizacja młodzieży w życiu szkoły. – Zintegrowanie społeczności szkolnej.	– Ankieta.
Zasoby do realizacji projektu	
– Zbiórki pieniędzy (sprzedaż ciast, babeczek). – Sponsorzy. – Pomoc rady rodziców.	
Zespół projektowy	
Zespół współpracujący z samorządem uczniowskim, pracujący przez cały rok szkolny. W skład zespołu wchodzić będą poszczególne grupy, które zostaną wybrane już podczas pierwszych zebrań.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Brak motywacji osób należących do zespołu. Zachęcenie ich poprzez wyznaczenie nagrody za ich działanie. Nieudana promocja danej imprezy. Dokładne przygotowanie akcji promującej daną imprezę.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Znalezienie osób chętnych do realizacji projektu.	Zwołanie zebrania trójek klasowych i ogłoszenie naboru chętnych do projektu.	Pomysłodawcy, trójki klasowe.	Początek września
Otrzymanie zgody dyrektora.	Przedstawienie idei i otrzymanie pisemnej zgody.	Pomysłodawca, przewodniczący szkoły.	1-2 dni.
Wybór lidera projektu i pozostałych funkcji.	Zwołanie zebrania. Szczegółowa idea projektu. Przydzielenie obowiązków i funkcji poszczególnym osobom.	Zespół (II i III klasa), samorząd.	2-3 tygodnie.
Sporządzenie ankiet.	Zwołanie zebrania i omówienie zagadnień, jakie znajdą się na ankiecie.	Zespół, samorząd.	Ostatni tydzień września.
Przeprowadzenie ankiet.	Rozdanie ankiet wszystkim uczniom i nauczycielom. Wypełnienie ankiet.	Zespół.	Koniec września / początek października.
Diagnoza ankiet.	Zwołanie zebrania. Interpretacja ankiety i wybranie najlepszych wydarzeń.	Zespół, samorząd.	1 dzień.
Ogłoszenie wyników ankiet.	Ogłoszenie wyników na Facebooku, w czasie apelu, w gazetce szkolnej, w szkolnym radio, na zebraniu trójki klasowej.	Zespół, samorząd.	3 dni.
Rozplanowanie wydarzeń na dany rok szkolny.	Ustalenie najlepszych terminów wydarzeń w porozumieniu z radą pedagogiczną.	Rada pedagogiczna, zespół, samorząd.	2 dni.
Przedstawienie końcowego wyniku zebrań.	Ogłoszenie wyników (jak w przypadku pierwszych ankiet).	Zespół, samorząd.	3 dni.
Omówienie przebiegu najbliższego wydarzenia, znalezienie sponsora.	Zebranie mające na celu ponowne omówienie funkcji poszczególnych osób i określenie dokładnych działań, jakie zostaną podjęte w celu zorganizowania imprezy.	Zespół, samorząd, wychowawcy klas.	3 dni.
Reklama.	Ogłoszenie imprezy przez FB, w gazetce, radio.	Zespół, ochotnicy.	3 dni.
Organizacja imprezy.	Utworzenie ankiet.		
Podsumowanie.	Przeprowadzenie ankiet.	Zespół, samorząd.	3 dni.
	Ogłoszenie wyników ankiet.		
Sprawozdanie z imprezy.	Film, sprawozdanie pisemne, zdjęcia, opinie uczestników.	Zespół, ochotnicy.	5 dni.

Ankieta dla uczniów szkoły uczestniczących w ostatniej szkolnej imprezie

- Czy podobała Ci się ostatnia impreza szkolna? (Skala: 1 – okropna, 10 – świetna!)
- Co szczególnie spodobało Ci się w tym wydarzeniu?
- Co szczególnie NIE spodobało Ci się w tym wydarzeniu?
- Co nowego wprowadziłbyś lub czego na pewno nie powtórzyłbyś na kolejnej szkolnej imprezie?

Ankieta dla uczniów szkoły

- W jakiej imprezie z chęcią uczestniczyłbyś w naszej szkole? (wieczór poetycki, noc filmowa, dzień zabaw integracyjnych, mecz nauczyciele kontra uczniowie, sportowe rozgrywki międzyklasowe, ognisko szkolne, festyn szkolny, inne...)?
- Czy byłeś już kiedyś na szkolnej imprezie? Co to było za wydarzenie? Czy coś nie spełniło Twoich oczekiwań? (Było super, nic bym nie zmienił... Nigdy nie byłem, nie podobało mi się...).
- Dlaczego nie przychodzisz na szkolne imprezy? (Zawszę, kiedy są... Przychodzę ponieważ...).
- Jakie imprezy organizowane w gimnazjum najbardziej Ci się podobały i czy chciałbyś je kontynuować w liceum? A może masz własne pomysły?
- Jakie dni tygodnia najbardziej odpowiadają Ci, żeby przyjść na szkolną imprezę? (zaznacz dowolną ilość)
- Jakie filmy chętnie zobaczyłbyś na nocy filmowej (horror, komedie, komedie romantyczne, bajki, dramaty, science fiction, inne...)?
- Czy masz jakieś pomysły, aby młodzież naszej szkoły chętniej uczestniczyła w imprezach organizowanych przez szkołę (np. dzień bez pytania, zbiórki pieniężne na cel imprezy...)?

Autorzy

- Karolina Jakubowska
- Laura Majorek
- Filip Luks
- Justyna Adamczyk

Nazwa projektu	
Dlaczego ludzie nie chcą chodzić na imprezy szkolne? Swobodny przepływ informacji i zwiększenie motywacji wśród społeczności szkolnej jako podstawy działań mających na celu integrację młodzieży w ramach wydarzeń szkolnych.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Liceum (ewentualnie gimnazjum).	1 semestr.
Opis problemu	
Brak poinformowania młodzieży oraz złe nastawienie młodzieży do wydarzeń szkolnych.	
Cel projektu	
– Dobry przekaz informacji wśród młodzieży. – Zmotywowanie młodzieży do udziału w życiu szkoły. – Integracja młodego pokolenia.	
Opis działań	
– Stworzenie grupy, która będzie zajmowała się promowaniem wydarzeń szkolnych poprzez drukowanie ulotek, codzienne aktualizowanie strony internetowej, prowadzenie audycji radiowych. Przeprowadzenie wśród młodzieży ankiety dotyczącej zainteresowań i pasji (Czy młodzież widzi sens w organizowaniu imprez szkolnych? W jakiego typu imprezach młodzież chciałaby uczestniczyć? Czym młodzi się interesują?). – Omówienie ankiet na forum szkoły. – Utworzenie grupy liderów, którzy będą motywować młode pokolenie oraz przeprowadzać zmiany w statucie szkoły przy konsultacji z gronem pedagogicznym i dyрекcją. – Zaproszenie osób, które udowodnią, że zabawa bez używek może być interesująca (będą to osoby z ciekawą osobowością, które wyszły z nałogu. Różny zakres wiekowy). – Zaproszenie osób, które będą mogły poszerzyć horyzonty młodego pokolenia. Zorganizowanie forum dyskusyjnego uczniów, które będzie miało na celu przeprowadzenie zmian w statucie szkoły. Nowe propozycje wydarzeń szkolnych.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Większa integracja oraz poszerzenie zainteresowań nastolatków. – Stworzenie lepszych warunków do organizacji imprez szkolnych. – Zmiana negatywnego nastawienia młodzieży do rówieśników. – Aktywizacja młodego pokolenia. – Zmniejszenie agresji wśród nastolatków.	– Sprawdzanie liczebności młodzieży na imprezach szkolnych. – Przeprowadzanie ankiet anonimowych.
Zasoby do realizacji projektu	
Pieniądze szkolne (ze sprzedaży ciast, stroików, kartek świątecznych, galaretek itp.).	
Zespół projektowy	
Samorząd szkolny, liderzy, wolontariusze, ochotnicy.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Niepoważne podejście grupy odbiorców do projektu. Konflikt działań aktywizujących z zajęciami dydaktycznymi.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Wrzesień.	Wybór samorządów klasowych, które wybiorą samorząd uczniowski. Stworzenie ankiet.	Opiekun samorządu uczniowskiego.	Semestr I.
Październik.	Przeprowadzenie ankiet wśród młodzieży. Omówienie ankiet przez samorządy. Przekazanie informacji młodzieży szkolnej.	Samorząd szkolny.	
Listopad.	Zorganizowanie zbiórek pieniężnych.	Wolontariat szkolny.	
Grudzień.	Zorganizowanie pierwszej imprezy szkolnej (mikołajki). Sprawdzenie, czy impreza będzie dobra, czy zła (pod względem stopnia integracji). Sprawdzenie autentyczności odpowiedzi udzielanych w ankietach.	Samorząd szkolny.	
Styczeń.	Spotkanie samorządów z dyrekcją i ochotnikami. Swobodna wypowiedź na temat przeprowadzonej imprezy. Przeprowadzenie ankiety wśród młodzieży (czy młodzieży podobał się taki sposób zorganizowana imprezy?).	Samorząd szkolny i dyrekcja.	
Luty.	Organizacja kolejnej imprezy (walentynki). Uwzględnienie uwag wynikających z ankiet. Porównanie liczby osób biorących udział w imprezach.	Samorząd szkolny.	

Autorzy

- Anna Baran
- Patrycja Borto
- Weronika Olejniczak
- Paweł Wojciechowski
- Kinga Osierda
- Adam Schimke

Uczestnicy projektu – grupa A

Uczestnicy projektu – grupa B

Nazwa projektu	
Mój głos jest ważny, będę odważny!	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła.	Pierwszy semestr szkolny – organizacja akcji.
Miejsce wybrane przez koordynatora szkolnego.	Drugi semestr szkolny – realizacja akcji charytatywnej.
Opis problemu	
Młody człowiek jest niewrażliwy i nieśmiały (brak mu umiejętności i wiedzy).	
Kierunek: złe cechy warto zmienić, ponieważ prowadzą one do braku integracji i aktywności.	
Cel projektu	
Wykształcenie u ludzi młodych potrzeby niesienia pomocy i samorealizacji poprzez wolontariat.	
Opis działań	
– Przeprowadzenie w szkole ankiety dotyczącej wolontariatu i stosunku uczniów do innych ludzi. – Kampania informacyjna wśród uczniów na temat wolontariatu (np. plakaty, filmy, dyskusje przeprowadzone np. na godzinach wychowawczych). – Znalezienie przez koordynatora szkoły (np. pedagoga) uczniów chętnych do działania w wolontariacie (utworzenia tzw. Szkolnego Centrum Wolontariatu). – Znalezienie przez koordynatora szkolnego lub samych uczniów ludzi potrzebujących pomocy (hospicja, domy dziecka, chorzy, schroniska itp.). – Ponowna akcja informacyjna (powtarza się cyklicznie). – Realizacja zaplanowanej akcji charytatywnej. – Podsumowanie akcji charytatywnej (ankieta itp.).	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
Integracja, wrażliwość, aktywność, samorealizacja, wzajemna pomoc, efektywność pracy, współpraca.	Ankieta szkolna przed akcją i po akcji zbada zmianę stosunków międzyludzkich.
Zasoby do realizacji projektu	
W zależności od charakteru i skali akcji, jaką szkoła zdecyduje się podjąć.	
Zespół projektowy	
– Szkolny koordynator projektu – np. pedagog, nauczyciel. – Szkolne Centrum Wolontariatu – grupa chętnych wolontariuszy. – Przedstawiciele organów, którym akcja ma pomóc (placówki, osoby prywatne).	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Ryzyko: – Możliwość braku zainteresowania uczniów wolontariatem. – Możliwość braku zainteresowania akcją charytatywną osób, którym uczniowie by pomogli. – Obawa uczniów przed osobami chorymi i niepełnosprawnymi. – Syndrom uczniów „wiem, że sobie nie poradzę, dlatego się nie zaangażuję”. Środki zaradcze: – Dobra akcja informacyjna (ciekawe filmy, spotkania z placówkami lub innymi wolontariuszami). – Rzetelna rozmowa z koordynatorem, pedagogiem szkolnym lub wychowawcą. – Próba zaangażowania większej ilości osób w projekt (uczniowie, wolontariusze, nauczyciele, rodzice, placówki i osoby prywatne).	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Pierwsza ankieta.	Test w formie ankiety, w której uczniowie opisują swój stosunek do innych ludzi, ich wzajemne relacje itp. Ankieta przeprowadzana w czasie godzin wychowawczych, wśród wszystkich uczniów.	Szkolny koordynator projektu, np. pedagog szkolny lub inny nauczyciel.	Wrzesień.
2. Pierwsza akcja.	Pokazanie uczniom, iż mogą zrobić coś dla innych poprzez wolontariat. Ciekawe rozmowy z pedagogiem i film edukacyjny o wolontariacie.	Szkolny koordynator projektu.	Wrzesień – październik.
3. Utworzenie Szkolnego Centrum Wolontariatu.	Szkolny koordynator ma za zadanie zebrać grupę uczniów, która będzie działała na rzecz propagowania idei wolontariatu w szkole oraz będzie go wyręczała w niektórych zadaniach realizowanych w ramach tego projektu.	Szkolny koordynator projektu.	Wrzesień – październik.
4. Nawiązanie współpracy z placówkami lub osobami prywatnymi, które chętnie przyjmą pomoc charytatywną.	Ustalenie formy i zakresu pomocy (np. zbiórka pieniędzy, ubrań, produktów, pomocy fizycznej czy innych oraz określenie terminów tych akcji).	Szkolny koordynator projektu oraz uczniowie – Szkolne Centrum Wolontariatu.	Październik – listopad.
5. Druga akcja informacyjna.	Zaproszenie do szkoły przedstawicieli instytucji, którym uczniowie mają pomóc, w celu pokazania, że ktoś naprawdę potrzebuje ich pomocy i są ważni dla społeczeństwa.	Szkolny koordynator projektu oraz uczniowie – Szkolne Centrum Wolontariatu.	Październik – listopad.
6. Zaangażowanie większej liczby uczniów w projekt.	Zainteresowanie jak największej liczby uczniów projektem (przedstawienie korzyści płynących z pomocy innym). Ulotki, plakaty reklamujące wolontariat, informacje na stronie szkoły itp.	Szkolny koordynator projektu oraz uczniowie – Szkolne Centrum Wolontariatu.	Listopad.
7. Realizacja postanowień z pkt. 4.	Wolontariusze wykonują powierzone im zadania. Dla każdego, kto zainteresuje się projektem, trzeba znaleźć jakieś zadanie. W tym celu w czasie realizacji pkt. 4 można nawiązać współpracę z kilkoma instytucjami (hospicjami, domami dziecka itd.).	Wolontariusze.	Zgodnie z własnymi ustaleniami.

8. Druga ankieta.	Ankieta mająca na celu zbadanie osiągniętych efektów. „Czy pomoc innym ich zmieniła?”.	Szkolny koordynator projektu.	Bezpośrednio po zrealizowaniu pkt. 7.
9. Trzecia akcja informacyjna.	Kolejna akcja informacyjna ma na celu pokazanie reszcie społeczności szkolnej korzyści, jakie płyną z zaangażowania wolontariuszy (plakaty, teksty na stronie szkoły, zdjęcia z akcji, film).	Szkolny koordynator projektu oraz uczniowie – Szkolne Centrum Wolontariatu.	Maj – czerwiec.
10. Nagrodzenie wolontariuszy.	Wolontariusze nie dostają wynagrodzenia za swoją pracę, mogą jednak otrzymać dyplom z podziękowaniami od dyrektora szkoły.		Czerwiec.

Autorzy

- Aleksandra Smardzewska
- Mateusz Chariasz
- Marek Bielski
- Kamil Sermak

Konferencja podsumowująca

Nazwa projektu	
Nieoceniona wartość jednego głosu.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła średnia.	Cykl działań na przestrzeni lat.
Opis problemu	
Zbyt małe zaangażowanie młodych ludzi uczestniczących w wyborach szkolnych i państwowych. Projekt będzie dążył do uświadomienia młodym ludziom wartości pojedynczego głosu.	
Cel projektu	
Zwiększenie frekwencji młodych ludzi na wyborach szkolnych i państwowych. Cel zostanie osiągnięty, jeżeli w każdej ze szkół średnich frekwencja wyborcza przekroczy próg 70% oddanych ważnych głosów.	
Opis działań	
Organizowanie: – debat uczniów z politykami lokalnymi; – prawyborów w szkołach; – kampanii wyborczych kandydatów do samorządu szkolnego; – spotkań dla przyszłych kandydatów do samorządu szkolnego w celu nauki prowadzenia kampanii wyborczej.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Zwiększenie aktywności wyborczej młodzieży. – Pogłębienie wiedzy wśród uczniów o polityce. – Wpajanie nawyku uczestnictwa w wyborach.	– W wyborach szkolnych uczniowie będą prowadzili statystyki odnośnie frekwencji wyborczej. – Przeprowadzenie ankiet prawyborczych. – Obserwacja i analiza prawyborów.
Zasoby do realizacji projektu	
Sala plenarna, projektory, urny wyborcze, druk ulotek i plakatów.	
Zespół projektowy	
Kilkunastu uczniów potrzebnych do pełnienia funkcji komisji wyborczej, mediatorów i promotorów. Kilku nauczycieli.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Lenistwo i niechęć uczniów do uczestnictwa w wyborach.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1.	Spotkanie z politykami w celu zapoznania uczniów z ich ideami Polski.	Organizator projektu.	3 miesiące przed nadchodzącymi wyborami.
2.	Deбата o tematyce zaproponowanej przez uczniów o bieżącym problemie.	Opiekun, moderator.	2 miesiące przed wyborami.
3.	Prawyborzy szkolne.	Dyrekcja szkoły.	Miesiąc przed wyborami.
4.	Zapoznanie się z programami politycznymi partii ubiegających się o wejście do Sejmu (autoreklama).	Politycy.	3 tygodnie przed wyborami.

5.	Szkolenia dla przyszłych kandydatów do samorządu szkolnego w celu nauczania prowadzenia kampanii wyborczej.	Opiekunowie samorządu uczniowskiego.	2 miesiące przed wyborami szkolnymi do samorządu szkolnego.
6.	Kampanie wyborcze kandydatów do samorządu szkolnego.	Kandydat, sztab wyborczy kandydata.	Miesiąc przed wyborami.

Autorzy

- Jakub Przytomski
- Karolina Bajan
- Agnieszka Zych
- Bartłomiej Hermann

Uroczysta kolacja inauguracyjna

Nazwa projektu	
Odważ się!	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne.	1 rok szkolny.
Opis problemu	
Ludzie nie mówią o problemach, które zauważają, nie podejmują działań w celu ich zniwelowania.	
Cel projektu	
Stworzenie możliwości czy też udostępnienie miejsca, gdzie uczniowie mogliby zgłaszać problemy, które zauważają na szczeblu szkolnym.	
Opis działań	
– Stworzenie forum na stronie szkoły z jasno określonymi zasadami. Za forum odpowiedzialny jest moderator (uczeń wybrany w wyborach przez innych uczniów), który weryfikuje zamieszczaną tam treść. Każdy wypowiadający się musi zamieścić swój adres e-mail, aby osoby rozpatrujące przedłożone im problemy mogły skontaktować się z nim, chociażby w celu zbadania rezultatów. Każdy użytkownik będzie miał możliwość wypowiedzenia się o zamieszczonym tam problemie. Przy każdym dodanym poście będzie możliwe dodanie komentarza. Na forum co miesiąc będą zamieszczane także sprawozdania z dotychczasowych podjętych działań oraz sondy badające, czy zgłaszający są zadowoleni z rozwiązania problemów. – Stworzenie skrzynki zaufania, do której uczniowie mogliby, anonimowo lub jawnie, wrzucać na kartkach zażalenia co do funkcjonowania szkoły lub też zgłaszać propozycje zmian.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
Uczniowie zaczną zgłaszać problemy, będą aktywniej uczestniczyć w życiu szkoły i współdziałać w rozwiązywaniu problemów. Ludzie będą bardziej świadomi swoich możliwości, będą wiedzieć, że ich zdanie jest brane po uwagę.	Sondy na forum szkolnym, rezultaty liczone od ilości wejść na forum, tablica wywieszona w szkole (np. „Do skrzynki w tym miesiącu wpadło..., zajęliśmy się...”). A także osobisty kontakt tych osób, które rozpatrują problemy ze skrzynki zaufania, z uczniami zgłaszającymi problem (kontakt mailowy).
Zasoby do realizacji projektu	
Zakup skrzynki pocztowej z środków pieniężnych szkoły.	
Zespół projektowy	
– Moderator – uczeń wybrany przez innych uczniów. – Osobny oddział działający przy samorządzie szkolnym (2 osoby) zajmujący sporządzaniem raportów. – Pedagog szkolny + uczeń – czytanie karteczek wrzuconych do skrzynki, analiza problemów, podjęcie działania w celu ich rozwiązania.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Uczniowie mogą potraktować projekt jako żart, nie będą brali go na poważnie. Środki zaradcze: rozgłos wszelkich podejmowanych akcji i działań.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Kampania społeczna.	Rozpowszechnianie informacji o możliwości powstania forum internetowego i skrzynki zaufania.	Specjalny oddział samorządu do tego powołany.	Październik (2 pierwsze tygodnie).
Kampania wyborcza w celu wybrania moderatora internetowego forum.	Promowanie własnej osoby przez ulotki, ogłoszenia.	Samorząd.	Połowa października.
Wybór moderatora.	Głosowanie uczniów na swojego kandydata.	Samorząd.	Po zakończeniu kampanii wyborczej.
Stworzenie skrzynki zaufania.	Zamontowanie skrzynki np. w bibliotece.	Konserwator.	Koniec października.
Powstanie forum internetowego.	Założenie forum w Internecie.	Wybrany moderator.	Koniec października.
Rozpowszechnianie wśród uczniów wiadomości o powstaniu forum.	Reklama w szkole, na portalach społecznościowych.	Samorząd, moderator, nauczyciele.	Początek listopada.
Stworzenie specjalnego oddziału przy samorządzie, który będzie kontrolował działalność forum.	Osoby chętne, pracujące w samorządzie.	Część samorządu.	Początek listopada.
Pierwsze rezultaty projektu.	Analizowanie problemów wrzucanych na kartkach do skrzynki i wpisów na forum.	Pedagog, samorząd.	Początek grudnia.
Sprawozdanie z pierwszego miesiąca działalności form.	Ocena aktywności uczniów na forum i wrzucanych kartek do skrzynki.	Samorząd.	Połowa grudnia.

Autorzy

- Justyna Rybak
- Anna Wojciechowska
- Małgorzata Dudek
- Michał Ślaski
- Katarzyna Chwał

Nazwa projektu	
Razem możemy więcej.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Gimnazjum.	Cały rok szkolny.
Opis problemu	
Brak wiedzy o istnieniu wolontariatu. Brak zaangażowania w wolontariat.	
Cel projektu	
Poinformowanie uczniów o istnieniu wolontariatu i możliwych formach aktywności oraz zaangażowanie poinformowanych uczniów w działania.	
Opis działań	
– Zaprojektowanie plakatów i ulotek informujących o istnieniu wolontariatu. – Rozmieszczenie plakatów. – Rozdanie ulotek promujących. – Informacja o możliwości włączenia się w wolontariat przez szkolny radiowęzeł. – Stworzenie i aktualizacja strony internetowej dotyczącej Szkolnego Centrum Wolontariatu. – Prelekcja dotycząca działania wolontariatu. – Zorganizowanie spotkania z czynnymi wolontariuszami. – Pokazanie innym uczniom pozytywnych skutków poprzednich akcji wolontariatu. – Stworzenie stałego terminu spotkań wolontariuszy. – Zorganizowanie próbnego dnia wolontariatu. – Spotkanie z osobami objętymi pomocą wolontariatu. – Zorganizowanie szkolenia dla wolontariuszy.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Niesienie pomocy innym. – Wiedza na temat potrzeb innych. – Przekonanie o potrzebie pomocy potrzebującym. – Bezinteresowna pomoc. – Umiejętność organizacji pracy zespołowej.	– Ankieta mająca na celu sprawdzenie poinformowania uczniów o wolontariacie. – Wywiad z osobami objętymi pomocą.
Zasoby do realizacji projektu	
– Kolorowa drukarka. – Papier na ulotki i plakaty. – Pomieszczenie wolontariatu (może być sala lekcyjna). – Pieniądze na zakup koszulek dla wolontariuszy. – Radiowęzeł.	
Zespół projektowy	
Wolontariusze; osoby, które zgłoszą się do projektu.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
– Brak chętnych do działania, wolontariuszy już zaangażowanych. – Brak pomieszczenia wolontariatu, miejsca spotkań, siedziby. – Brak osoby przewodniczącej (szefa), który motywuje do działania. – Brak środków finansowych na przygotowanie plakatów i ulotek. – Niechęć do pomocy ze strony dyrekcji.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Zaprojektowanie plakatów i ulotek informujących o istnieniu wolontariatu.	Stworzenie plakatów z hasłem promującym oraz informacjami o wolontariacie: do kogo się zgłaszać itp. Oryginalne plakaty, każdy inny graficznie.	Po 2 osoby na każdy plakat.	2 tygodnie.
2. Rozmieszczenie plakatów.	Rozmieszczenie plakatów w dobrze widocznych miejscach w całej szkole	2 osoby.	Do 3 dni po skończeniu plakatów.
3. Rozdanie ulotek.	W każdy piątek na długiej przerwie rozdawane są ulotki każdemu uczniowi	1 osoba na piętro.	Przez 8 tygodni od rozwieszenia plakatów.
4. Informacja o możliwości włączenia się w wolontariat przez szkolny radiowęzeł.	Przekazanie informacji o działaniu wolontariatu, terminów spotkań i możliwości włączenia się do działania oraz dane lidera przedsięwzięcia	1 osoba.	Cały rok szkolny (raz w tygodniu jedna audycja na ten temat).
5. Stworzenie i aktualizacja strony internetowej dotyczącej Szkolnego Centrum Wolontariatu.	Osoby odpowiedzialne co dwa dni aktualizują stronę internetową, zamieszczając na niej informacje o akcjach prowadzonych przez Szkolne Centrum Wolontariatu	2 osoby.	Cały rok szkolny.
6. Prelekcja dotycząca działania wolontariatu.	Szkolne Centrum Wolontariatu opisuje swoje działania	Osoby działające w SCW.	Ok. tydzień po rozdaniu ulotek.
7. Zorganizowanie spotkania z czynnymi wolontariuszami.	Zaproszenie osób, które czynnie działają w wolontariacie aby opowiedziały o swoich doświadczeniach.	Osoby czynnie działające w SCW, które mają stały kontakt z potrzebującymi pomocy i z wolontariuszami.	Do dwóch tygodni po przeprowadzeniu prelekcji.
8. Pokazanie innym uczniom pozytywnych skutków poprzednich akcji wolontariatu.	Publikacja na stronie internetowej zdjęć, reportaży. Stworzenie gablotki informacyjnej.	3 osoby.	Cały rok szkolny.
9. Stworzenie stałego terminu spotkań wolontariuszy.	Ustalenie konkretnego dnia i godziny, która pasuje wszystkim wolontariuszom, aby się spotkać.	Wszyscy wolontariusze.	1dzień – 1 spotkanie.
10. Zorganizowanie próbnego dnia wolontariatu.	Każdy chętny, który chce się przyłączyć do wolontariatu, ma możliwość włączenia się w akcję przy wsparciu działającego już wolontariusza.	Osoba, która poprowadzi i pomoże kandydatowi. Kandydat.	Zapisy na dzień próbny – pierwszy tydzień każdego miesiąca. Obejmuje wszystkie akcje, w których działa wolontariat.

	Kandydat działa i pomaga w akcji tak jak normalny wolontariusz, lecz pod nadzorem kolegi-wolontariusza. Powierzone są mu zadania, a w razie potrzeby ma zapewnione wyjaśnienie, czy też pomoc drugiego wolontariusza. Po takiej akcji kandydat ma czas na zastanowienie się i przemyślenie, czy dalej interesuje się wolontariatem i chce do niego należeć (2 tygodnie po próbnym dniu).		
11. Spotkanie z osobami objętymi pomocą wolontariatu.	Zaproszenie osób, które wolontariusze wspierają. Jest to spotkanie, na którym te osoby opowiadają w jaki sposób im pomogliśmy, co zyskali i co możemy poprawić, aby usprawnić nasze działania.	4 osoby odpowiedzialne za zaproszenie stosownych osób i 4 osoby przygotowujące oprawę spotkania.	1 spotkanie na 2 miesiące w ostatni piątek miesiąca.
12. Zorganizowanie szkoleń dla wolontariuszy.	Każdy uczestnik ma możliwość wzięcia udziału w szkoleniu organizowanym przez miasto, domy kultury, szkołę czy inne kółka wolontariatu. Każdy wolontariusz powinien odbyć co najmniej 1 takie szkolenie w celu zdobycia potrzebnych informacji o działaniu w wolontariacie.	Osoba, która poszukuje różnego rodzaju szkoleń dotyczących pomocy innym i wolontariatu na terenie, jakim działa nasz wolontariat.	Cały rok szkolny.

Autorzy

- Jan Nowak
- Edyta Tokarska
- Daria Raczkowska
- Karolina Leniartek

Nazwa projektu	
Razem działamy więcej.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoły ponadgimnazjalne.	1 rok szkolny.
Opis problemu	
Brak zaangażowania młodzieży w życie szkoły oraz niedostrzeganie korzyści ze współpracy.	
Cel projektu	
Poinformowanie społeczności szkolnej o sposobach angażowania się oraz zaangażowanie min. 20% uczniów w pracę na rzecz szkoły.	
Opis działań	
Kampania informacyjna mająca na celu poinformowanie społeczności szkolnej o sposobie angażowania się w życie szkoły oraz pokazanie korzyści z zaangażowania się (godziny wychowawcze, plakaty, ulotki, radio-węzeł). Kampania będzie przeprowadzana co dwa miesiące. Kiedy młodzież zacznie się angażować, będą organizowane akademie, imprezy kulturalne, pikniki, festyny.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
Zwiększenie chętnych do uczestnictwa w imprezach organizowanych przez szkołę.	Prowadzenie sprawozdań z listą uczestników wszystkich okoliczności.
Zasoby do realizacji projektu	
Potrzebne będą zasoby finansowe na przygotowanie plakatów i ulotek.	
Zespół projektowy	
Osobami zaangażowanymi w realizację projektu będą wychowawcy klas, trójki klasowe oraz samorząd uczniowski.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Brak zainteresowania ze strony uczniów.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Kampania zachęcająca do działania.	Ustalenie przebiegu projektu i konkretnych działań, wybór koordynatora i liderów klasowych.	Samorząd uczniowski, opiekunowie samorządu, osoba wspomagająca – dyrektor szkoły.	Wrzesień.
	Ogłoszenie konkursu na plakat informacyjny.	Wychowawcy klas, liderzy.	Wrzesień – październik.
	Ogłoszenie konkursu na hasło promujące akcję.	Wychowawcy klas, samorząd szkolny.	Wrzesień – październik.
	Rozstrzygnięcie konkursów, wystawa prac opatrzona zwycięskim hasłem.	Wychowawcy klas, liderzy.	Koniec października (przez dowolny okres).
Kampania informacyjna.	Realizacja godziny wychowawczej poświęconej problemowi aktywności społecznej.	Wychowawcy klas.	Listopad.
	Ankieta wśród uczniów dotycząca form aktywności społecznej.	Wychowawcy, samorząd szkolny, osoba wspomagająca – pedagog.	Grudzień.

	Festiwal aktywności – grupy klasowe przygotowują i przedstawiają scenki na temat aktywności społecznej.	Wychowawcy klas, liderzy, osoba wspomagająca – dyrektor.	Styczeń.
	Wybór formy aktywności przez grupy maksymalnie 10-osobowe, np. wolontariat, gazetka szkolna, opieka nad gazetką, wystrojem szkoły, izbą pamięci i jej realizacja (udokumentowana).	Wychowawcy, liderzy grup.	Styczeń – czerwiec.
	Sprawozdanie z działalności społecznej.	Liderzy grup.	Czerwiec.
	Podsumowanie realizacji projektu.	Koordinator.	Czerwiec.

Autorzy

– Natalia Mikielwicz, Marcin Wosiek, Tomasz Bekas

„Pogodny wieczór” – zajęcia integracyjne

Nazwa projektu	
„Bądź komunikatywny, będziesz aktywny”. Sztuka rozmawiania – komunikacja jako fundament wszelkich działań.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoły podstawowe. Szkoły gimnazjalne, szkoły licealne.	Szkolne półroczce, cyklicznie przez następne 3 lata.
Opis problemu	
Obecnie, w czasach wysoko rozwiniętej techniki, komunikatorów internetowych i wiadomości tekstowych, młodzież traci podstawową umiejętność, jaką jest komunikacja werbalna oraz niewerbalna z drugim człowiekiem. Jest to podstawowa przyczyna nieporozumień oraz braku działań. Jeśli nie potrafimy rozmawiać, to i nie umiemy słuchać, a z tego rodzą się tylko same kłopoty. Czy nie byłoby dobrze, gdybyśmy byli wysłuchani i gdyby nikt nam nie przerywał, gdy mówimy na przykład na forum samorządu uczniowskiego? Gdybyśmy stosowali konstruktywną krytykę, która zawsze jest bardzo ważna? Myślimy, że tak! Miejmy odwagę w myśleniu, komunikacji. Miejmy odpowiedzialność za siebie i innych! Nauczmy się argumentować i dyskutować!	
Cel projektu	
Nauczenie uczniów słuchania i rozmawiania, czyli zdrowej komunikacji, brania odpowiedzialności za swoje słowa.	
Opis działań	
– Aktualizacja statutu o zasadę „3x1” (mówi jedna osoba, w jednym czasie i na jeden temat). – Organizacja warsztatów z udziałem ciekawych ludzi (filolodzy, filozofowie, aktorzy, twórcy kabaretów, dziennikarze itd..). – Organizacja projektów twórczych (filmy krótkometrażowe, audycje, podcasty, blogi – temat dowolny, opierający się na wolności słowa). – Wyjazdy integracyjne (paintball, obozy żeglarskie, obozy w zamyśle szkoły przetrwania). – Wykłady, prelekcje dla nauczycieli dotyczące samorządu uczniowskiego, mówiące między innymi o wyrozumiałości dla uczniów mocno zaangażowanych w działalność SU.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Nauka komunikacji, argumentacji i dyskusji. – Stosowanie zasad konstruktywnej krytyki. – Umiejętność współpracy. – Odwaga w myśleniu, komunikowaniu i działaniu. – Odpowiedzialność za siebie i innych.	– Obserwacja samorządu uczniowskiego. – Obserwacja uczniów podczas zajęć w grupach. – Obserwacja uczniów podczas pobytu w świetlicy szkolnej.
Zasoby do realizacji projektu	
Aula, pieniądze potrzebne do realizacji wyjazdów integracyjnych.	
Zespół projektowy	
Uczniowie, nauczyciele.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Projekt w dużej mierze będzie opierał się na uczniach. Bez ich zaangażowania nie zostanie wykonane żadne zadanie z celów, jakie zakładano. Wsparciem dla uczniów powinni być nauczyciele. Jako osoby dorosłe i odpowiedzialne powinni starać się, aby ich podopieczni rozwijali swoje zdolności i umieli się ze sobą dobrze porozumiewać.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Warsztaty.	Warsztaty prowadzone zgodnie z regułą: „minimum teorii i maksimum praktyki”. Warsztaty rozpoczynają się wykładem filozofa na temat komunikacji interpersonalnej i korzyści z tego płynących. Następnie zaproszony szkolony psycholog dzieli klasę na kameralne grupy 6-8 osobowe, przeprowadza dyskusje modelowane, ćwiczenia interakcyjne, symulacje i studia przypadków. Program warsztatów obejmuje również odgrywanie ról przez uczestników psychodramy, pantomimy z wykorzystaniem ekspresji emocji: energii ciała i precyzji słowa (komunikacja nie tylko werbalna). Na koniec grupa musi wykonać autoprezentację – sztuka prezentacji siebie, grupy, produktu... Każda osoba ma za zadanie wypowiedzieć się na temat przez siebie wylosowany.	Reprezentanci samorządu uczniowskiego, nauczyciel.	2 godziny lekcyjne (2 klasy połączone), wrzesień, pierwszy poniedziałek i piątek miesiąca.
Wyjazd integracyjny.	Klasy biorą udział w grze zespołowej paintball uczącej współpracy, szybkości myślenia itp. Gra trwa dwie godziny. Uczestnicy otrzymują wypożyczony sprzęt (marker, maska, mundur +100 kul). Wygrana drużyna otrzymuje dyplom i drobną nagrodę rzeczową.	Przewodniczący samorządu uczniowskiego z pomocą wychowawców.	Październik.
Przedstawienie.	Kolejnym krokiem w projekcie będzie stworzony przez uczniów teatr. Tematyka będzie wcześniej ustalona, jednak dająca możliwości do popisu. Uczniowie stworzą w grupach przedstawienia, a następnie zaprezentują je przed swoimi rówieśnikami. To widownia będzie oceniać pracę naszych aktorów.	Nauczyciel czuwający nad uczniami. Jeden uczeń, przedstawiciel każdej grupy.	Samo przedstawienie: około 1 godziny + czas na przygotowanie każdego występu.
Zakończenie projektu.	Uroczysta akademii, na której znajdą się wszyscy uczniowie szkoły, jak i nauczyciele, a także uczniowie z naszych grup. Uczniowie będą mogli podzielić się z resztą rówieśników wrażeniami oraz pokazać to, co przeżyli i czego się nauczyli.	Uczniowie, którzy zajmą się przygotowaniem akademii oraz jeden nauczyciel czuwający nad całością.	Około 1,5 godziny + czas przygotowań i prób.

Autorzy

- Monika Nawrocka
- Sylwia Pilis
- Ryszard Makuch

Nazwa projektu	
Uczeń sam decyduje, co go w szkole interesuje.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoły gimnazjalne. Szkoły ponadgimnazjalne.	Rok szkolny, możliwość kontynuowania corocznie.
Opis problemu	
Nasi uczniowie nie są doinformowani w kwestii już istniejących i nowych imprez szkolnych. Imprezy organizowane przez szkołę nie są adekwatne do ich oczekiwań ani atrakcyjne.	
Cel projektu	
Poinformowanie uczniów w kreatywny sposób oraz zbadanie ich potrzeb.	
Opis działań	
– Modernizacja powstałych pomysłów, aby były bardziej atrakcyjne dla uczniów i uwzględniały ich potrzeby i pomysły. – Plan pracy (szczegółowy, uwzględniający nowe pomysły uczniów, opisujący nasze plany na dany rok i działania, jakie podejmujemy). – Opis zajęć / warsztatów / imprez szkolnych. – „Twój pomysł na...” – skrzynka pomysłów. – Ogłoszenia w szkolnym radiowęźle. – Komunikat ogłoszony podczas zajęć lekcyjnych. – Strona internetowa szkoły i portale społecznościowe. – Plakaty („Uczeń sam decyduje co go w szkole interesuje”). – Happening. – Ankieta. – Sondaż. – „Luźny pomysł ucznia - wykonanie samorząd”. – Burza mózgów. – Dyskusje w klasach - przewodniczący klas debatują nad propozycjami. – Referendum.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
Uczestnicy posiadają wiedzę i liczne umiejętności. Wiedzą, w jaki sposób dostosować życie szkolne do potrzeb uczniów.	Ankieta, sondaże, wyrażenie opinii na forum, obecność na imprezach szkolnych (zadowolenie uczniów), ewentualnie wygrana w następnych wyborach może być kolejnym czynnikiem potwierdzającym skuteczność naszego projektu.
Zasoby do realizacji projektu	
Finansowe: papier, ksero, tusz, Internet, wydatki związane z imprezami szkolnymi. Lokal.	
Zespół projektowy	
Lider / z-ca lidera (w zależności od imprezy), określona liczba osób aktywnych (niekoniecznie osób z samorządu), opiekun.	

Ocena ryzyka i środki zaradcze

Ocena ryzyka:

- brak odpowiedniej liczby aktywistów;
- brak zaangażowania ze strony uczniów (bierny udział w imprezie);
- negowanie projektu ze strony biernych uczniów / nauczycieli;
- brak zgody dyrekcji;
- brak wsparcia finansowego.

Środki zaradcze:

- kreatywne zachęcenie do działania;
- obietnica nagrody;
- szukanie sponsorów, akcje zarobkowe organizowane przez samorząd, rada rodziców może wspomóc projekt finansowo;
- ciekawe i konstruktywne przedstawienie projektu dyrektorowi, aby zachęcić go do udziału w projekcie.

Harmonogram działań

Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Sprawdzenie informacji.	Sondaż, referendum, ankieta.	Samorząd.	Pierwszy miesiąc nauki.
Nowe pomysły.	„Twój pomysł na”, ankieta.	Samorząd.	Drugi miesiąc nauki.
Plan pracy.	Plan pracy.	Samorząd.	Obowiązuje cały rok.
Wykorzystanie pomysłów już znanych (w trakcie można dokładać nowe imprezy szkolne).	Różne formy.	Samorząd / uczniowie / nauczyciele.	Cały rok.

Autorzy

- Karolina Kic, Anna Rędzińska, Adrian Chojnacki

Ankieta wstępna

- W jaki sposób jesteś informowany o działaniach w twojej szkole? (imprezy, dyskoteki, apele itp.)
- Czy informacja dociera do ciebie?
- Jakie masz nowe pomysły na ciekawe i skuteczne przekazywanie informacji?
- Czy podobają ci się imprezy organizowane przez twoją szkołę?
- W ilu z nich brałeś czynny udział?
- Jakie działania, imprezy należałoby Twoim zdaniem zorganizować, by życie szkolne było bardziej atrakcyjne:
- Jak Twoim zdaniem zmotywować młodzież do czynnego udziału w życiu szkoły?

Sondaż sprawdzający wyniki działań projektu

- Czy jesteś dobrze poinformowany o działaniach i imprezach prowadzonych przez szkołę?
- Czy przekazywanie informacji w twojej szkole poprawiło się?
- Czy częściej angażujesz się w imprezy i działania prowadzone przez szkołę?
- Czy Samorząd Uczniowski spełnia twoje oczekiwania?
- Czy jest coś jeszcze, co chciałbyś zmienić?

Radiowęzeł

Radiowęzeł - zespół urządzeń do odbierania i przekazywania kablami programów radiowych na terenie budynku. Radiowęzeł jest pomocny w działaniach SU (przekazywanie informacji, ogłoszeń, wiadomości i postanowień itp.). Zarządza nim 5-osobowy zespół wyznaczony przez członków samorządu szkolnego z wybranym przewodniczącym i opiekunem. Radiowęzeł powinien być aktywny na długiej przerwie w szkole.

Audycja powinna składać się z:

- precyzyjnych informacji przekazywanych przez SU i inne organy szkolne, poprzez wyżej wyznaczony zespół do obsługi radiowęzła (od 3 do 5 minut);
- muzyki relaksującej, zachęcającej młodzież do słuchania informacji w radiowęźle (ok. 5 minut).

W przypadku organizowania takich działań jak np. „Walentynki”, zaleca się akcje tzw. „Piosenki na życzenie”, która pozwoli na zbliżony kontakt ze słuchaczem oraz jego aktywny udział.

Cała audycja nie powinna przekraczać 10 minut (z wyjątkiem dodatkowych działań radiowęzła, organizowanych przez szkołę i SU). Informacje przekazywane w radiowęźle mają być tworzone i zbierane przez zespół i następnie zatwierdzone przez opiekuna. Informacja ma być dokładna i precyzyjna.

Radiowęzeł musi spełniać następujące warunki:

- informować o danym wydarzeniu, działaniu;
- podać dokładną datę i miejsce wydarzenia, działania;
- informować o możliwościach udziału;
- podać miejsce, gdzie uczeń uzyska szczegółowe informacje o działaniu, wydarzeniu;
- zachęcać ucznia do aktywnego udziału.

Aby radiowęzeł mógł działać, potrzebny jest lokal i odpowiedni sprzęt. Potrzebne będą następujące urządzenia: mikrofon, listwa sterująca, komputer z dostępem do Internetu, głośniki umieszczone w miejscu przebywania uczniów na przerwie. Wszelkie koszty związane z działaniem radiowęzła ponosi placówka lub organizatorzy. Istnieje również możliwość znalezienia lokalnego sponsora przez szkołę. Przed rozpoczęciem działań w radiowęźle niezbędna jest zgoda dyrektora. Działanie radiowęzła jest zalecane od początku października (po wyborach SU) do połowy czerwca (w momencie podsumowania projektu). Działanie radiowęzła zaleca się powtarzać cyklicznie, za każdym razem od nowego roku, po wyborach SU.

Strona internetowa samorządu uczniowskiego

Strona internetowa jest najprostszym i najciekawszym sposobem na przekazywanie informacji uczniom, spędzającym dużo czasu przed komputerem. Strona internetowa powinna powstać w październiku, po wyborach SU. Strona powinna być koordynowana przez SU oraz sekcje szkolne. Informacje umieszczane na stronie powinny być wcześniej sprawdzone przez SU i opiekuna w celu sprawdzenia zgodności informacji z prawdą. Strona internetowa powinna być aktualizowana w zależności od napływu nowych informacji.

Informacje mają być gromadzone przez wybraną osobę odpowiedzialną za przypisaną funkcję, przy wsparciu SU.

Aby strona internetowa mogła funkcjonować, potrzebne będą następujące osoby:

- główny zarządca strony odpowiadający za aktualizację informacji i estetykę strony;
- zastępca zarządcy strony (w razie nieobecności głównego zarządcy bądź do pomocy);
- zespół zbierający informacje na terenie szkoły (informacje, newsy) i dostarczający materiał multimedialny (zdjęcia, filmy);
- potrzebna może być pomoc ze strony nauczycieli informatyki.

Strona powinna zawierać następujące informacje: skład SU i sekcji szkolnych, informacje o działaniach podejmowanych przez SU w ciągu roku, plan imprez szkolnych, opiekun imprezy, spis uczniów biorących udział, archiwum zawierające sprawozdania z dotychczasowych działań, galerię ze zdjęciami z uroczystości i imprez szkolnych, plan lekcji dla wszystkich klas w szkole, kalendarz dni wolnych od nauki, miejsce na ogłoszenia uczniów o swoich ofertach pomocy np. korepetycje, osiągnięcia uczniów szkoły, plan i skrócony program wycieczek klasowych i szkolnych, informacje o zajęciach pozalekcyjnych prowadzonych przez szkołę. Strona powinna zawierać również forum z możliwością kulturalnego wyrażania opinii i pomysłów przez uczniów placówki oraz link do strony SU na portalu społecznościowym, np. Facebooku, gdzie uczniowie będą mogli dzielić się opiniami o szkole i pomysłami na jej rozwój.

„Twój pomysł na...”

Inicjatorem tego pomysłu jest samorząd szkolny. Samorząd informuje uczniów o umieszczeniu skrzynki listowej zwanej „Mój pomysł na...” poprzez:

- wywieszenie informacji na tablicy ogłoszeń;
- zamieszczenie na stronie internetowej szkoły;
- podanie przez szkolny radiowęzeł.

Każdy uczeń, który chce pozostać anonimowy, może wrzucić do skrzynki napisane wcześniej przez niego propozycje zmian w szkole, swoje własne pomysły na przeprowadzenie akcji itp. Co dwa tygodnie samorząd szkolny odczytuje i rozpatruje propozycje uczniów na zebraniu samorządu. Dostęp do skrzynki ma wyłącznie samorząd szkolny!

Referendum

Temat: „Uczeń sam decyduje, co go w szkole interesuje”.

Czas trwania referendum: 5 dni

Czynności	Termin
Powołanie inicjatora referendum (w tym przypadku samorząd szkolny).	Określone przez organizatora.
Opracowanie planu referendum przez samorząd szkolny: pytania i warianty, które umieszczone będą na karcie do głosowania.	Określone przez organizatora.
Inicjator powiadamia dyrektora szkoły o zamiarze przeprowadzenia referendum wśród uczniów.	Odpowiedź dyrektora powinna nastąpić w ciągu jednego dnia od złożenia wniosku.
Inicjator, tj. samorząd szkolny (w ciągu 2 dni od uzyskania zgody na przeprowadzenie referendum): – informuje uczniów o wyżej wymienionym referendum, – zbiera wystarczającą ilość podpisów (min. 25 % społeczności uczniów) na kartach zawierających informacje o referendum, – przedstawia karty wraz z podpisami dyrektorowi szkoły.	Dwa dni od uzyskania zgody na przeprowadzenie referendum.
Przeprowadzenie referendum.	Po wykonaniu czynności tj. poinformowaniu uczniów, zebraniu podpisów i przedstawieniu kart dyrekcji.
Samorząd podaje wyniki referendum poprzez: – wywieszenie na tablicy ogłoszeń, – zamieszczenie na stronie internetowej szkoły, – podanie przez szkolny radiowęzeł.	W ciągu jednego dnia od przeprowadzenia referendum.

Karta do głosowania

Dlaczego ludzie nie uczestniczą w dyskotekach szkolnych? Głównym problemem jest:

- brak czasu,
- brak chęci,
- brak towarzystwa,
- problem z dojazdem,
- inne (podaj własne).

Uczestniczysz w organizowanych dyskotekach szkolnych? Dlaczego?

Czy uważasz, że organizowanie takich imprez to dobry pomysł? Dlaczego?

Co chciałbyś zmienić w organizowanych przez naszą szkołę dyskotekach?

Jakie inne formy rozrywki powinny pojawić się w naszej szkole?

Plan pracy samorządu uczniowskiego

Miesiąc	Planowane działania
Wrzesień	Opracowanie planu pracy. Zdjęcia klasowe. Dzień Chłopaka.
Październik	Powitanie klas pierwszych. Promujemy zdrowy styl życia, akcja „WITAMINKA”. Projekt CEO - wybory samorządowe.
Listopad	Akcja „ Nie bądź chory - idź na wybory”. Działania profrekwencyjne przed wyborami samorządowymi. Andrzejki.
Grudzień	Mikołajki. Powitanie zimy - impreza z udziałem zaproszonych gimnazjów. Opłatek.
Styczeń	Szkolny finał WOŚP - licytacja fantów podarowanych przez uczniów i nauczycieli.
Luty	Walentynki.
Marzec	Dzień Kobiet. Wybory nowego samorządu. Tydzień Patrona.
Kwiecień	Wielkanoc. Pożegnanie klas III.
Maj	Wielka Majówka w XVI LO – festyn z udziałem zaproszonych gimnazjów.
Czerwiec	Dzień Sportu. Powitanie lata.
Projekty całoroczne	Gazeta szkolna. Radiowęzeł. Wolontariat. Współpraca przy organizacji 40-lecia szkoły.

Następnie zajmujemy się naszymi mocnymi i słabymi stronami (patrz wyżej).

Kolejnym etapem jest rozpisanie imprez. Jeśli nasz plan jest już wzbogacony o nowe, innowacyjne pomysły, musimy je rozpisać, ustalić, co w danym dniu i na danej imprezie szkolnej się wydarzy (patrz przykład poniżej).

Temat: Dzień chłopaka. Promujemy zdrowy styl życia (akcja WITAMINKA).

Cel: Rozpropagowanie zdrowych nawyków żywieniowych.

Osiągnięcia: Uczniowie skosztują wielu pysznych owoców.

Czas trwania: Dwie przerwy międzylekcyjne.

Przebieg: Tworzymy happening. Zachęcamy uczniów do skosztowania słodkiego prezentu. Dla chłopców z okazji ich święta mamy upominek, duże czerwone jabłka.

Nazwa projektu	
Wiem co, jak i gdzie. Będę aktywny, przyłączę się!	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoły ponadgimnazjalne.	1 semestr.
Opis problemu	
Nieświadomość uczniów w kwestii działań i nieodpowiedni sposób szukania inicjatyw lub projektów przeprowadzanych w szkołach.	
Cel projektu	
Uświadomienie uczniom danej szkoły informacji o aktualnie przeprowadzanych akcjach oraz rozwinięcie umiejętności poszukiwania informacji.	
Opis działań	
Przeprowadzenie cyklu warsztatów odbywających się raz w miesiącu w ciągu jednego semestru.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
Poprzez zorganizowane działania w grupie 15% uczniów danej szkoły co najmniej 80% z nich rozwinie swoje umiejętności w szukaniu informacji o działaniach. Przeprowadzone warsztaty zainspirują uczniów do czynnego włączania się w akcje i projekty, a dzięki poznaniu mechanizmu ich działania będą mogli włączać się aktywniej w działania podjęte podczas ich trwania. W grupie 10% uczniów co najmniej 70% z nich nauczy się korzystać ze źródeł informacji i rozwinie umiejętność skutecznego szukania wiedzy. Będą mogli wykorzystywać ją dla własnych potrzeb, a także na rzecz pomocy innym.	– Ankiety. – Obserwacje własne. – Opinie uczniów.
Zasoby do realizacji projektu	
– Sale do przeprowadzenia warsztatów. – Sprzęt multimedialny. – Materiały. – Fundusze na opłacenie specjalistów.	
Zespół projektowy	
Przedstawiciel organizacji pozarządowych, dziennikarz, pięciu wolontariuszy (studenci), rada szkoły.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
– Ryzyko: brak chętnych. – Środek zaradczy: skuteczna kampania reklamująca projekt.	

„Pogodny wieczór” – zajęcia integracyjne

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Organizacja warsztatów integracyjnych dla pierwszej grupy uczniów.	Zorganizowanie spotkania z uczestnikami, przeprowadzenie gier i zabaw integracyjnych.	Wybrany student, wybrany członek rady szkoły	Wrzesień.
Przeprowadzenie warsztatów z uczniami mającymi problemy z wyszukiwaniem informacji.	Przeprowadzenie szkolenia uczniów, zorganizowanie spotkania z reporterem, praktyki uczniowskie.	Wybrany student, wybrany członek rady szkoły.	Październik.
Dalsze warsztaty, sprawdzenie dotychczasowych wyników poprzez ankiety przeprowadzone wśród uczniów.	Sprawdzenie umiejętności wyszukiwania informacji uczniów, opracowanie tabeli zasad i rad, jak skutecznie szukać informacji. Przeprowadzenie ankiety wśród uczestników warsztatów.	Wybrany student, wybrany członek rady szkoły.	Listopad.
Organizacja warsztatów integracyjnych dla drugiej grupy uczniów.	Zorganizowanie spotkania z uczestnikami, przeprowadzenie gier i zabaw integracyjnych.	Wybrany student, wybrany członek rady szkoły.	Grudzień.
Przeprowadzenie szkolenia dla uczniów nieumiejących włączać się w projekty lub niepotrafiących zgłosić chęć udziału.	Zorganizowanie spotkania uczniów z członkiem organizacji pozarządowej, przeprowadzenie warsztatów mających na celu przybliżenie uczniom sposobu działania i tworzenia projektów.	Wybrany student, wybrany członek rady szkoły.	Styczeń.
Dalsze warsztaty, sprawdzenie dotychczasowych wyników, podsumowanie projektu.	Stworzenie kalendarza projektów i akcji odbywających się w ciągu roku, przeprowadzenie ankiety wśród uczniów, podsumowanie projektu podczas apelu w szkole.	Wybrany student, wybrany członek rady szkoły.	Luty.

Autorzy

- Katarzyna Wolska
- Tomasz Zawadzki

Fundacja Oświatowa
Konarskiego
im. ks. Stanisława

Konferencja podsumowująca

Nazwa projektu	
Wzrost aktywności młodzieży w życiu szkolnym.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
Szkoła.	2 miesiące podczas godzin lekcyjnych w trakcie roku szkolnego.
Opis problemu	
Problemem jest lenistwo jako odrębna przyczyna braku zaangażowania w życie szkoły. Kierunkiem zmiany jest zwiększenie zaangażowania i podniesienie aktywności.	
Cel projektu	
Przełamanie problemu lenistwa wśród młodzieży	
Opis działań	
Podział projektu na 5 części. Propagowanie aktywności wśród uczniów i nauczycieli. Ukazanie obopólnych korzyści, krótkie zadania na kreatywne myślenie oraz dwa zadania terenowe na współpracę. Ostatnia część to organizacja wydarzenia szkolnego.	
Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
– Nabywanie przez uczestników umiejętności pokonywania lęku i własnej słabości. – Zdobycie umiejętności zwalczania własnego lenistwa i niechęci do działania.	– Określenie zdolności do zaangażowania na podstawie ostatniej części projektu.
Zasoby do realizacji projektu	
– Lokal – szkoła. – Finansowe i rzeczowe – drobne nagrody pozyskane od sponsorów.	
Zespół projektowy	
Dyrektor, pedagog szkolny, psychologowie, nauczyciele, uczniowie.	
Ocena ryzyka i środki zaradcze	
Niechęć środowiska szkolnego (w tym dyrektora). Brak współpracy ze strony pracowników poradni pedagogiczno-psychologicznej.	

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1.	Spotkanie z nauczycielami i pracownikami szkoły (pedagog, psycholog) – krótkie wykłady na temat aktywności uczniowskiej.	Dyrektor, uczniowie.	1 tydzień.
2.	Propagowanie aktywności poprzez reklamę.	Dyrektor, pedagog szkolny, uczniowie.	Od 2 tygodnia do końca projektu.
3.	Ćwiczenia na kreatywne myślenie.	Pedagog.	
4.	Praca w grupach w terenie.	Psychologowie, pedagog.	Jeden dzień w piątym tygodniu projektu.
5.	Przygotowanie czterech wydarzeń szkolnych.	Dyrektor, pedagog szkolny, nauczyciele, uczniowie.	8 tydzień projektu – tydzień aktywności.
6.	Nagrodzenie dyplomami wszystkich uczniów za wyniki.	Dyrektor.	Ostatni tydzień projektu.

Autorzy: Bartosz Stefanowski, Jakub Kasprzyk

Projekt przedstawiciela szkoły szwajcarskiej – Partnera projektu

Glückstag
Szczęśliwy dzień

Konferencja podsumowująca

Name des Projektes	
Glückstag	
Ort der Umsetzung	Zeit der Umsetzung
Schulareal Sprachheilsschule St. Gallen Kindergärten Solidaritätshaus St. Gallen Öffentliche Plätze der Stadt St. Gallen Altersheime der Stadt St. Gallen	Vorbereitung: Februar bis anfangs Mai 2012 Durchführung: 7. Mai 2012 Nachbereitung: bis anfangs Juni 2012
Beschreibung des Problems	
Probleme: 1. Die Lernenden haben Fragen im Zusammenhang mit der Organisation 2. Wie kommt man in die Presse 3. Einzelne Lernende melden sich krank 4. Einbezug und gemeinsames Verständnis auf Seiten der Lehrpersonen 5. Problem der Information 6. Wie kann man dem Anlass einen strukturellen Rahmen geben, so dass ein Gefühl der Gemeinschaft aufkommt. Lösungsansätze: Ad 1 Für die Gesamtorganisation braucht es einen Coach (Lehrperson als Ansprechperson) für die Organisation der einzelnen Posten braucht es verantwortungsvolle und zuverlässige Lernende. Die Auswahl dieser Lernenden ist besonders wichtig. Die Organisation eines Glückstags mit über 100 Teilnehmerinnen und Teilnehmern ist sehr anspruchsvoll. Das jugendliche Organisationsteam ist an die Grenzen der Belastbarkeit gestossen. Ad 2 Für eine Privatschule ist Medienpräsenz sehr wichtig. Die Presse bevorzugt Negativmeldungen, eine Medienpräsenz für gute und konstruktive Schulprojekte ist schwierig. Im Normalfall kommt die Presse nur, wenn etwas Neues durchgeführt wird. An unserer Schule gibt es zwei Verantwortliche für Presse und Kommunikation. Wichtig sind gute Kontakte zu den Medienleuten. Hartnäckigkeit ist die wichtigste Voraussetzung, um zu Medienpräsenz zu kommen. Ad 3 Vorausschicken möchte ich, dass die allermeisten Lernenden Projekte ausserhalb des Unterrichtsrahmens dankbar aufnehmen und neugierig sind. Leider gibt es einige wenige, die sich kurz vorher krankmelden. Häufig werden diese von den Eltern unterstützt. Da wir eine Privatschule sind, können wir nicht zu viel Druck aufsetzen. Diese Lernenden können aufgefordert werden, sich nach ihrem Zurückmelden auf eine andere Art mit dem Thema auseinanderzusetzen, z.B. in Form eines Aufsatzes...	

Ad 4 Wenigstens die Lehrpersonen, die an diesem Tag Unterricht haben, müssen aktiv sein und Präsenz markieren. Eine rechtzeitige Information und Zuordnung einer Funktion erleichtert die Aufgabe und verhindern Diskussionen. Es darf auch an die Selbstverantwortung appelliert werden: Jede Lehrperson müsste daran interessiert sein, dass ihre Schule, an der sie arbeiten und unterrichten, durch ein vielseitiges und abwechslungsreiches Bildungsprogramm an Ansehen und Profil gewinnt. Abgesehen von der Projektleiterin wurden die Lehrpersonen zu spät in den Prozess einbezogen. Es ist besser, wenn die Lehrpersonen schon von Anfang an als Tutorinnen und Tutoren beim Entwicklungsprozess dabei sind.

Ad 5 Die Lehrpersonen und die Lernenden müssen frühzeitig über das Projekt informiert werden. Dadurch wird ihre Neugier geweckt und sie können sich lange im Voraus auf das Projekt freuen. Vorfreude ist die schönste Freude, heisst es. Eine Übersicht über die ganze Veranstaltung ist nützlich.

Ad 6 Gemeinsame Eröffnungsveranstaltung war aus zeitlichen Gründen nicht möglich => gemeinsame Schlussveranstaltung => Gottesdienst

Die Stellung des Schülerrats wird gestärkt.

Lernende lernen, Verantwortung zu übernehmen.

Lernende bekommen das Gefühl von Selbstwirksamkeit.

Lehrpersonen und Lernende arbeiten zusammen.

Die Lernenden können wertvolle konkrete Erfahrungen im Zusammenhang mit der Organisation eines Grossanlasses sammeln.

Das Jahresmotto wird konkret umgesetzt und damit internalisiert.

Die Lehrpersonen und die Lernenden erleben sich als grosse Familie, die gemeinsam etwas Sinnvolles unternimmt.

Christliche Werte (z.B. Hilfsbereitschaft) werden konkret gelebt.

Die Lernenden arbeiten klassenübergreifend.

Das Gefühl der Zusammengehörigkeit wird gestärkt.

Beschreibung der Tätigkeiten

Postenarbeit

Posten 1: Altersheim Schäflißberg (Glücksmomente bringen: Kuchen backen, Geschichten vorlesen, Spaziergänge mit den Insassen machen...).

Posten 2: Pflegeheim St. Otmar (Glücksmomente bringen: Alltag erleben und mitmachen, Insassen verpflegen, Spaziergänge mit den Insassen machen...).

Posten 3: Pflegeheim Kursana (s. Posten 2).

Posten 4: Kindergarten Häftlibach (die Kinder unbeschwerte Glücksmomente erleben lassen, Muttertagskarten basteln, Spiele spielen...).

Posten 5: Kindergarten Augarten (s. Posten 4).

Posten 6: Sprachheilschule (mit Kindern mit sprachlichen Defiziten: s. Posten 4).

Posten 7: Free Hugs (verkleidet Gratis-Umarmungen in der Stadt verteilen).

Posten 8: Glücksmomente bringen: Kuchen in der Stadt verteilen.

Posten 9: Büchlein mit Glückstexten (von Lernenden verfasst, Illustrationen von Kindergärtlern aus Mörschwil zum Thema Glück) in der Stadt verteilen.

Posten 10: Solidaritätshaus (kochen für und essen mit Asylbewerberinnen).

Posten 11: Glückszitate in der Stadt sammeln, welche in einem Glücksbuch notiert werden.

Posten 12: Schulheim Kronbühl: Basteln mit autistischen Kindern.

Posten 13: Autowaschen.

Aus allen Posten kam ein Erlös von CHF 1000 zu Gunsten der Angola Mission zusammen, wobei Sammeln von Geld nicht im Zentrum stand.

Charakteristik der Tätigkeiten:

Einsätze in der Absicht, Glück zu bringen, Glücksmomente zu verteilen.

Einsätze in der Absicht, Solidarität und Verbundenheit mit Jung und Alt, mit Kranken/Menschen mit Defiziten oder Behinderungen und Gesunden zu erleben.

Ergebnisse des Projektes	Werkzeuge der Beurteilung der Ergebnisse
Für die Verantwortlichen: – Die Möglichkeit, bei den Lernenden – Werte praktisch zu vermitteln; – Aspekte des Leitbilds zu festigen; – Gemeinschaft zu stiften; – die Einsicht einzupflanzen, dass Wissen, Können und die Ratio nicht die einzigen Schlüssel zum Glück sind. Für die Lernenden: – Konkrete Erfahrungen (positive und negative) aus dem konkreten Alltag machen; – Entwicklung der eigenen Persönlichkeit; – Einsicht in das Leben anderer gewinnen; – das Glücks anderer Menschen nachempfinden können; – Die Möglichkeit, Glück zu teilen und weiterzugeben; – Gemeinschaft mit anderen Menschen und die Verbundenheit mit ihnen zu erleben; – Das Jahresmotto nicht nur in der Theorie kennen, sondern in der Praxis erleben und nachempfinden.	Die Ergebnissicherung erfolgt in unserem Projekt über die direkten und unmittelbaren Rückmeldungen der Personen, denen Glücksmomente verteilt wurden (z.B. Zeichnung der Schüler/innen der Sprachheilschule für jeden Lernenden); über die Texte, welche die Lernenden im Anschluss an die Veranstaltung verfasst haben (Beispiele); Über die mündliche und schriftliche Auswertung im Nachgang der Veranstaltung.

Mittel für die Verwirklichung des Projektes

Wenig finanzieller Aufwand (ca. 300-400 CHF

Wenig Materialaufwand.

Beträchtlicher organisatorischer Aufwand welcher ausschliesslich von den Lernenden erledigt wurde.

(Bewilligung für Standaktionen in der Stadt, Absprachen mit den Heimleiterinnen und –leitern und den Verantwortlichen anderer Institutionen...).

Projektteam
– Projektleitung: Jeannette Wick (Prorektorin). – Projektteam: – Anna Balmelli (17-jährig); – Anna Bleichenbacher (15-jährig); – Nadja Bronwasser (17-jährig); – Benedikt Winterhalter (16-jährig).
Risikomanagement und Massnahmen
Kritische Haltung einzelner weniger Lehrpersonen Möglichkeit der Vermeidung: frühzeitiger Einbezug Überforderung des Projektteams Möglichkeit der Vermeidung: Hilfestellung durch aktives Coaching, positive Verstärkung Zeitdruck des Organisationsteams Möglichkeit der Vermeidung: teilweise Dispens von Schulaufgaben oder Unterrichtspräsenz

Zeitplan der Tätigkeiten			
Etappe der Umsetzung	Verlauf	Verantwortliche Personen	Zeit der Umsetzung
Vorbereitung 1	Gedankenskizzen Entscheid für Durchführung und Form der Durchführung	Schülerrat (ein Präsident, zwei Lernende pro Klasse)	Februar 2012
Vorbereitung 2	Detailplanung	Projektteam	März/April 2012
Vorbereitung 3	Präsentation der Posten und Gruppeneinteilung der Schülerinnen und Schüler	Projektteam	Mitte April 2012
Information	Information der Projektleiterin und des Projektteams über den Ablauf des Glückstags	Projektleiterin Projektteam Plenumsveranstaltung	25. April 2012
Vorbereitung 4	posteninterne Besprechung des Ablaufs des Glückstags	Postenchef/in	25. April 2012
Vorbereitung 5	Info Presse	Pressechef	Ende April 2012
Durchführungsphase	Gemäss posteninterner Abmachungen und Zeitplan	Postenchef/in	7. Mai 2012
Nachbereitungsphase Wortgottesdienst	Gedanken zum Glück Berichterstattung über Ablauf und Erfahrungen bei der Postenarbeit	Schulseelsorger	8. Mai 2012
Nachbereitungsphase Berichte	Schriftliche Erfahrungsberichte zuhänden Sekretariat	Eine Teilnehmerin / ein Teilnehmer pro Gruppe	anfangs Juni 2012

Nachbereitungsphase Dankesbriefe	Dankesbriefe an die besuchten Institutionen schicken	Eine Teilnehmerin / ein Teilnehmer pro Gruppe	anfangs Juni 2012
Nachbereitungsphase Jahresbericht	Fotos und Berichte doku- mentieren den Glückstag	Redaktorin Jahresbericht	Spätsommer 2012

Nazwa projektu	
Szczęśliwy dzień.	
Miejsce realizacji	Czas realizacji
– Teren szkoły. – Szkoła korygująca wady wymowy w St. Gallen. – Przedszkola. – Dom Wspólnotowy St. Gallen. – Obszary publiczne miasta St. Gallen. – Domy Spokojnej Starości miasta St. Gallen.	– Przygotowanie projektu: luty - początek maja 2012. – Przeprowadzenie projektu: 7 maja 2012. – Kontynuacja projektu: do początku czerwca 2012.
Opis problemu	
Problemy: 1. Uczący się mają pytania w związku z organizacją. 2. Jak dostać się do prasy? 3. Pojedynczy uczniowie zgłaszają choroby. 4. Włączenie się i wzajemne zrozumienie nauczycieli. 5. Problem informacji. 6. Jak można nadać odpowiedni kształt tej inicjatywie tak, aby powstało poczucie wspólnoty? Możliwe rozwiązania: Ad 1. Do całościowej organizacji potrzebny jest trener (uczący jako moderator), a do zorganizowania pojedynczych stanowisk potrzebuje on odpowiedzialnych i wiarygodnych uczących się. Szczególnie ważny jest tutaj wybór uczniów. Zorganizowanie Szczęśliwego Dnia z liczbą ponad 100 uczestników jest ogromnym wyzwaniem. Młodzieżowa ekipa organizacyjna osiągnęła maksymalny pułap swoich możliwości. Ad 2. Dla prywatnej szkoły obecność w mediach ma ogromne znaczenie. Prasa preferuje negatywne wiadomości, obecność w mediach dobrych i konstruktywnych projektów szkolnych jest trudna do zrealizowania. W normalnym przypadku prasa pojawia się tylko wtedy, gdy jest realizowane, wdrażane coś nowego. W naszej szkole są dwie osoby odpowiedzialne za prasę i przepływ informacji. Bardzo ważne są dobre kontakty z dziennikarzami. Tylko dzięki uporowi można przebić się w mediach. Ad3. Na wstępie chciałbym zaznaczyć, że większość uczących się podejmuje z wdzięcznością i zainteresowaniem projekty wykraczające ponad program nauczania. Niestety zdarzają się pojedyncze przypadki uczniów, którzy tuż przed rozpoczęciem projektu zgłaszają nieobecność z powodu choroby. I często w takich sytuacjach otrzymują nawet aprobatę rodziców. W związku z tym, że jesteśmy szkołą prywatną, nie możemy wywierać zbyt dużego nacisku. Tacy uczniowie po powrocie do szkoły mogą zostać zobligowani do realizacji tematu w inny sposób, np. w formie wypracowania.	

Ad4.

Osoby uczące, które w danym dniu mają zajęcia, muszą wykazać się aktywnością. Odpowiednio wczesna informacja i przydzielenie funkcji ułatwiają rozwiązanie zadania i zapobiegają niepotrzebnym dyskusjom. Należy tutaj zaapelować do poczucia własnej odpowiedzialności: w interesie każdego uczącego jest to, że szkoła, w której pracuje i naucza, zyskuje prestiż poprzez zróżnicowany i wszechstronny program kształcenia. Oprócz prowadzącej projekt, inni uczący zostali zbyt późno w niego wdrożeni. Byłoby lepiej, gdyby wychowawcy byli zaangażowani od początku w proces rozwoju projektu.

Ad5.

Zarówno uczący jak i uczniowie muszą być odpowiednio wcześniej poinformowani o projekcie. Dzięki temu zostaje rozbudzona ich ciekawość i mogą dużo wcześniej cieszyć się z niego. Mówi się, że radość oczekiwania to najpiękniejsza radość. Warto zachować pogląd na całość przedsięwzięcia.

Ad6.

Z powodów czasowych nie było możliwe wspólne rozpoczęcie przedsięwzięcia. Wspólne zakończenie przedsięwzięcia. Msza św.

Cel projektu

1. Wzmacnia się pozycję rady szkolnej.
2. Uczniowie uczą się przejmować odpowiedzialność.
3. Uczniowie mają poczucie własnej skuteczności.
4. Uczący i uczniowie pracują wspólnie.
5. Uczniowie zbierają konkretne, wartościowe doświadczenia, biorąc udział w organizacji dużego przedsięwzięcia.
6. Motto roku zostaje konkretnie zrealizowane i przez to zinternalizowane.
7. Uczący i uczniowie integrują się jak wielka rodzina, która wspólnie podejmuje się pracy nad czymś, co ma sens.
8. Wartości chrześcijańskie (np. gotowość do pomocy) są wcielane w życie.
9. Uczniowie pracują ponad podziałami klasowymi.
10. Wzmacnia się uczucie przynależności do wspólnoty.

Opis działań

Praca przy stanowiskach

Stanowisko 1: Dom Spokojnej Starości Schäflißberg (dostarczyć powodów do radości, szczęścia: pieczenie ciasta, czytanie historii, spacer z pensjonariuszami).

Stanowisko 2: Dom Opieki Zdrowotnej St. Otmar (dostarczyć powodów do radości, szczęścia: uczestniczyć w codziennym życiu, pomagać im, pielęgnować, spacer z pensjonariuszami).

Stanowisko 3: Dom Opieki Zdrowotnej Kursana (patrz: stanowisko 2).

Stanowisko 4: Przedszkole Häftlibach (pozwolić dzieciom przeżywać beztroskie chwile, wspólne robienie laurów z okazji dnia Matki, bawić się, grać).

Stanowisko 5: Przedszkole Augarten (patrz: stanowisko 4).

Stanowisko 6: Szkoła korygująca wady wymowy (dla dzieci z wadami wymowy, patrz: stanowisko 4).

Stanowisko 7: Free Hugs (w przebraniu rozdawać ludziom uściski na ulicy).

Stanowisko 8: Dostarczyć powodów do radości, szczęścia: rozdawać ludziom ciasto na ulicy.

Stanowisko 9: Rozdawać ludziom na ulicy książeczki z tekstami o szczęściu (zebrane przez uczniów, ilustracje do tematu: „szczęście”_wykonały dzieci z przedszkola w Mörschwil).

Stanowisko 10: Dom Wspólnotowy (gotowanie i wspólny posiłek z azylantami).

Stanowisko 11: Zbierać na ulicach miasta cytaty o szczęściu, które zostaną zapisane w książeczce szczęścia.

Stanowisko 12: Szkoła Kronbühl: Majsterkowanie z autystycznymi dziećmi.

Stanowisko 13: Mycie samochodów.

Ze wszystkich stanowisk zebrano kwotę w wysokości 1000 CHF na misję w Angoli, warto tu zaznaczyć, że nie samo zbieranie pieniędzy było tu najważniejsze.

Charakterystyka działalności:

Działanie w kierunku dostarczania powodów do radości, szczęścia.

Działanie w kierunku solidarności i wspólne więzy ludzi starszych i młodzieży, ludzi chorych, także upośledzonych i zdrowych.

Rezultaty projektu	Sposób badania osiągniętych efektów
Dla odpowiedzialnych za projekt Możliwość u uczniów: – przekazywania wartości w praktyce; – wzmocnienia aspektów modelowych; – założenie wspólnoty; – wszczepienia poglądu, że wiedza, umiejętności i rozum nie są jedynym kluczem do szczęścia. Dla uczniów: – konkretne doświadczenia (zarówno pozytywne, jak i negatywne) z realnego życia codziennego; – rozwój własnej osobowości; – zyskać wgląd w życie innych; – umiejętność współodczuwania szczęścia z innymi osobami; – możliwość dzielenia się szczęściem i przekazywania go dalej; – wspólne przeżywanie; – znać motto roku nie tylko w teorii, ale również przeżywać w praktyce.	Osiągnięte efekty bada się: poprzez bezpośrednie i natychmiastowe sprawozdania osób, którym dostarczono powodów do radości (np. rysunki uczniów ze szkoły korygującej wady wymowy dla każdego uczącego się); poprzez teksty, które uczący się zebrali na koniec projektu (przykłady); poprzez ustną oraz pisemną ocenę po wykonaniu projektu.

Zasoby do realizacji projektu
Niewielki nakład finansowy ok. 300-400 CHF. Niewielki koszt materiałów. Duży wkład organizatorski, który w całości wykonali uczniowie (pozwolenia dotyczące stanowisk w mieście, rozmowy z prowadzącymi placówki i inne instytucje).
Zespół projektowy
Prowadząca projekt: Jeannette Wick (prorektor). Zespół realizujący projekt: – Anna Balmelli (17 lat); – Anna Bleichenbacher (15 lat); – Nadja Bronwasser (17 lat); – Benedikt Winterhalter (16 lat).
Ocena ryzyka i środki zaradcze
– Krytyczna postawa nielicznych uczących. Możliwość uniknięcia tego problemu: odpowiednio wczesne włączenie ich w projekt. – Zbyt duże obciążenie zespołu realizującego projekt. Możliwość uniknięcia tego problemu: pomoc aktywnego trenera, wzmocnienie pozytywne. – Presja czasu w zespole realizującym projekt. Możliwość uniknięcia tego problemu: częściowo możliwe zwolnienie z zadań domowych i absencja na lekcjach.

Harmonogram działań			
Etap realizacji	Przebieg	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Przygotowania 1.	Zarys myśli, pomysły; decyzja o przeprowadzeniu projektu i jego formie.	Rada szkolna (przewodniczący, dwóch uczniów z każdej klasy).	Luty 2012.
Przygotowania 2.	Planowanie szczegółowe.	Zespół realizujący projekt.	Marzec / kwiecień 2012.
Przygotowania 3.	Prezentacja stanowisk i przydzielenia do nich uczniów.	Zespół realizujący projekt.	Połowa kwietnia 2012.
Informacje.	Informowanie prowadzącej projekt oraz zespołu realizującego o przebiegu projektu.	Prowadząca projekt, zespół realizujący projekt, sesja plenarna.	25 kwietnia 2012.
Przygotowania 4.	Omówienie przebiegu projektu przez chętnych przydzielonych do poszczególnych stanowisk.	Przewodniczący stanowisk.	25 kwietnia 2012.
Przygotowania 5.	Informacje do prasy.	Odpowiedzialny za kontakty z prasą / rzecznik prasowy.	Koniec kwietnia 2012.
Etap realizacji projektu.	Zgodnie z wewnętrznymi ustaleniami i terminem realizacji.	Przewodniczący stanowisk.	7 maja 2012.

Etap kontynuacji projektu; liturgia słowa.	Modlitwa o szczęście; sprawozdanie z przebiegu i zebranych doświadczeń podczas pracy przy stanowiskach.	Pedagog szkolny.	8 maja 2012.
Etap kontynuacji projektu; sprawozdania.	Pisemne sprawozdania dostarczone do sekretariatu.	Jeden uczestnik z grupy.	Początek czerwca 2012.
Etap kontynuacji projektu; podziękowania.	Wysyłanie podziękowań do odwiedzonych instytucji.	Jeden uczestnik z grupy.	Początek czerwca 2012.
Etap kontynuacji; sprawozdanie roku.	Zdjęcia i sprawozdania dokumentują projekt.	Redaktor, sprawozdanie roku.	Koniec lata 2012.

Autorzy

– Ivo Regli und Jeannette Wick

Konferencja podsumowująca

l./fax. 012 41 07 95
oswiatowa.opiary.pl

Spis treści

Uczestnicy projektu	5
Wstęp	11
Idea programu	13
Projekty opracowane przez nauczycieli	23
Projekty opracowane przez uczniów	71
Projekt przedstawiciela szkoły szwajcarskiej	105

Fundacja Oświatowa im. ks. Stanisława Konarskiego

Rok założenia: 1998

Posiadamy status Organizacji Pożytku Publicznego (OPP)

Fundacja została powołana przez Polską Prowincję Zakonu Pijarów

31-466 Kraków, ul. Akcyjowa 5, tel./fax 12 411 07 95

e-mail: oswiatowa@pijarzy.pl; plusnastart@gmail.com;

www.oswiatowa.pijarzy.pl; www.plusnastart.pl

KRS: 0000007646

nr rachunku: PKO BP 90 1020 2892 0000 5402 0148 2157

Do tej pory zorganizowaliśmy, m.in.:

- 14 razy „Ferie w mieście”, w których wzięło udział około 1400 ubogich dzieci.
- 12 zimowisk dla ponad 500 uczestników.
- 12 kolonii letnich dla ponad 1000 dzieci, z rodzin borykających się z trudnościami.
- Programy autorskie „Wakacje z...” dla ponad 200 dzieci z rodzin najuboższych.
- Turnieje piłkarskie dla dzieci i młodzieży.
- Charytatywne wieczory kabaretowe dla blisko 2000 uczestników.
- Wystawy i wydarzenia kulturalne dla około 1200 gości.
- Szkolenia i warsztaty dla ponad 500 wolontariuszy.
- Zajęcia pozalekcyjne dla 1200 dzieci, m.in. w ramach świetlic środowiskowych.
- Zbiórki materiałów szkolnych dla kilkuset uczniów.
- Zbiórki żywności i środków czystości dla kilkuset ubogich Polaków na Ukrainie oraz osób bezdomnych z Katowic.
- Spotkania świąteczne dla ponad 1000 osób starszych i samotnych.

Patronat honorowy

Polska Prowincja
Zakonu Pijarów

UNIwersYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

Małopolska

Marek Sowa
Marszałek Województwa Małopolskiego

Patronat medialny

© Fundacja Oświatowa im. ks. Stanisława Konarskiego, 2012

Opracowanie: Michał Wilk
Korekta: Hanna Marczyńska
Redakcja techniczna i projekt okładki: ChapterOne.pl
Zdjęcie na okładce: © Kurhana - Fotolia.com

Realizator projektu:
Fundacja Oświatowa im. ks. Stanisława Konarskiego
www.oswiatowa.pijarzy.pl

Miejsce realizacji projektu:
Hotel św. Norberta w Hebdowie
www.hotelswnorberta.pl

druk: Ekodruk, www.ekodruk.eu
ISBN: 978-83-935025-2-3

Fundacja Oświatowa im. ks. Stanisława Konarskiego

oraz partnerzy:

Stowarzyszenie PARAFIADA

Stiftung Gymnasium Untere Waid

*Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu
współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.*

